

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2021

Eva Chalupníková

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií

Zkušenosti studentů 3.ročníků se studiem oboru PA na různých univerzitách

Eva Chalupníková

2021

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eva Chalupníková**
Osobní číslo: **Z18067**
Studijní program: **B5349 Porodní asistence**
Studijní obor: **Porodní asistentka**
Téma práce: **Zkušenosti studentů 3. ročníků se studiem oboru PA na různých univerzitách**
Zadávací katedra: **Katedra porodní asistence a zdravotně sociální práce**

Zásady pro vypracování

1. Studium literatury, sběr informací a popis současného stavu řešené problematiky.
2. Stanovení cílů a metodiky práce.
3. Příprava a realizace průzkumného šetření dle stanovené metodiky.
4. Analýza a interpretace získaných dat.
5. Zhodnocení výsledků práce.

Rozsah pracovní zprávy: **35 stran**
Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucího**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. JAROŠOVÁ, Darja a Renáta ZELENÍKOVÁ. *Ošetrovatelství založené na důkazech: evidence based nursing*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5345-4.
2. KUTNOHORSKÁ, Jana. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2713-4.
3. PRUDKÝ, Libor, Petr PABIAN a Karel ŠIMA. *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989-2009*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3009-7.
4. ROHLÍKOVÁ, Lucie a Jana VEJVODOVÁ. *Vyučovací metody na vysoké škole: praktický průvodce výukou v prezenční i distanční formě studia*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4152-9.
5. SCANLAN, Siobhan and Hilary WALKER. *Studying for Your Midwifery Degree*. 2nd edition. United Kingdom: SAGE Publications, 2013. ISBN 1446256774.
6. VRÁNOVÁ, Věra. *Historie babičství a současnost porodní asistence*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1764-6.

PROHLÁŠENÍ AUTORA

Prohlašuji:

Práci s názvem Zkušenosti studentů 3.ročníků se studiem oboru porodní asistence na různých univerzitách jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše. Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 6. 5. 2021

Eva Chalupníková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala paní Evě Welge, MSc, BSc za odborný dohled při vedení bakalářské práce. Oceňuji její cenné rady, připomínky, laskavost a také čas, který mi věnovala.

Poděkování patří též mé rodině a partnerovi, kteří nade mnou drželi ochrannou ruku a byli oporou za všech okolností.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá tématem vzdělávání porodních asistentek na různých univerzitách v České republice. Práce se dělí na dvě části. Teoretická část popisuje vzdělávání porodních asistentek z pohledu historie i současnosti. Zaměřuje se na studijní obor porodní asistence, který charakterizuje všechny oblasti potřebné ke vzdělávání v této profesi. Praktická část je tvořena pomocí kvantitativního dotazníkového šetření zaměřeného na studentky 3. ročníků, kteří v současné době studují obor porodní asistence.

KLÍČOVÁ SLOVA

Porodní asistentka, vzdělávání, historie, vysokoškolské studium, studijní obor

TITLE

Experiences of the third year midwifery students with the midwifery programme at various universities.

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the topic of “Education of midwives at various universities in the Czech Republic”. The work is divided into two parts. The theoretical part describes the education of midwives from the perspective of history until present. It focuses on the field of midwifery study, which characterizes all the areas necessary for education in the midwifery profession. The practical part consists of a quantitative questionnaire survey focused on the third year midwifery students who are currently studying midwifery programme.

KEYWORDS

Midwife, education, history, university studies, field of study

OBSAH

Úvod.....	12
Cíle práce	13
Teoretická část	14
1 Historie vzniku babictví a porodnictví.....	14
1.1 Historický vývoj vzdělávání porodních babiček v Čechách	14
2 Současnost v porodní asistenci	17
2.1 Mezinárodní definice PA	17
2.2 Kompetence PA	18
2.3 Základní funkce PA.....	19
3 Studijní obor porodní asistence v ČR	19
3.1 Podmínky kvalifikačního vzdělávání	20
3.2 Přehled vysokých škol pro studium PA v České republice.....	21
3.3 Legislativa vztahující se ke vzdělání porodních asistentek.....	21
4 Teoretická výuka.....	22
4.1 Studijní plán, hodnocení studia	23
4.2 Hodnotící metody na vysoké škole	23
4.2.1 Základní formy vysokoškolské výuky	24
4.2.2 Komplexní metody výuky	25
4.2.3 Strategie výuky na vysokých školách s ohledem na typy studentů	26
4.2.4 Kolbova teorie učení	27
5 Odborná praxe.....	28
5.1 Uplatnění porodní asistentky v praxi	30
5.2 Navazující vysokoškolské studium pro porodní asistentky (magisterské studium)....	31
průzkumná část	32
6 Metodika	32
6.1 Průzkumný nástroj	32

6.2	Technika sběru a analýzy dat	33
6.3	Soubor respondentů.....	33
7	Analýza a interpretace výsledků	34
8	Diskuze	80
	Závěr	86
	Použitá literatura	88
	Přílohy.....	96

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek 1 - ECTS hodnocení (Kreditní systém ECTS, 2021)	24
Obrázek 2 - Kolbův cyklus (Hroník, 2007, s.47).....	27
Obrázek 3 - Vzorec pro vyjádření relativní četnosti (Kladivo, 2013, s.11).....	34
Graf 1 - Věkové složení respondentů	34
Graf 2 - Pohlaví respondentů	35
Graf 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	36
Graf 4 - Typ absolvované střední školy	37
Graf 5 - Obor absolvované střední zdravotnické školy respondentů.....	38
Graf 6 - Snížení náročnosti, výhoda v oboru PA po absolvování SZŠ.....	39
Graf 7 - Důvod výhody absolvování SZŠ.....	39
Graf 8 - Spokojenost studentek s délkou studia.....	40
Graf 9 - Název studované Univerzity oboru PA.....	41
Graf 10 – Co studentky ovlivnilo při výběru oboru PA	42
Graf 11 - Důvod výběru fakulty Pardubice, Olomouc, Ostrava	43
Graf 12 - Náročnost studovaného oboru PA Pardubice, Olomouc, Ostrava	45
Graf 13 - Spokojenost s uspořádáním výuky Pardubice, Olomouc, Ostrava	46
Graf 14 - Hodnocení teoretické výuky Pardubice	48
Graf 15 - Hodnocení teoretické výuky Olomouc.....	50
Graf 16 - Hodnocení teoretické výuky Ostrava	52
Graf 17 - Nejdůležitější předmět Pardubice	54
Graf 18 - Nejdůležitější předměty Olomouc.....	55
Graf 19 - Nejdůležitější předměty Ostrava	56
Graf 20 - Nejméně důležitý předmět Pardubice	57
Graf 21 - Nejméně důležitý předmět Olomouc	58
Graf 22 - Nejméně důležitý předmět Ostrava	59
Graf 23 - Návčik modelových situací Pardubice, Olomouc, Ostrava.....	60
Graf 24 - Nejčastější modelové situace Pardubice	61
Graf 25 - Nejčastější modelové situace Olomouc	62
Graf 26 - Nejčastější modelové situace Ostrava	62
Graf 27 - Způsob plnění odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava	63
Graf 28 - Absolvovaná oddělení v rámci odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava	64

Graf 29 - Počet fyziologických porodů k úspěšnému ukončení studia Pardubice, Olomouc, Ostrava	65
Graf 30 - Patologické porody v rámci odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava	66
Graf 31 - Odborná praxe v komunitní péči Pardubice, Olomouc, Ostrava	67
Graf 32 - Erasmus Pardubice, Olomouc, Ostrava.....	68
Graf 33 - Sestavení portfolií Pardubice, Olomouc, Ostrava	69
Graf 34 - Výkony v portfoliích Pardubice	70
Graf 35 - Výkony v portfoliích Olomouc	71
Graf 36 - Výkony v portfoliích Ostrava.....	71
Graf 37 - Nadbytečné výkony v portfoliích Pardubice	72
Graf 38 - Nadbytečné výkony v portfoliích Olomouc	73
Graf 39 - Nadbytečné výkony v portfoliích Ostrava	74
Graf 40 - Zápis samostatně odvedených porodů Pardubice, Olomouc, Ostrava	75
Graf 41 - Příprava na budoucí praxi Pardubice	76
Graf 42 - Příprava na budoucí praxi Olomouc	76
Graf 43 - Příprava na budoucí praxi Ostrava.....	77
Graf 44 - Záměr po dokončení studia Pardubice	77
Graf 45 - Záměr po dokončení studia Olomouc	78
Graf 46 - Záměr po dokončení studia Ostrava.....	78
Graf 47 - Návazné studium Pardubice, Olomouc, Ostrava.....	79

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
ECTS	European Credit Transfer System – Evropský kreditní systém pro vysokoškolské vzdělávání
EU	Evropská unie
FZS	Fakulta zdravotnických studií
ICM	Mezinárodní konfederace porodních asistentek
IS	Informační systém
KPR	kardiopulmonální resuscitace
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
PA	porodní asistentka
Sb.	Sbírka zákonů
SZŠ	Střední zdravotnická škola
UNIPA	Unie porodních asistentek
WHO	Světová zdravotnická organizace

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce jsou zkušenosti studentů 3.ročníků se studiem oboru porodní asistence na různých univerzitách. V České republice je několik univerzit, které umožňují studium oboru porodní asistence. Poskytují potřebné dovednosti, zkušenosti a vědomosti k úspěšnému zakončení studia. Lze předpokládat to, že Univerzity ve vzdělávání nebudou naprosto identické. Mohou se od sebe v různých oblastech velmi lišit. Hlavním cílem této práce je základní odlišnosti prozkoumat. Práce směřuje k rozdílům týkajících se teoretické výuky i odborných praxí. K tématu se pojí také okolnosti, které ovlivnily studenty při výběru tohoto oboru, pohled na fakultu, pro kterou se rozhodli a jejich spokojenost se studiem. Dílčí otázkou je zjistit, jakým směrem chtějí absolventky ve svém vzdělávání pokračovat.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části, je popisována kapitola o vzniku babictví a porodnictví z pohledu historie. Další část je zaměřena na porodní asistentky (PA) v současnosti. Je nastíněno, kdo je porodní asistentkou a jaké role ve svém povolání plní. Poukazuje také na činnosti PA, kterých je ve výkonu své profese oprávněna vykonávat. V neposlední řadě je přiblíženo následné vysokoškolské vzdělávání určené porodním asistentkám.

Praktická část se zabývá především hledáním rozdílností mezi jednotlivými fakultami. V této části je popsán postup sběru dat. Šetření probíhalo pomocí dotazníku, který byl studentkám 3. ročníků porodní asistence distribuován elektronickou formou.

CÍLE PRÁCE

Hlavní průzkumný cíl

Prozkoumat odlišnosti vzdělávání v požadavcích na výuku oboru porodní asistence na různých univerzitách v České republice.

Dílčí cíle

Shrnout základní požadavky na vzdělávání v oboru porodní asistence a poukázat na možnosti následného vzdělávání v této oblasti.

Prozkoumat, jaké faktory ovlivnily studentky při výběru oboru porodní asistence.

Zjistit míru spokojenosti studentek se vzděláváním v oboru PA.

Zjistit, jaký záměr mají studenti po dokončení tříletého studijního oboru PA.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE VZNIKU BABICTVÍ A PORODNICTVÍ

„Úkolem porodní babičky je raditi těhotným, přisluhovati a pomáhati rodičkám a ošetřovati šestinedělky a novorozeňátka, a to jen potud, pokud zdraví jejich je uspokojivé. Jakmile vznikne, jaká nepravidelnost, má ji babička poznati a za včas volati lékař, aby odvrátila nebezpečenství od matky neb od dítěte neb od obou“ (Rubeška, 1893, s. 1)

Profese porodních bab sahá až k samému vzniku lidstva (Doležal 2009, s. 7). Je zcela zřejmé, že se děti rodily ve všech dobách, a proto je porodnictví jedním z nejstarších zdravotních oborů vůbec. Záznamy o existenci babictví jsou psány již ve Starém zákoně. Porodní báby se v Čechách vyskytovaly již ve 14. století (Kratochvílová, 2021). Postupně začal vývoj od svépomoci, pomoci příbuzných a poté se začínaly ženy sdružovat, sjednocovat a navzájem si u porodu, v těch nejtěžších chvílích, pomáhaly, až vznikly takové ženy, které se této činnosti věnovaly jako svému povolání (Doležal, 2001, s. 13). Nejdříve se informace předávaly od zkušenějších žen, které tento zážitek již prožily a měly zkušenosti, jež si předávaly mezi generacemi (Vránová, 2007, s. 7).

Povolání, jež bylo nejdříve určeno jen ženám, se odvodilo od slova „babiti“ v překladu „roditi“, až došlo k ustálení pojmenování na porodní báby v nezávislosti na věku. Nevýhodou těchto žen bylo, že měly mezery ve znalostech anatomie. Co bylo však přínosem, byla jejich výborná orientace v tom, jak porod probíhá a uměly pohotově reagovat v různých situacích (Vránová, 2007, s. 7). Pouze pokud se porodní báby ocitly v nouzi, k porodu přivolaly muže (Doležal, 2001, s. 16). Manžel porodní báby získal pojmenování „babák“ (Vránová, 2007, s. 9).

Porodním asistentkám se v tehdejší době říkalo různě. V anglickém jazyce se porodní asistentka nazývá „midwife“, jež pochází z anglosaského „spolu s ženou“. Dále z francouzského „sage-femme“ přeloženo jako moudrá žena. (Roztočil, 2017, s. 7). Mnoho dalším pojmenování se obvykle pojilo k různým časovým obdobím, jazykům nebo k činnostem a vlastnostem, které porodní báby vykonávaly. Očekávaly se od nich také vlastnosti jako je chytrost, důvěryhodnost, důstojnost a v neposlední řadě i moudrost (Vránová, 2007, s. 9).

1.1 Historický vývoj vzdělávání porodních babiček v Čechách

Z prvních zmínek v Česku z r. 1200 se o porodních babičkách dozvídáme, že si již v této době počínaly zcela samostatně a pro jejich vzdělávání vyšlo 8 spisů zcela primitivně sepsaných. (Vránová, 2007, s. 30). K reorganizaci docházelo až za vlády Marie Terezie. Dělo se tak díky

tereziánské reformě ve zdravotnictví. Na začátku 17. století byla Marie Terezie velmi ovlivněna holandským lékařem a porodníkem Gehardem van Swietenem. Dokonce se stal císařovniným osobním lékařem (Vránová, 2007, s. 34). Jeho zásluhou docházelo k vytvoření prvního základu pro relativně komplexní soustavu státní zdravotnické správy. Swieten podporoval výuku u lůžka pacienta (Svobodný, Hlaváčková, 2004, s. 113).

Hned po založení Univerzity Karlovy v Praze roku 1348 se zde porodní babičky vzdělávaly. Vzdělání bylo založeno zejména na teorii z oblasti gynekologie a porodnictví. Praktických cvičení se porodní báby neúčastnily z toho důvodu, že byla anatomie a chirurgie přednášena profesory, kteří patřili k duchovnímu stavu (Vránová, 2008, s. 39). Roku 1770 byl uveřejněn zdravotní řád „Generalenomativum in re sanitaris“, v němž byly popsány všechny povinnosti zdravotníků a porodních babiček a řídila se jím celá habsburská monarchie po dobu 100 let (Vránová, 2007, s. 33). Medici se začali vzdělávat v oblasti porodnictví na pražské lékařské fakultě až v roce 1786. Od roku 1759 byla zajišťována výuka porodním bábám v češtině i němčině, prostřednictvím učitele s titulem Mgr. a Med. (Dr.) (Vránová, 2007, s. 39). V té době přednášel porodnictví doktor Antonín Jungmann, jenž je známý svou učebnicí, která nese název „Úvod k babení“. Díky jeho působení bylo vyškoleny 8 tisíc porodních babiček (Vránová, 2008, s. 39). Dále roku 1792 byl učitelem praktického porodnictví významný lékař Jak Melič, který v Praze jako první provedl císařský řez na živé ženě (Lenderová, 2006, s. 132).

Povolání porodní báby bylo dosti důležité. Vědomosti potřebné k výkonu tohoto povolání babička získávala na školách babických. Pokud na konci učení obstála při zkoušce, dostala diplom a také právo vykonávat babictví kdekoli v zemích rakouských. Při provozování této profese má porodní bába oplývat skromností, ochotou, svědomitostí. Především dbá babička na čistotu svého těla, oblečení i šatů. „*K porodu má míti svrchní část prací s krátkými rukávy a širokou bílou, od krku až k nohám sahající zástěru.*“ (Rubeška, 1893, s. 1). Zvláště měla porodní bába věnovat péči o své ruce a ochraňovat je před všemi poraněními. Již v minulosti měly mít porodní babičky nehty krátce zastřižené a čisté. Rubeška (1993, s. 1-2) ve své knize popisuje, jak je důležitá hygiena a dezinfekce rukou, zejména kyselinou karbolovou v koncentraci s vodou. Každá babička by si měla před každým výkonem pečlivě umýt a dezinfikovat ruce i předloktí.

Organizace a správa pro vzdělávání porodních asistentek probíhala podle zákona č.200/1928 o pomocné praxi porodnické (Lenderová, 2018). Povinností uchazečky o přijetí ke studiu babictví byla vlastnoručně napsaná žádost. Spolu s žádostí musely poskytnout rodný list.

Pro přijetí byla důležitá také věková hranice mezi 20. – 35. rokem. Dále to byl průkaz o československém státním občanství, také potvrzení o mravopoctnosti, vysvědčení o zdravotní způsobilosti a potvrzení o tom, že nejsou těhotné. Všechny žadatelky musely být očkovány proti neštovicím, to vše bylo zapsáno v očkovacím průkazu. Dalším dokladem byl průkaz znalosti vyučovaného jazyku ústavu. V neposlední řadě také osvědčení o splnění tří tříd měšťanky. Zkouška k přijetí uchazečky nebyla zpoplatněna. Skládala se z písemné a ústní části. V komisi zasedal ředitel ústavu a dva učitelé, kteří působili na měšťanských školách (Kopáčiková, 2012, s.78). Přednost u přijetí měly ty uchazečky, jež se zavázaly psaným reverzem, že po získání diplomu budou provozovat porodnickou praxi v místě, kde jim státní zdravotnická správa nařídí (Pachner, 1932).

Výcvik pro porodní babičky neměl být delší než 10 měsíců. V roce 1932 začaly existovat instituce pro výuku a další návazné kurzy. Povinných kurzů se musela porodní asistentka účastnit poprvé po získání svého diplomu a poté po 10ti letech (Kopáčiková, 2012, s. 79). Trapl (Trapl, 1951, s. 587) si zakládal na vzdělávání a kompetencích porodních asistentek. Měl na porodní asistentky vysoké nároky hlavně proto, že chtěl, aby se porodnictví vyvíjelo náležitým směrem. Jejich znalosti musely být na odborné úrovni, absolvovaly praktická školení v porodnictví i v péči o novorozence. Vydávaly odborné časopisy a pořádaly přednášky. Jeho přáním bylo rozšíření porodních bab do chudých území naší republiky. Starší porodní babičky prošly kurzem, jehož trvání bylo 4–5 měsíců a z toho důvodu byl učiněn další krok, který souvisel s prodloužením vyučování na 10 měsíců vymezený zákonem č. 200/1928 (Kopáčiková, 2012, s. 79).

Roku 1947 se studium porodních asistentek prodloužilo z předešlých 10ti měsíců na 2 roky. Porodní asistentky se v tehdejší Československu mohly vzdělávat pouze ve dvou ústavech, a to v Ostravě a Pardubicích. Obor porodní asistence byl zařazen do vyššího sociálně zdravotního studia pomocí zákona č.95/1948 O vytvoření jednotného systému ve výchově a vzdělávání středního zdravotnického personálu (Zákon č.95/1948 Sb.; Vránová, 2007, s.89).

V letech 1955–1956 se uplatňovalo čtyřleté studium s maturitní zkouškou, kdy se porodní asistentky vzdělávaly společně se všeobecnými sestrami, ale pouze dva roky. Poté studovaly opět rozděleně. Tak se stalo pouze v uvedeném roce. Dále se studijní obor otevíral každý rok, ale záleželo také na dostatečném množství zájemkyň (Vránová, 2007, s. 90).

Roku 1958–1959 se na středních zdravotnických školách zavedlo dvouleté prezenční a dálkové pomaturitní studium pro porodní asistentky. Současně probíhalo dálkové jednoleté studium pro

všeobecné či dětské sestry, které pracovaly v porodnicích, jejichž cílem bylo stát se porodními asistentkami. Studium zakončovaly rozdílovou maturitní zkouškou (Vránová, 2007, s. 90).

Roku 1965 byl obor porodní asistentka přeformulován na ženskou sestru. Název ženská sestra vydržel 28 let (1993) a následně se opět přejmenoval na porodní asistentku. V letech 1974–1975 se čtyřleté vzdělání ukončilo. Od roku 1995–1996 vznikl obor, který byl vyučován na vyšších zdravotnických školách s názvem Diplomovaná porodní asistentka. Stal se náhradou bývalého dvouletého pomaturitního studia (Vránová, 2007, s. 90)

Od roku 2001–2002 nastala změna, jejíž důsledkem byla výuka studentek na vysokých školách jako bakalářský stupeň vzdělání (Vránová, 2007, s. 90). Příslušná legislativa, která upravuje vzdělávání, vešla v platnost až o tři roky později (Jarošová, 2006).

Od roku 2001–2002 nastala změna, jejíž důsledkem byla výuka studentek na vysokých školách jako bakalářský stupeň vzdělání (Vránová, 2003, cit. podle Vránová, 2007, s.90). Příslušná legislativa, která upravuje vzdělávání, vešla v platnost až o tři roky později (Jarošová, 2006).

2 SOUČASNOST V PORODNÍ ASISTENCI

Při vstupu České republiky v roce 2004 do Evropské unie došlo ke změně, tzv. regulaci profesí ve zdravotnictví, mezi ně patří také porodní asistentka (Vránová, 2007, s. 90). V ČR je porodní asistentka způsobilá k vykonávání profese dle zákona č. 96/2004. Sb., „o nelékařských zdravotnických povoláních“, jehož obsah se ztotožňuje s požadavky na vzdělávání podle Boloňského procesu a směrnice v EU. č. 80/154 EEC „o požadavcích na vzdělávání porodních asistentek“. Ve směrnici jsou uvedeny základní cíle, minimální délka, předchozí studium zájemce o vzdělání, kompetence a požadavky, které se kladou na studijní program porodní asistentky (Štromerová, 2020).

V ČR mohou profesi porodní asistentky provádět absolventky nejméně tříletého bakalářského oboru. Dále jsou to absolventky tříletého studia na vyšší zdravotnické škole oboru diplomovaná porodní asistentka, a to nejpozději ve školním roce 2003–2004. Poté absolventky středních zdravotnických škol v oboru ženská sestra či porodní asistentka, ukončeno nejpozději v letech 1996–1997 (Štěpánková, 2012). Kvalifikaci k vykonávání profese porodní asistentky může získat i muž, a je oprávněn být označován jako porodní asistent (Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních). Obor porodní asistence podléhá akreditaci. Tento vzdělávací program lze uskutečňovat na základě souhlasu akreditační komise pod záštitou Ministerstva zdravotnictví (MZ ČR, 2021).

2.1 Mezinárodní definice PA

Znění současné mezinárodní definice bylo přijato v roce 2005 na kongresu Mezinárodní konfederace porodních asistentek, jež se konal v Austrálii. Porodní asistentka je osobou, která úspěšně zvládla absolvovat celostátně vzdělávací program v souladu s dokumentem „*Nezbytné dovednosti pro základní praxi porodní asistentky*“ a rámcem „*Globálních požadavků na vzdělávání porodních asistentek*“. Také získala potřebnou kvalifikaci, aby mohla získat oprávnění k výkonu povolání porodní asistentky a užívat pojmenování porodní asistentka. Má znalosti a dovednosti nezbytné pro výkon povolání porodní asistentky (MZ ČR, 2019).

Porodní asistentka je osoba, která je z plné míry odpovědným pracovníkem ve zdravotnictví. Náplní její práce je spolupráce se ženami, jimž dokáže poskytovat podporu, pečovat a radit během těhotenství, porodu a šestinedělí. Další její kompetencí je vést samostatně fyziologický porod bez přímého dohledu lékaře společně s poskytováním péče o novorozence. Porodní asistentka je kompetentní také k péči o děti v kojeneckém věku. Je oprávněná k vzdělávání žen, jejich rodin i komunit. Práce porodní asistentky může zahrnovat vedení kurzů předporodní přípravy nebo přípravy na plánování rodičovství. Zaměřuje se na sexuální a reprodukční zdraví žen. Profesi lze vykonávat v kterémkoli prostředí – domácím, zdravotnickém i komunitním (MZ ČR, 2019).

2.2 Kompetence PA

Kompetence jsou definovány jako synonymum ke slovu norma nebo standard. Poskytovatelé zdravotnické péče obvykle označují kompetence v souvislosti s výkonem jedince při provádění jeho povolání (Alexander, 2003, s. 18). Cílem kompetencí je usnadnění vstupu do zaměstnání, odborných příprav a následného vzdělávání. Certifikát či osvědčení o odborné způsobilosti vydává jednotlivci zákonný orgán např. ministerstvo či univerzita. Potvrzení odborné způsobilosti by mělo obsahovat dovednosti získané průběhem školicího procesu odpovídajícího určitým normám, podstatné vědomosti, znalosti a dostatečný přehled, umět uplatnit nabyté dovednosti a užít je v praxi (Veteška, 2010, s. 76).

Většina kvalifikací patří mezi ty základní (*Příloha A*), kterých by měly porodní asistentky dosáhnout již před zahájením praxe tzn. při vzdělávání. Doplnujícími dovednostmi se rozumí ty, díky kterým je porodní asistentka zapojena do širšího rámce praxe nebo pokud musí zavést určité změny v postupu v péči o těhotnou a rodící ženu (UNIPA, 2013).

2.3 Základní funkce PA

Porodní asistentka plní tyto základní funkce:

- Autonomní tzv. nezávislá funkce, kdy PA zajišťuje bez kvalifikovaného dohledu a indikace základní i specializovanou péči těhotným, rodícím, ženám v šestinedělí a fyziologickým novorozencům (MZ ČR, 2018). Poskytuje informace o zdraví a provází klientky v krizových situacích (Mastiliaková, 2002, s. 45).
- Kooperativní tzv. závislá funkce zajišťuje účelnou komunikaci, kdy porodní asistentka se svými spolupracovníky dokáže kooperovat v zájmu zdraví ženy. Plní ordinace lékaře a fyzioterapeutů (Marečková, 2005, s. 9). Nejde za hranice svých kompetencí (Mastiliaková, 2002, s.46).
- Výzkumná a rozvojová funkce využívá výsledků různých výzkumů. Zajišťuje kontinuitu celoživotního vzdělávání (MZ ČR, 2018). Účastní se na přípravě plánů pro zajištění kvality celkové péče ve zdravotnictví (Mastiliaková, 2002, s. 46).
- Pomocí plánovací, koordinační a řídicí funkce rozeznává rizika spojená s péčí o ženu, dítě a provádí opatření k zamezení vzniku těchto rizik. Dokáže efektivně spolupracovat se svými podřízenými a podílí se na mentorování (Mastiliaková, 2002, s. 46; Marečková, 2005, s. 10).
- Porodní asistentka je plnohodnotným členem zdravotnického týmu a dokáže samostatně plnit své povinnosti v oblasti své působnosti. Podílí se na roli ošetřovatelky, edukátorky, obhájkyne nemocného, koordinátorky a výzkumnice (Plevová, 2018, s. 279–280).

3 STUDIJNÍ OBOR PORODNÍ ASISTENCE V ČR

Studijní program porodní asistence je zajišťován na vysokých školách. Je rozdělen podle jejího zřizovatele. Veřejné vysoké školy, které jsou zřízeny zákonem a nabývají statutu právnické osoby jsou financovány ze státního rozpočtu. Působnost soukromé vysoké školy je možná pouze na základě státního souhlasu. Finanční prostředky získávají z jiných zdrojů – např. studenti platí školné. Státní vysoké školy jsou výlučně školy policejní a vojenské. Finance jdou také ze státního rozpočtu (European Commission, 2021)

Dále jsou vysoké školy rozlišovány dle poskytování studijních programů. Vysoké školy univerzitní umožňují studium ve všech třech typech studijních programů (bakalářské, magisterské, doktorské studium). Jen tyto vysoké školy mohou být označovány jako „univerzita“. Nejčastěji se dělí na fakulty, vysokoškolské ústavy, účelová zařízení např. stravovací zařízení a jiná pracoviště např. pro výzkumnou či vědeckou činnost aj. Většina

státních a veřejných škol jsou univerzitního typu. Výjimkou jsou tři soukromé vysoké školy a to Univerzita J.A. Komenského v Praze, Metropolitní univerzita Praha, o.p.s. a Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. (European Commission, 2021).

Porodní asistence je přímo názvem studijního programu. Jedná se o bakalářský studijní program, přičemž standardní doba studia činí nejméně 3 roky. Studium je umožněno prezenční i kombinovanou formou (MZ ČR, 2018). Student je povinen splnit 4600 hodin teoretické a praktické výuky, kdy je třeba vyhovět podmínkám praktického vyučování, které činí přinejmenším 1800 hodin. Dle vyhlášky č. 39/2005 Sb. se za praktické vyučování považuje výuka, jež se uskutečňuje pod přímým dohledem zdravotnických pracovníků, kteří mají oprávnění k vykonávání zdravotnického povolání bez kvalifikovaného dohledu (vyhláška č. 39/2005 Sb. – vyhláška, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání).

3.1 Podmínky kvalifikačního vzdělávání

Pokud chce být uchazeč přijat do studijního programu porodní asistence, je povinen splnit určité podmínky. Mezi ně patří úspěšné ukončení středoškolského vzdělání s maturitní zkouškou. Další podmínkou je vyhovět požadavkům v souladu s přijímacím řízením dané vysoké školy. Uchazeč by měl také vyhovovat podmínkám kladeným na zdravotní kritéria vymezená pro studium v souladu s platnými právními předpisy. Cizincům je studium umožněno po uskutečnění požadavků, které na ně právní předpisy České republiky a mezinárodní smlouvy pokládají (MZ ČR, 2018).

V průběhu studia student plní náležitosti studijního programu spojené se studijním plánem, zkušebním a studijním řádem dané vysoké školy. Důležitou podmínkou k ukončení studia je získávání potřebného množství kreditů (MZ ČR, 2018). Dle Evropského kreditního systému pro vysokoškolské vzdělávání by měla porodní asistentka za celou dobu studia získat 180 kreditů (Univerzita Palackého v Olomouci, 2020). Student průběžně plní studijní povinnosti do doby určené maximální délkou studia. Student má ukončené vysokoškolské vzdělání až po úspěšném splnění státní závěrečné zkoušky. Ta se skládá ze dvou částí. Zpravidla se jedná o obhajobu bakalářské práce a ústní zkoušku z předmětů porodní asistence, teorie porodní asistence a humanitních věd (MZ ČR, 2018).

3.2 Přehled vysokých škol pro studium PA v České republice

Dle Ministerstva zdravotnictví České republiky je umožňováno realizovat studium oboru porodní asistence jedenácti vzdělávacím institucím:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Zdravotně sociální fakulta
- Masarykova univerzita v Brně – Lékařská fakulta
- Ostravská univerzita – Lékařská fakulta
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem – Fakulta zdravotnických studií
- Univerzita Karlova v Praze – 1. lékařská fakulta
- Univerzita Palackého v Olomouci – Fakulta zdravotnických věd
- Univerzita Pardubice – Fakulta zdravotnických studií
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta humanitních studií
- Vysoká škola polytechnická v Jihlavě – Katedra zdravotnických studií
- Západočeská univerzita v Plzni – Fakulta zdravotnických studií
- Vysoká škola zdravotnická Praha (MZ ČR, 2019)

3.3 Legislativa vztahující se ke vzdělání porodních asistentek

Zákon č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních

Tento zákon se zabývá předpisy Evropské unie a je oprávněn upravovat podmínky, které získávají zdravotničtí pracovníci k výkonu zdravotnické péče v České republice. Vztahuje se na podmínky získávání a uznávání odborné způsobilosti všech zdravotnických profesí kromě lékaře, stomatologa a farmaceuta. V zákoně také nalezneme vymezení základních pojmů, např. co se rozumí zdravotní péčí, kdo je zdravotnickým pracovníkem a jaké kvalifikace musí zdravotničtí pracovníci nabýt, aby mohli vykonávat svou profesi. Je nutné, aby zdravotnický pracovník získal odbornou způsobilost dle tohoto zákona, dále byl zdravotně způsobilý a zejména trestně bezúhonný. V zákoně jsou rozebrány formy celoživotního a specializačního vzdělávání (Zákon č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních).

Vyhláška č. 55/2011 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

V této vyhlášce nalezneme kompetence, které porodní asistentka i ostatní zdravotničtí pracovníci získají po dosažení odborné kvalifikace viz *Příloha A* (Vyhláška č.55/2011 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků).

Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách

Tento zákon se týká všech zdravotnických pracovníků a s tím souvisí i profese porodní asistentky. V zákoně je možné nelézt podmínky poskytování zdravotních služeb. Jednou ze stěžejních znalostí zdravotnických pracovníků je vědět, jaká práva a povinnosti má pacient. Další velmi důležitou součástí zdravotní péče je informovaný souhlas. Jsou zde popsána i takzvaná dříve vyslovená přání či utajený porod (Zákon č.372/2011 Sb. o zdravotních službách).

Vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání

Jak je již z názvu zřejmé, tato vyhláška upravuje minimální požadavky na studijní programy k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. V rámci oboru porodní asistence je popsána délka studia a také kolik hodin teoretické a praktické výuky jsou absolventky povinny splnit (vyhláška č.39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání).

4 TEORETICKÁ VÝUKA

V rámci akreditace studijního oboru prezentuje vysoká škola své cíle, sylaby i seznam literatury k oborovým předmětům. Všechny předměty, dle studijního plánu, tvoří základ pro vzdělávání v poskytování péče v porodní asistenci. Každý student porodní asistence by měl mít povědomí o tom, jaké předměty jsou při studiu stěžejními (MZ ČR, 2018).

Do studijního programu jsou zařazeny předměty označovány jako:

- Povinné – student je povinen tyto předměty absolvovat v rámci dané etapy studia.
- Povinně volitelné – jejich seskupení je nejčastěji do bloků, ze kterých si student volí tak, aby po jejich ukončení dosáhl předepsaného počtu kreditů z daného bloku.
- Výběrové – jsou doporučovány, na základě absolvování si student doplňuje získaný počet kreditů z povinných a povinně volitelných předmětů. Studenti se mohou rozhodovat dle svých individuálních zájmů (Vymětal, 2015, s.52).
- Podmiňující – jsou pojmenovány předměty, jejichž absolvování je podmínkou pro ukončení předmětu navazujícího (Kreditní systém ECTS, 2021).

4.1 Studijní plán

Před začátkem každého semestru si student vytváří osobní studijní plán, který je zajištěn rozvrhově danou fakultou. Zápis předmětů je studentům umožněn v termínech, které stanovuje děkan (Kreditní systém ECTS, 2021). Při sestavování rozvrhu student přihlíží k předepsanému počtu kreditů, přednášek, seminářů a cvičení. Všechny tyto informace lze najít v informačním systému (IS) dané fakulty. Studentům je touto formou zajištěn zápis na zkoušky, náhled rozvrhu, informace o oboru, sylabu aj. Běžně se přes IS ukládají elektronické verze závěrečných kvalifikačních prací. Hojně se tímto způsobem hodnotí kvalita výuky. Využívanými systémy na českých vysokých školách je STAG, ISIS, SIS a EDISON (Vymětal, 2015, s. 53). Pro získání potřebného množství kreditů student během studia plní podmínky, které jsou požadovány pro úspěšné zakončení předmětů v průběhu semestru. Studijní výsledky jsou hodnoceny obvykle ve zkuškovém období, které se uskutečňuje v plynulé návaznosti na konec semestru (Vymětal, 2015, s. 68). Pro ukončení jednotlivých předmětů v daném semestru jsou využívány dvě formy – zápočet a zkouška (Vymětal, 2015, s. 69, 71).

4.2 Hodnotící metody na vysoké škole

Tato část se zaměřuje na způsoby zkoušení a hodnocení na vysoké škole. Záměrem hodnocení je ověřování vědomostí tzn. do jaké míry student zvládá nároky dané vzděláváním. Dalším účelem je navést studenta k další práci, povzbudit jeho sebejistotu a vyvolat motivaci. Studenti se během akademického roku mohou připravovat systematicky. To však není jejich povinností, ale pouze doporučením. Někteří z nich nechávají přípravy na období zkuškové, kdy dochází k velké studijní zátěži. Aby k této situaci nedocházelo, někteří akademici provádějí kontrolu znalostí v průběhu semestru formou písemných testů, samostatných úkolů či semestrálních prací (Rohlíková, 2010, s. 64). K hodnocení mohou být využity následující možnosti:

- Ústní zkouška prověřuje, zda student pochopil problematiku v rámci celku, tím, že se pedagog ptá na dílčí části učiva. Jedná se o stabilní vysokoškolskou kvalifikační metodu (Rohlíková, 2010, s. 66–67). Pomocí ústní zkoušky lze prověřit v oboru porodní asistence různou problematiku, která prověřuje studentku ze znalostí např. fyziologické gravidity, porodu a šestinedělí. Studentka by měla znát, jaké morální a mravní potřeby patří k profesi porodních asistentek. Měla by vědět, jak probíhá organizace péče o ženu a dítě v rámci zdravotnického zařízení. Studentka dokáže rozeznat odchylku od normálního stavu/vývoje (MZ ČR, 2021).
- Písemná zkouška probíhá na základě písemného zadání, jehož účelem je prověřit, zda byl student schopen učivo pochopit. Akademik v písemném zkoušení hodnotí

úroveň studentových vědomostí, schopnosti koncentrace, přesnosti aj. Po studentovi je vyžadována samostatná práce, která nedovoluje interakci s akademikem.

- Praktická zkouška ověřuje dovednosti, které byly získány na základě teoretických znalostí. Student je předvádí pomocí nácviku modelových situací či v reálné podobě (Rohlíková, 2010, s. 66–67). V porodní asistenci studentky nacvičují formou praktik například simulaci fyziologického porodu, nácvik první pomoci či péči o rodičku a novorozence (MZ ČR, 2018).
- Kombinovaná zkouška může být sestavena z ústní a písemné části. Jedna z nich může být zastoupena částí praktickou.
- Test je objektivním hodnotícím nástrojem. Jeho forma je nejčastěji písemná s volností odpovědí nebo zaznamenáním jedné či více nabízených možností.
- Seminární práce je studentovi zadávána na základě přiděleného či vybraného tématu, které vypracovává a samostatně následně odevzdává v písemné formě.
- Individuální nebo skupinová prezentace v rámci cvičení, seminářů.
- Průběžná evaluace, autoevaluace jako součást souhrnného studijního rozvoje.
- Studenti mohou získané dovednosti předvést při praxi v rámci praktických činností v reálných situacích. Dále mohou své dovednosti uplatnit při cvičeních nebo seminářích, kde student prokáže získané pokroky ve studiu (Rohlíková, 2010, s.66–67).

ECTS	Název klasifikační třídy	kód třídy	numerická hodnota třídy
A	výborně	1	1.0
B	výborně minus	+2	1.5
C	velmi dobře	2	2.0
D	velmi dobře minus	+3	2.5
E	dobře	3	3
F	nevyhověl	4	4

Obrázek 1 - ECTS hodnocení (Kreditní systém ECTS, 2021)

4.2.1 Základní formy vysokoškolské výuky

Vysoká škola je zprostředkovatelem různých forem výuky. Patří sem:

- Přednáška představuje nezastupitelnou formu vysokoškolského výkladu. Jedná se o hromadný způsob výuky, kdy se vysokoškolský učitel stává „průvodcem“ daného tématu. Studentovi je doporučeno si během přednášky zaznamenávat poznámky, které posléze využije ke zvládnutí dané látky. Specifikem přednášek je zpravidla jejich dobrovolnost. Přednáška je rozdělena na tři hlavní části – úvod, jádro a závěr. V úvodu

akademik představí cíl přednášky. U studentů by měl vzbudit především zájem a zvědavost o probírané učivo. Jádrem je plynulý výklad přednášejícího, který by neměl přesáhnout 20 minut z důvodu klesající pozornosti posluchačů. V závěru se snaží přednášející studenty aktivně zapojit do probrané látky formou kladení otázek, diskuze aj. Vysokoškolský pedagog musí k výkladu přistupovat velmi profesionálně tzn. správné jazykové i oborové vyjadřování, srozumitelnost, jasnost. Důležitou roli hraje také nonverbální komunikace přednášejícího (Nezvalová, 2013, s. 6; Vymětal, 2015, s. 54; Rohlíková, 2010, s.13).

- Cvičení je způsob, který je využíván ve skupinové výuce. Dochází k upevňování a prohlubování znalostí získaných v průběhu přednášek. Studenti během cvičení aktivně využívají svých dovedností na konkrétních praktických příkladech. Aktivně se využívá kritické myšlení, diskuse a možnost argumentů. Velikost studijní skupiny je vhodná v počtu 20–25 studentů (Rohlíková, 2010, s. 26; Vymětal, 2015, s. 55). V rámci studia porodní asistence si ve cvičeních studentky mohou například vyzkoušet, jaké efektivní druhy a formy komunikace lze při výkonu své profese využít (MZ ČR, 2018).
- Konzultace jsou studentem využívány při samostudiu. Jejich poskytování je individuální nebo skupinové. V rámci konzultací student využívá konzultačních hodin, které lze najít na dveřích pracovny vysokoškolského pracovníka či na webu (Vymětal, 2015, s. 56).
- Exkurze je výuka organizovaná v prostředí mimo vysokou školu. Návštěva zajímavého místa nebo zařízení cílí na souvislost k obsahu učiva. Studenti tak mohou nahlédnout na skutečnost svého budoucího povolání (Nezvalová, 2013).
- Diskuse cílí na vzájemné poznání názoru studenta i vysokoškolského pedagoga. Během diskuse by neměly být využity témata s nespornými fakty. Do diskuse by měla být zařazována taková témata, u nichž se názory studentek mohou velmi odlišovat (Rohlíková, 2010, s. 33).
- V rámci některých vysokých škol probíhá také odborná výuka. Její náplň úzce koresponduje se zvolených studijním programem (Vymětal, 2015, s. 57). Této výuce je v rámci oboru níže věnována celá kapitola.

4.2.2 Komplexní metody výuky

- Frontální výuka věnuje hlavní pozornost přednášejícímu, který je ve vzájemné interakci s posluchači. Vysokoškolský učitel působí dominantně, řídí a kontroluje aktivity studentů, jež jsou zaměřeny především na maximální osvojení poznatků získaných

z výkladu. Je výzkumně podloženo, že frontální výuka vede k pasivitě studentů a nezaměřuje se na podporu samostatného myšlení (Maňák, 2003, s. 133).

- Skupinová výuka využívá práci studentů ve skupinách, tzn. dvojice či větší skupiny. Při výuce je potřebné seskupit studenty na základě některých rysů, které jsou podstatné pro správné fungování této výuky. Závisí například na kooperaci žáků při řešení obtížných úloh, sdílení názorů či zkušenosti, oboustranná pomoc členů skupiny a odpovědnosti studentů při řešení dané problematiky (Žák, 2012, s. 22).
- Individuální výuka je definována jako samostatná práce studentů. Poznatky získávají studenti nezávisle na cizí pomoci, dle vlastního úsilí (Žák, 2012, s. 22).

4.2.3 Strategie výuky na vysokých školách s ohledem na typy studentů

Od toho, jací studenti jsou přítomni ve výuce, se odvíjí kvalita učení. Mezi studenty, kteří přecházejí ze středoškolského vzdělání k tomu vysokoškolskému je sledováno mnoho rozdílů. Tou nejdůležitější jsou individuální předpoklady studentů v souvislosti s jejich dovednostmi a schopnostmi. Dále to mohou být různé studijní postupy i návyky získané z předešlého vzdělávání. Studenti se mezi sebou liší také v souvislosti s komunikačními schopnostmi. Problém, který může ve výuce nastat, pramení ze středoškolského vzdělání, kde bylo působení pedagogů na žáky spíše v popředí. Naopak vysoká škola učí studenty samostatnosti a odpovědnosti za svá jednání. Jsou popsány typy studentů dle přístupu k učení:

- Povrchní přístup – studentův hlavní cíl je úspěšně projít studiem na vysoké škole a získat diplom. Jedná se o studenty, kteří poctivě plní všechny požadavky a vyhýbá se jakémukoli nezdaru. Ve výuce převažuje pouhé doslova „biflování“ látky bez hlubšího porozumění a souvislostí. Pro vyučující je tato skupina studentů vyhovující, protože jsou schopni zodpovědně plnit svoje povinnosti a nechtějí nic navíc.
- Hlubkový přístup – takový student se učí s porozuměním. Umí se naučit velké množství faktů a snaží se o originální vlastní myšlení. Jeho zaměstnání je pro pedagoga náročnější. Potřebuje obtížnější úkoly.
- Užitkový přístup – studenti, kteří upřednostňují tzv. cestu nejmenšího odporu. Sbírají informace o tom, jak nejjednodušším způsobem dosáhnou svého úspěchu. Takto může student přistupovat u předmětů, které mu nejsou oblíbené. Pokud tak jedná ve všech předmětech, nastává zásadní problém (Slavík, 2012, s. 35–41).

4.2.4 Kolbova teorie učení

Styl učení popjal americký psycholog D.A. Kolb v roce 1976. Podle Kolby učení probíhá ve čtyřech cyklech. Pokud chceme docílit efektivnějšího učení, je zapotřebí všemi čtyřmi cykly projít (Hroník, 2007, s. 47). Jedná se o jednu z nejrozšířenějších metod vzdělávání a získávání znalostí, při níž je využíváno lidské poznávání z vlastních zážitků. V běžném životě se fáze procesu odehrávají na základě setkání s určitým zážitkem nebo zkušeností, dále dochází k pozorování, přemýšlení a k reflexi zkušeností. Na základě toho jsou vytvořeny abstraktní pojmy nebo představy. V souvislosti s těmito představami dochází k experimentování se získanými zkušenostmi – testování naučeného (Management Mania, 2016).

Obrázek 2 - Kolbův cyklus (Hroník, 2007, s.47)

Na základě Kolbovy teorie lze charakterizovat několik typů osobností odpovídající různým učebním stylům:

- Aktivista – je osoba, která musí být doslova stále v pohybu. Jejím kladem je touha po získávání nových zkušeností. Nejlépe se učí, pokud může problémy využít ke svému prospěchu, aktivně se účastní interaktivních metod výuky, je rád součástí týmu a přináší spoustu nových nápadů. Nevýhodami jsou nedočkavost a tendence ke zbrklosti. Dalším negativem je sklon si na sebe doslova nakládat velké množství povinností.

- Reflektor – nikdy není středem pozornosti. Stojí spíše v pozadí a všechny činnosti nejprve pozoruje a dívá se na ně z široké perspektivy. Rád shromáždí informace a analyzuje je ještě předtím, než se odhodlá je vyzkoušet. Učí se nejčastěji pozorováním ostatních lidí. Při rozhodování na sebe nechtějí přebírat veškerou odpovědnost. Negativem může být nechtět si činnosti vyzkoušet.
- Teoretik – ve všem, co se učí hledá logické souvislosti. Přemýšlí velmi racionálně a hledá důvod svá rozhodnutí zdůvodňovat. Rád diskutuje o tom „co by kdyby“. Je velmi objektivní a disciplinovaný. Nejlépe se učí, pokud má možnost dotazů při zkoušení. Nemá rád zmatek.
- Pragmatik – nejraději se učí věci, které dávají smysl. Touží po využití dané znalosti v praxi. Pokud o některých znalostech pochybuje, ptá se, „na co mi to bude“. Zůstává být věrný již zavedeným postupům, které fungují. Problémy využívá jako výzvu (Tomoszkova, 2020).

5 ODBORNÁ PRAXE

Odborná praxe je zajišťována formou praktické výuky. Náplň výuky se vztahuje ke zvolenému oboru studijního programu. Studenti pracují na základě smluvních podmínek s danou organizací, ve které vykonávají odborné praxe. Hlavním cílem odborné praxe, je zužitkovat, umět použít a aplikovat teoretické znalosti do praktických činností. Délka a organizace odborné praxe je v rukou jednotlivých škol. Po nástupu na praxi je organizace povinna studenta proškolit v rámci zajištění bezpečnosti práce na pracovišti. Součástí odborné praxe může být i záznam a zpracování povinných odborných aktivit/činností, jako podmínka k úspěšnému ukončení studia. Tyto podklady student odevzdává garantovi praxe (Vymětal, 2015, s. 57).

V rámci studijního programu porodní asistence tvoří odborná praxe velmi podstatnou část studia. Uplatňuje teoretické a praktické dovednosti v prostředí různých zdravotních pracovišť. Při výkonu praxí se studentky učí nést odpovědnost za svá jednání. Jsou vedeny k samostatnosti, ale také se zařazují do kolektivu zdravotnického týmu (Vránová, 2008, s. 15). Praxe by měla být realizována pouze na akreditovaných pracovištích v podobě blokované výuky a to nejméně 1 týdnů vcelku, což je 40 pracovních hodin. Podmínkou pro splnění odborných praxí je stoprocentní docházka. Odborná praxe probíhá výlučně na pracovištích, která splňují kladené požadavky. Týdnům odborné výuky předchází výuka teoretických předmětů (MZ ČR, 2018).

Vedení odborné praxe je možné uskutečňovat různými způsoby. Prvním způsobem je využit skupinové výuky přímo v rámci odborného pracoviště. Garant praxe skupině studentů předává své zkušenosti, představuje nově osvojené výkony, dohlíží na studentky přímo u lůžka při výkonu odborných aktivit. Tato forma je vyžívána především při odborné praxi studentek na středních zdravotnických školách. Dalším velmi efektivním způsobem je vedení praxe v porodní asistenci mentorem/mentorkou. Studentky jsou rozčleněny po jedné až dvou na určené pracoviště. Přiděleny jsou porodní asistence s bohatými zkušenostmi ve svém oboru, která se stává zároveň i mentorkou, nejlépe po absolvování kurzu mentorství. Mentoring má v rámci odborné praxe velké přínosy. Díky němu je zabezpečeno systematictější vedení praxe. Studentky jsou lépe přijaty do kolektivu zdravotníků. Je zvýšena kontinuita zapracování studentek, z toho vyplývá i vyšší zájem daného pracoviště o studentky po absolvování studijního programu. Díky tomu, že studentka ve své praxi získává informace pouze od jednoho zdravotníka, jsou její informace ucelené a lze v nich najít návaznost. I mentorkám tato pozice přináší různé výhody. Mezi ně patří možnost další erudice v rámci celoživotního vzdělávání, ale také vyšší platové ohodnocení (Vránová, 2008, s. 19). Pod vedením Fakulty zdravotnických studií ve spolupráci v Nemocnici Pardubického kraje, a.s. byl vytvořen projekt „Mentoring – stínování“. Student během své praxe doslova kopíruje mentorovy služby v rámci klasického nemocničního směnového provozu. První stínování proběhlo od 2.11.2018 do 8.1.2021 (Jiránková, 2021a). Dle nejnovějšího článku Fakulty zdravotnických studií přináší tento projekt velmi pozitivní ohlasy. PhDr. Kateřina Horáčková, PhD., pod jejímž vedením byl projekt zahájen uvedla: „z projektu jsme na počátku měli částečné obavy, protože spuštění projektu ovlivnila současná doba a pandemie COVID-19, a práce většiny sester – mentorek byla touto situací ovlivněna. Zpětná vazba ale naopak ukazuje, že vzhledem k velké potřebě pomoci studentů byl mentoring velkým krokem vpřed v nastavení efektivní odborné praxe “ (Jiránková, 2021b).

Na každé fakultě v České republice se může ukončení odborné praxe z malé části lišit. Za úspěšné plnění praxe je zpravidla udělen zápočet, po každém ukončeném semestru. Mezi náležitosti, které studentka odevzdává patří potvrzení odpracovaných hodin, hodnocení vypracované porodní asistentkou či mentorem, kompletní záznamník odborných výkonů a ostatní dokumentace v souladu s danou fakultou (Vránová, 2008, s. 33).

Součástí odborných praxí, jak bylo zmíněno, jsou podklady k plnění odborných výkonů. S platnou legislativou EU a vyhláškou č.39/2005 Sb. jsou stanoveny minimální požadavky na povinné výkony, které musí studentka průběžně zaznamenávat do „Záznamníku výkonů

a jiných odborných aktivit v porodní asistenci“ takzvaného logbooku. Seznam požadovaných výkonů lze nalézt viz *Příloha B*. Přípravu „loogbooku“ si zajišťuje každá vysoká škola zvlášť. V každém z nich se dle požadavků EU musí nacházet tyto povinné výkony. Poté je na uvážení každé z fakult, zda chce studentkám portfolia rozšířit o další výkony (MZ ČR, 2018).

Odbornou praxi studentky vykonávají v rámci různých pracovišť, na kterých ve své budoucí profesi mohou najít uplatnění. **Prenatální poradna** je jedním z prvních pracovišť, které studentky v rámci své praxe navštíví. Studentky se učí o těhotnou ženu pečovat komplexně tzn. zajišťují různá vyšetření a podporují ženu v péči o své zdraví. Edukují ji především o zdravé životosprávě a jsou schopny ženě odpovídat na případné dotazy. Přístupují k těhotné ženě velmi profesionálně a empaticky. **Porodní sál** je dalším velmi specifickým pracovištěm určeným studentkám porodní asistence. Studentky v rámci porodního sálu zajišťují kontinuální péči o ženu ve všech dobách porodních. Zaměřují se na biopsychosociální potřeby žen. Jsou způsobilé k samostatnému vedení fyziologického porodu pod odborným dohledem. Na **oddělení šestinedělí** studentky pečují o ženu po porodu. Na základě svých vědomostí a dovedností se při péči o ženu po porodu studentky zajímají o faktory, které mohou klientku ovlivňovat. Měly by být schopny pružně reagovat na poruchy chování, tělesné, sociální, duševní a poznávací problémy a problémy s kojením. **Oddělení rizikového a patologického těhotenství** je také součástí odborných praxí studentek porodní asistence. V rámci této praxe se studentky naučí využívat diagnostické techniky v těhotenství. Na **novorozeneckém oddělení** se studentky zaměřují na péči o fyziologické novorozence. Znají základy kojení a umí novopečené matce poradit. Dále vykonávají praxi na intermediální jednotce či JIP. Na **gynekologickém oddělení** (konzervativní gynekologie, operační sály apod.) se studentky starají o gynekologicky nemocné pacientky. I v této oblasti studentky využívají edukační funkci například v rámci plánování rodičovství. Studentky se učí asistovat při gynekologických výkonech. Součástí jsou také praxe na operačních sálech. Během své praxe by si měla studentka vyzkoušet také péči o ženu v domácím prostředí v rámci rodiny a **komunity**. V rámci všeobecných zdravotnických vědomostí a dovedností studentky navštěvují **oddělení interního a chirurgického typu** (MZ ČR, 2018; Vránová, 2008, s. 15).

5.1 Uplatnění porodní asistentky v praxi

Pokud studentka úspěšně ukončí studium, je způsobilá vykonávat činnosti v jednotlivých odvětvích systému (v primární, sekundární, terciární péči), jenž se týká zdraví žen, novorozenců, rodin i komunit. Dále může své odborné dovednosti uplatnit ve státních i nestátních (lůžkových i ambulantních) zařízeních a institucích (Vránová, 2008, s. 13).

Novelou č.201/2017 Sb. ze dne 8. července 2017 se mění zákon č.96/2004 Sb., kde jsou zakotveny podmínky k získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Je zde uvedeno, že porodní asistentka také automaticky získává odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry tzn. její kompetence PA mohou být rozšířeny do oblasti ošetrovatelské péče, kdekoliv ve zdravotnictví (Zákon č.201/2017 Sb.).

5.2 Navazující vysokoškolské studium pro porodní asistentky (magisterské studium)

Navazující magisterské studium pro porodní asistentky nabízí několik univerzit v České republice a patří mezi ně tyto studijní programy:

- Intenzivní péče v porodní asistenci je studijním programem specializace ve zdravotnictví, jehož náplní je příprava porodních asistentek k vysoce specializované péči v oboru. Studium je umožněno na Univerzitě Palackého v Olomouci (Gogol, 2021).
- Perioperační péče v gynekologii a porodnictví je dalším navazujícím studijním programem, který zajišťuje označení Porodní asistentka pro perioperační péči. V České republice je umožněno studium na Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice (Univerzita Pardubice, 2021).
- Komunitní péče v porodní asistenci je další specializací v porodní asistenci jako navazující magisterský program. Studium je realizováno na Lékařské fakultě Ostravské univerzity a na Polytechnické vysoké škole v Jihlavě na Katedře zdravotnických studií (Ostravská univerzita, 2021).
- Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy jako navazující studijní program stojí také za zmínku. Možnost studia je na Univerzitě Palackého v Olomouci na Pedagogické fakultě a také na Univerzitě J.E. Purkyně v Ústí nad Labem (Univerzita Palackého v Olomouci, 2020).

PRŮZKUMNÁ ČÁST

Hlavní průzkumný cíl

Prozkoumat odlišnosti vzdělávání v požadavcích na výuku oboru porodní asistence na různých univerzitách v České republice.

Dílčí cíle

Shrnout základní požadavky na vzdělávání v oboru porodní asistence a poukázat na možnosti následného vzdělávání v této oblasti.

Prozkoumat, jaké faktory ovlivnily studentky při výběru oboru porodní asistence.

Zjistit míru spokojenosti studentek se vzděláváním v oboru PA.

Zjistit, jaký záměr mají studenti po dokončení tříletého studijního oboru PA.

6 METODIKA

Na základě tématu bakalářské práce byla vybrána kvantitativní průzkumná metoda. Průzkumná část byla zaměřena na srovnání rozdílů ve vzdělávání na různých univerzitách v ČR, na kterých je umožněno studium porodní asistence. Dále byla zkoumána míra spokojenosti studentek na jednotlivých fakultách. K tomu se pojí také okolnosti, kterými byly studentky ovlivněny při výběru oboru PA. Poslední dílčí cíl směřuje k zjištění plánů studentek po dokončení oboru PA. Získaná data byla využita k následné analýze a vyhodnocení dat v souvislosti se stanoveným průzkumným cílem.

6.1 Průzkumný nástroj

Průzkum byl realizován pomocí nestandardizovaného polostrukturovaného dotazníkového šetření. Tato metoda byla využita proto, protože byly prozkoumávány rozdílnosti mezi různými fakultami. Cílem tedy bylo získat co největší množství vzorků tak, aby byla získaná data relevantní. V tomto případě by nebylo možné využít k šetření rozhovor, protože by byl na tuto problematiku získán velmi jednostranný pohled. Dotazník byl vytvořen svépomocí a obsahuje celkem 27 otázek viz *Příloha C*. Jsou v něm obsaženy uzavřené otázky, ze kterých respondent vybíral pouze jednu možnost, dále otázky uzavřené dichotomické, kdy odpovídal pouze ano/ne. Polouzavřené otázky lze najít v dotazníku taktéž, kdy respondent volí tzv. „single choice“ anebo „multiple choice“ (Survio, 2021). V neposlední řadě to jsou také otevřené otázky, které dávají respondentovi volnost odpovědi (Kutnohorská, 2009, s.46). Jedna z otázek v souvislosti se spokojeností byla položena formou Likertovy škály, která je využívána pro určení míry

stupně souhlasu či nesouhlasu s tvrzeními, jež jsou respondentům předkládány (Rod, 2012. s. 8). Otázky byly sestaveny tak, aby se zaměřovaly především na princip výuky, a to teoretické i praktické části.

6.2 Technika sběru a analýzy dat

Kvůli nepříznivé situaci, v souvislosti s pandemií, byla využita metoda distribuce dotazníků elektronicky, což bylo záměrné. Prvotním záměrem bylo využít osobního setkání se studentkami a rozdávat dotazníky v tištěné podobě. Zřejmě by to zajistilo vyšší počet respondentů zařazených do dotazníkového šetření. Byly osloveny všechny fakulty z ČR pomocí elektronické žádosti. Část fakult nechtěla dotazník respondentům distribuovat vůbec z důvodu vysokých nároků a povinností, které studentky v nynější době plní. Dalším důvodem byla nadbytečnost dotazníků zasílaných studentkám elektronickou formou viz *Příloha D*. Průzkum probíhal na základě souhlasu vedoucích kateder z různých univerzit v ČR. S žádostí o distribuci dotazníků pomocí e-mailu přes portál Click4Survey.cz souhlasilo 7 vzdělávacích institucí.

6.3 Soubor respondentů

Oslovovanými respondenty byli studenti 3.ročníků oboru porodní asistence na různých univerzitách v ČR. Úmyslně byli vybráni studenti závěrečného ročníku, protože mohou nejlépe retrospektivně zhodnotit uplynulá období svého studia. Vyplnění dotazníků v portálu Click4Surve.cz bylo bezplatné a zcela dobrovolné. Dobrovolnost vyplňování dotazníků pomocí elektronického rozdávatí se odrazila na malém objemu respondentů a nevyváženém počtu odpovědí studentek z jednotlivých fakult, což mohlo ovlivnit výsledky průzkumu.

Dotazník byl otevřen 198krát, nicméně odpovědělo pouze 43 respondentů. Návratnost dotazníků byla tedy zaokrouhlena na 23 %. Všechny nasbírané dotazníky nebylo možné využít, protože odpovědělo velmi malé množství respondentů z různých fakult, takže by tato data nebyla validní, proto byla vyřazena.

Využity byly pouze dotazníky zastoupené odpověďmi studentů Univerzity Pardubice (16), Univerzity Palackého v Olomouci (8) a Ostravské univerzity (7). Celkový počet činil 31 respondentů, jejichž popisné odpovědi jsou vyhodnocovány pomocí statistiky v programu Microsoft Excel. Byla zvolena kvantitativní metoda průzkumu z důvodu porovnání rozdílů, kdy je zapotřebí co největší vzorek respondentů. Získaná data byla zpracována pomocí popisné statistiky, kdy jsou všichni respondenti vyjádřeni celkovou četností n . Absolutní četnost se značí n_i a je využívána v otázkách, kde respondenti uváděli stejné odpovědi (Reiterová, 2016,

s.12). Relativní četnost f_i hodnotí procentuální zastoupení odpovědí (Kladivo, 2013, s.11).

Výpočet je dán vzorcem:

$$f_i = \frac{n_i}{n},$$

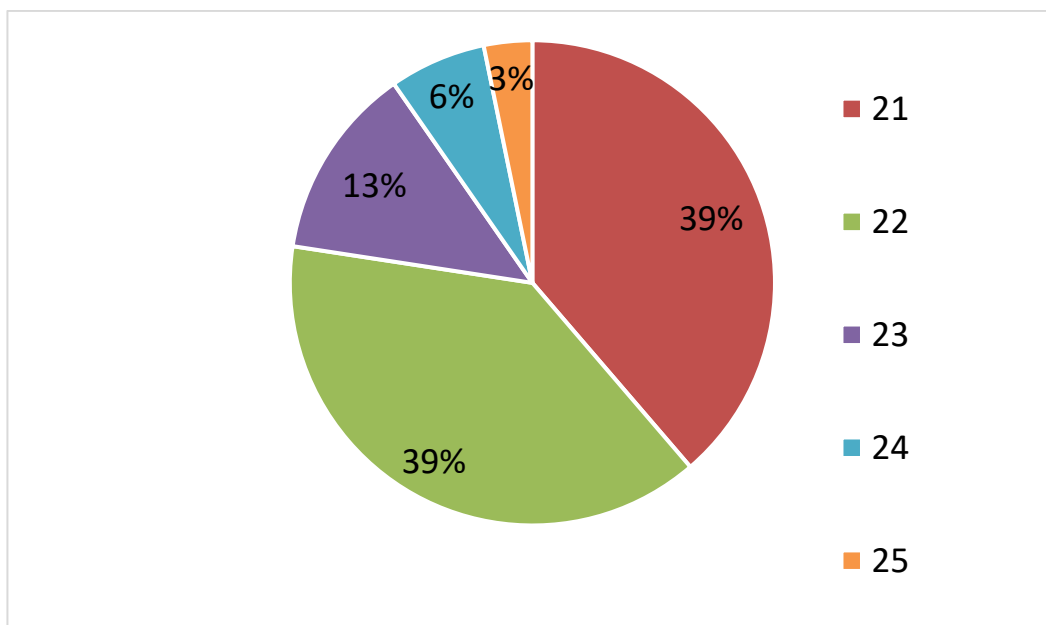
Obrázek 3 - Vzorec pro vyjádření relativní četnosti (Kladivo, 2013, s.11)

7 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Tato kapitola obsahuje nasbíraná data, která jsou zhodnocena a vyjádřena pomocí grafů a tabulek. Způsob sběru dat a jejich analýzy je popsán výše.

V otázkách 1-8 jsou zpracovány odpovědi studentek ze všech 3 fakult zařazených do průzkumného šetření.

Průzkumná otázka č.1: Doplňte prosím váš věk.

Graf 1 - Věkové složení respondentů

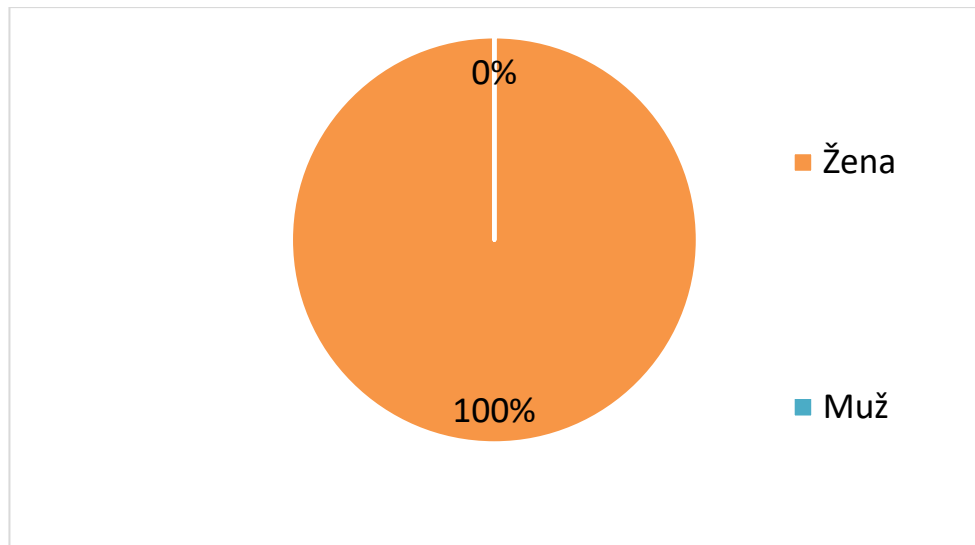
Do této otázky měli respondenti napsat svůj věk. Nejširší zastoupení dle grafu 1 tvoří respondenti ve věku 21 a 22 let (39 %). Další skupina je zastoupena respondenty 23 let (13 %). Naopak nejmenší podíl na složení respondentů mají jedinci ve věku 24 (6 %) a 25 let (3 %).

K datu 20.1.2021 tvoří absolventi všech bakalářských programů největší zastoupení na všech vysokých školách v ČR ve věku 20-24 let (21 816). Další skupinou jsou absolventi ve věku 25-29 let (6 413) (MŠMT ČR, 2021).

Průzkumná otázka č.2: Vaše pohlaví:

a) Žena

b) Muž

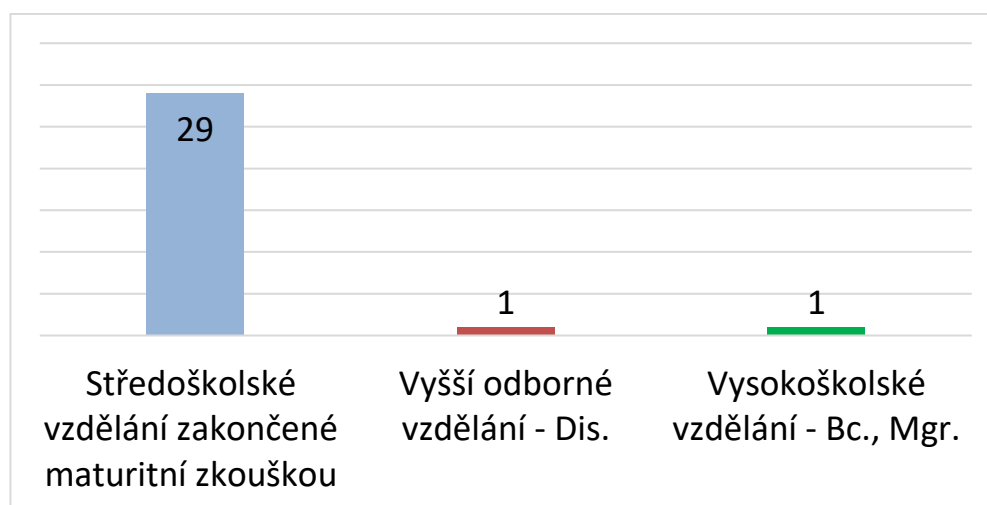
Graf 2 - Pohlaví respondentů

V grafu 2 lze vidět zastoupení pohlaví respondentů u vybraných fakult. Jde znázorněno, že žádný z respondentů nebyl muž, ale ve 100 % odpovídaly pouze ženy.

Průzkumná otázka č.3: Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Prosím zakroužkujte jednu nebo více odpovědí a doplňte.

- a) Středoškolské vzdělání zakončení maturitní zkouškou
- b) Vyšší odborné vzdělání – DiS.
Jakého oboru?
- c) Vysokoškolské vzdělání – Bc., Mgr.
Jakého oboru?

Graf 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

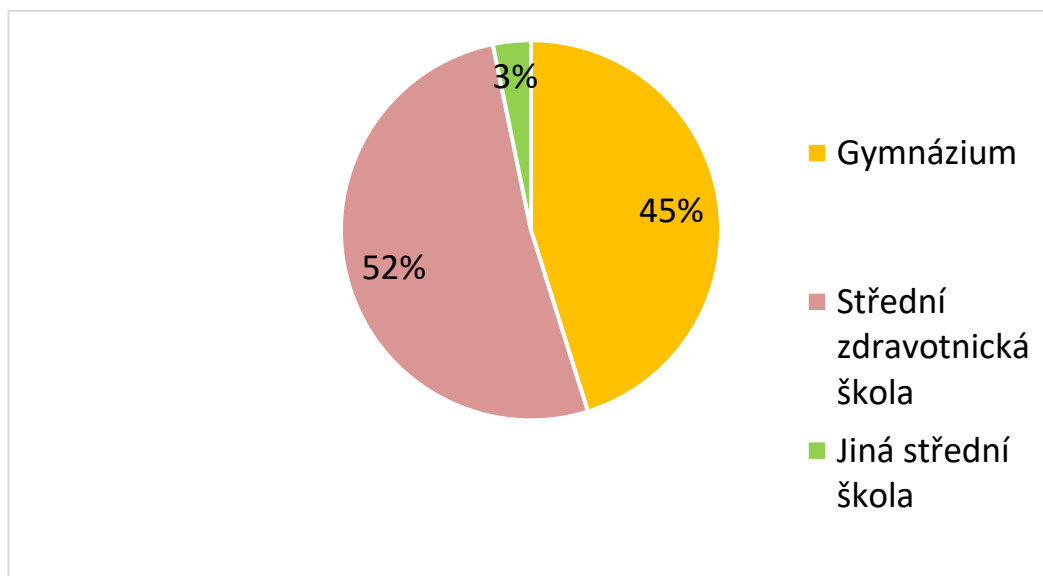
Z grafu 3 je zřejmé, že nejvíce zastoupenou odpovědí je 29 (94 %) respondentů s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou. Logickou úvahou je, že většina respondentů po ukončení středoškolského studia cílí k návaznému studiu na vysoké škole z důvodu rozšíření či specifikace svých dosavadních znalostí a získání odborného kvalifikovaného vzdělání.

Vyššího odborného vzdělání dosáhla 1 (3 %) respondentka, jejímž studovaným oborem byl nutriční terapeut. Vysokoškolského vzdělání nabyla také 1 respondentka (3 %), která vystudovala obor speciální pedagogika.

Průzkumná otázka č.4: Označte typ střední školy, kterou jste absolvoval/a:

Prosím zakroužkujte jednu odpověď a doplňte.

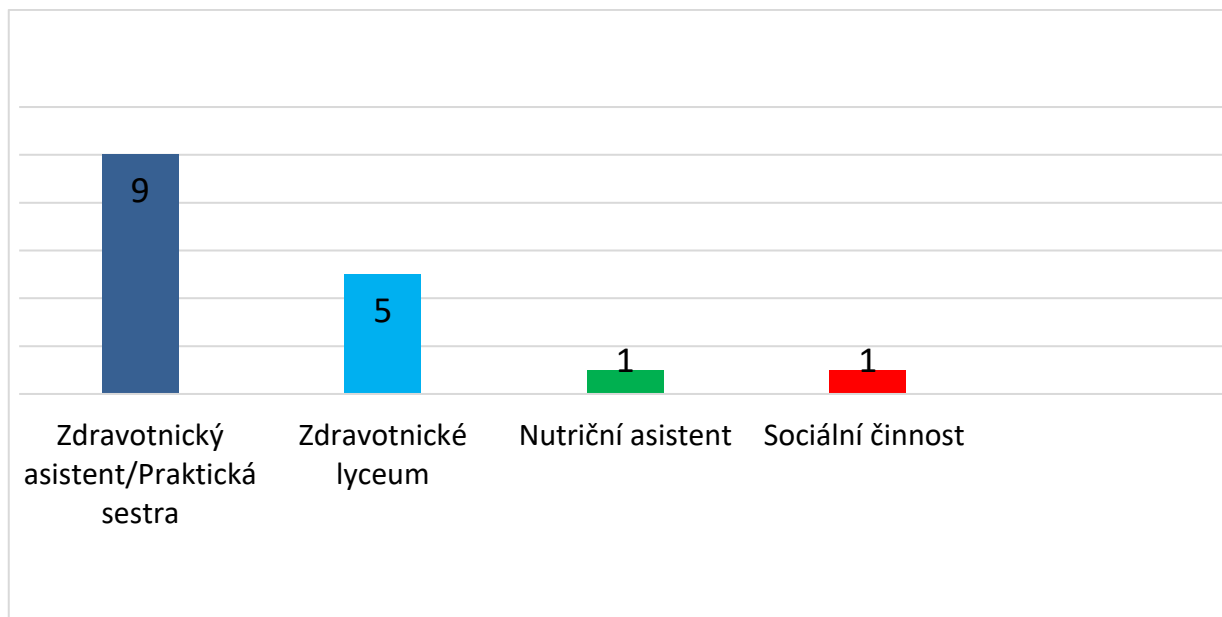
- a) Gymnázium (přejděte k otázce č.6)
- b) Střední zdravotnická škola (přejděte k otázce č.5)
Doplňte, jaký obor jste studoval/a:
- c) Jiná střední škola (přejděte k otázce č.6)
Slovy doplňte jaká:

Graf 4 - Typ absolvované střední školy

Graf 4 znázorňuje typ střední školy, kterou respondenti studovali. Největším zastoupením odpovědi tvoří 16 (52 %) respondentů, kteří studovali střední zdravotnickou školu. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou je 14 (45 %) respondentů z gymnázia. Pouze 1 studentka odpověděla jiná střední škola, kdy se jednalo o střední průmyslovou školu chemickou.

Doplnění průzkumné otázky č.4: Doplňte, jaký obor střední zdravotnické školy jste studoval/a:

Graf 5 - Obor absolvované střední zdravotnické školy respondentů

Z grafu 5 je zřejmé, že je největším zastoupením 9 (57 %) studentek, které studovaly obor zdravotnický asistent/praktická sestra. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou je 5 (31 %) studentek zdravotnického lycea. 2 respondentky (12 %) odpověděly, že studium jedné z nich bylo v oboru nutriční asistent a druhé sociální činnost.

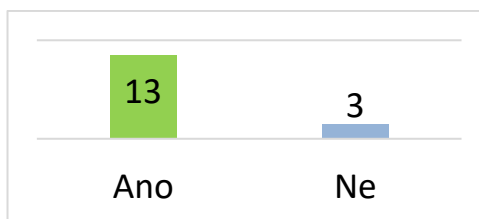
Předpokládám, že důvodem k vysokoškolskému studiu u praktických sester je lepší postavení v zaměstnání, vyšší finanční ohodnocení, také rozšíření a specifikace svých kompetencí v oboru gynekologie a porodnictví.

Průzkumná otázka č. 5: Myslíte si, že pro vás studium na střední zdravotnické škole bylo výhodné a snížila se tak náročnost studovaného oboru porodní asistence?

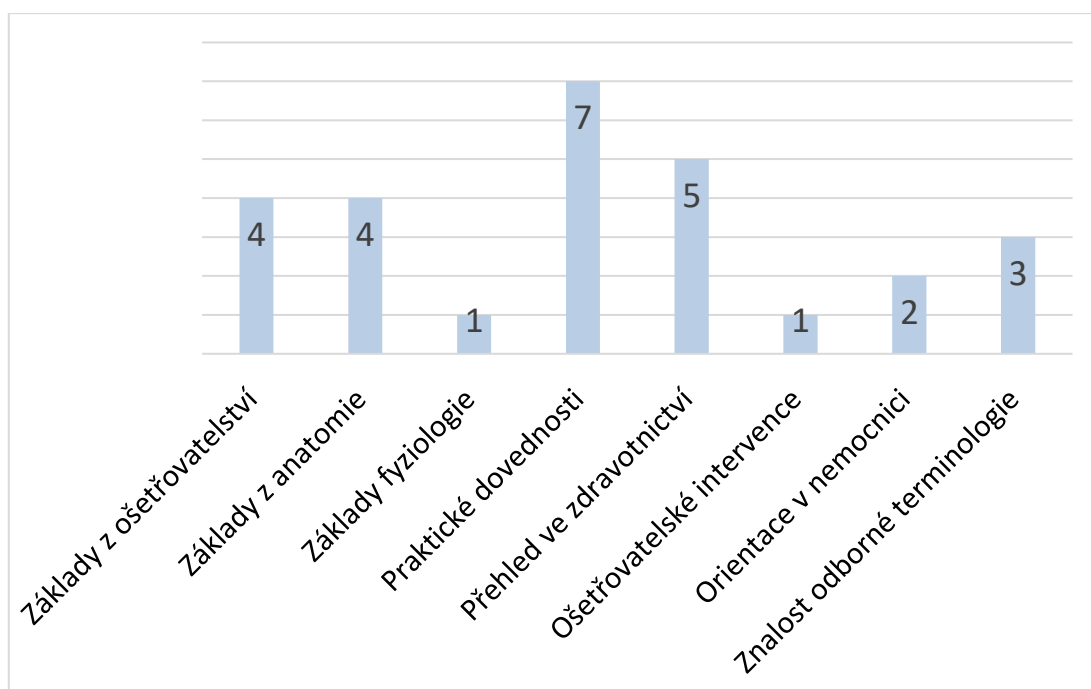
Prosím zakroužkujte jednu odpověď a slovy doplňte.

a) Ano. V čem, jak?

b) Ne. Proč?

Graf 6 - Snížení náročnosti, výhoda v oboru PA po absolvování SZŠ

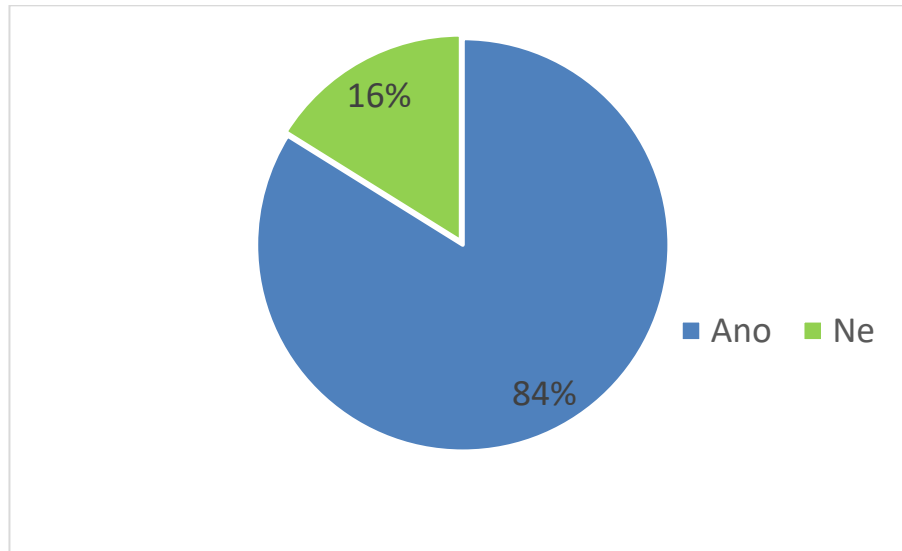
Graf 7 - Důvod výhody absolvování SZŠ

V rámci této otázky bylo zjišťováno, zda bylo absolvování střední zdravotnické školy pro respondentky přínosem, a jestli se tak díky ní náročnost nynějšího studia snížila. V grafu 7 uvedlo 13 jedinců (82 %) „Ano“ předchozí studium jim bylo výhodou. Z grafu 7 vyplývá, že se studentky cítí jistěji při výkonu praktických činností, umí se lépe orientovat ve zdravotnickém zařízení a mají základní přehled týkající se ošetrovatelství a anatomie. Dále graf 7 ukazuje, že 3 respondentky (18 %) nepocítují žádnou výhodu. Na základě toho respondentky uváděly, že se jedná o jiný typ školy, tudíž specifické postupy, které se na SZŠ neučily, byly pro ně úplnou novinkou.

Průzkumná otázka č. 6: Je dle vašeho názoru délka studia dostatečná?

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Ano
- b) Ne

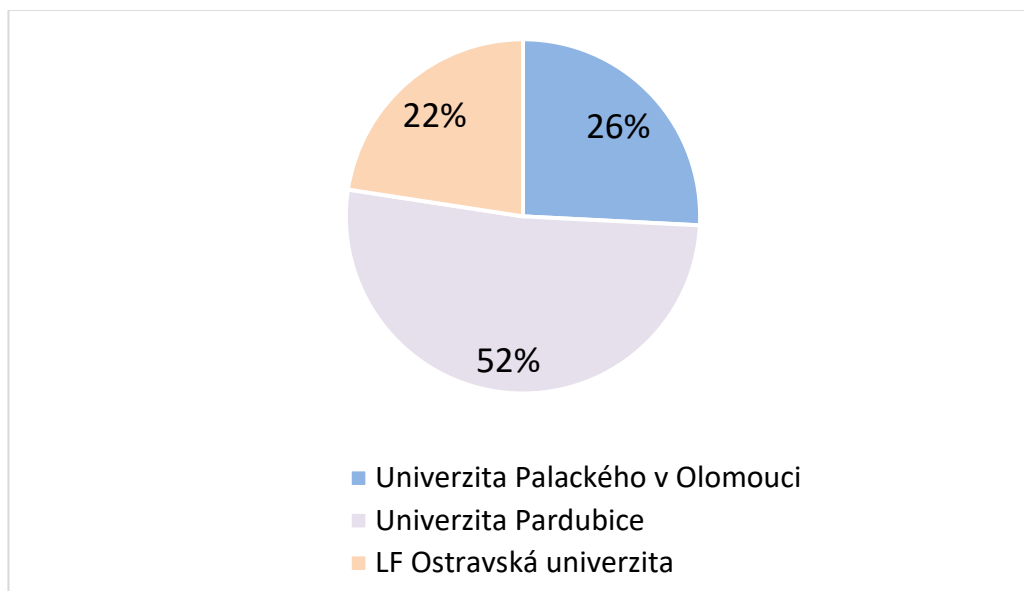
Graf 8 - Spokojenost studentek s délkou studia

Graf 8 vyjadřuje, zda je pro studentky délka studia dostatečná. 26 (84 %) respondentek uvedlo možnost „Ano“. Zbýlých 5 (16 %) využilo možnost „Ne“.

Průzkumná otázka č.7: Na které z univerzit obor PA studujete?

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Univerzita Palackého v Olomouci
- b) Univerzita Pardubice
- c) Ostravská univerzita

Graf 9 - Název studované Univerzity oboru PA

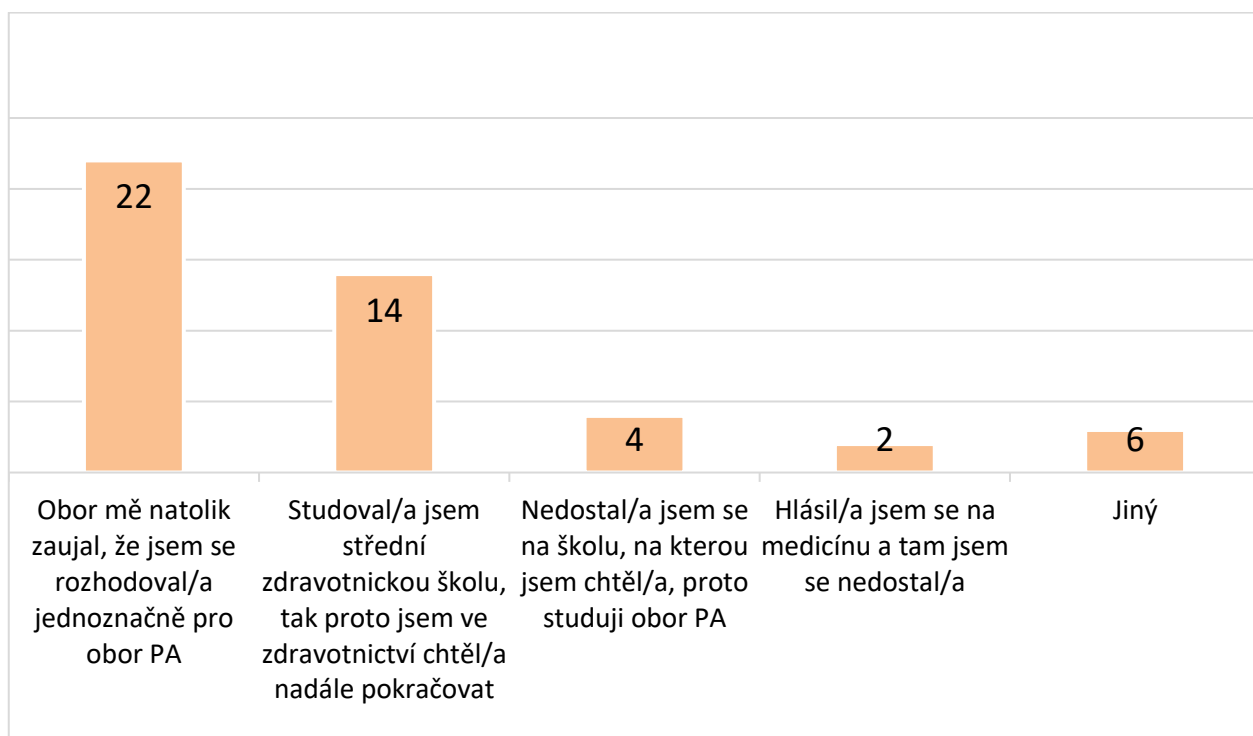
Největší zastoupení v předchozím grafu tvoří 16 (52 %) studentek Univerzity Pardubice. Další nejvíce početnou skupinou respondentů je 8 (26 %) studentek Univerzity Palackého v Olomouci. Nejmenší počet seskupených odpovědí byl od 7 (22 %) studentek z Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Na dotazník ochotně odpovídaly také studentky z jiných fakult, které do průzkumného šetření nebylo možné zahrnout z důvodu malého objemu získaných dat. Do průzkumu nebyly zařazeny odpovědi od 4 respondentek z Polytechnické vysoké školy v Jihlavě, 1 studentky z I.LF Univerzity Karlovy, 3 odpovědi od studentek Masarykovy Univerzity v Brně a 4 z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Průzkumná otázka č.8: Co vás ovlivnilo při výběru studia oboru porodní asistentka?

Možnost více odpovědí.

- a) Obor mě natolik zaujal, že jsem se rozhodl/a jednoznačně pro obor PA
- b) Studoval/a jsem střední zdravotnickou školu, proto jsem ve zdravotnictví chtěl/a nadále pokračovat
- c) Nedostal/a jsem se na školu, kterou jsem chtěl/a, proto studuji obor PA
- d) Hlásil/a jsem se na medicínu a tam jsem se nedostal/a
- e) Jiný. Odpovězte slovně:

Graf 10 – Co studentky ovlivnilo při výběru oboru PA

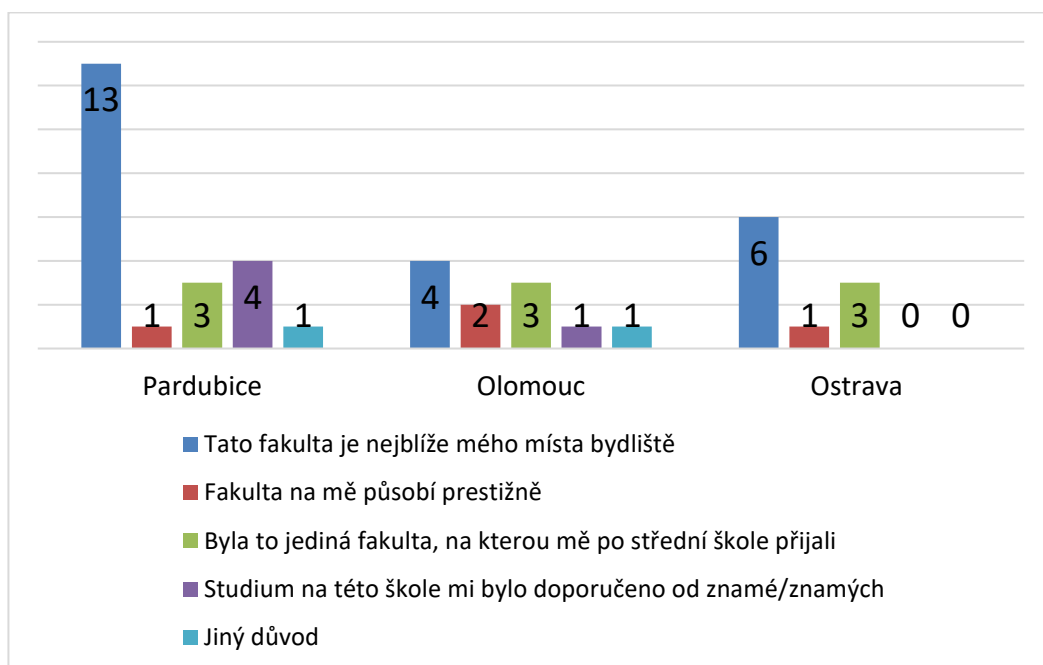
Graf 10 znázorňuje, co motivovalo studentky k rozhodnutí studovat obor porodní asistentka. Nejširší zastoupení tvoří odpovědi respondentek, jejichž rozhodnutí pro obor byl jednoznačný (22). Jako druhou nejvíce zastoupenou možnost využívaly studentky SZŠ (14), jejichž záměr byl dále pokračovat ve zdravotnictví a rozvíjet své dosavadní znalosti specifickým směrem. Pro 4 studentky byl obor PA jejich jedinou možností díky nepřijetí na žádnou jinou vysokou školu. Také 2 studentky odpovídaly, že se nedostaly na medicínu, proto zvolily jako alternativu tento obor a 6 respondentů slovně uvedlo jiný důvod. Z jejich odpovědí bylo zřejmé, že studia nelitují, jsou s ním plně spokojeny a zajímá je jeho náplň. Studentky si také chtějí studiem zvýšit své kompetence a kvalifikace. S nadšením chtějí pracovat s novorozenci, být u zrození nového života a touží pomáhat a pečovat o druhé.

U otázek 9-27 jsou data prezentována po jednotlivých fakultách.

Průzkumná otázka č.9: Proč jste si vybral/a zrovna tuto fakultu?

Možnost více odpovědí.

- Tato fakulta je nejbližší mého místa bydliště
- Působí na mě prestižně
- Byla to jediná fakulta, na kterou mě po střední škole přijali
- Studium na této škole mi bylo doporučeno od známé/známých
- Jiný důvod. Odpovězte slovně:

Graf 11 - Důvod výběru fakulty Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: Z grafu 11 lze pozorovat, že důvodem výběru Pardubické univerzity byla blízká vzdálenost trvalého bydliště 13 respondentek od fakulty. Druhou nejvíce zastoupenou 4 odpovědí bylo doporučení fakulty od známých. Předpokladem je, že známí respondentů mají kladný pohled na tuto fakultu a dobré zkušenosti. Jiný důvod byl uveden pouze od 1 respondentky, která odpověděla, že se rozhodla pro výběr této fakulty na základě návštěvy Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus, protože Univerzita Pardubice patří mezi 16 nejoblíbenějších vysokých škol (Gaudeamus, 2020).

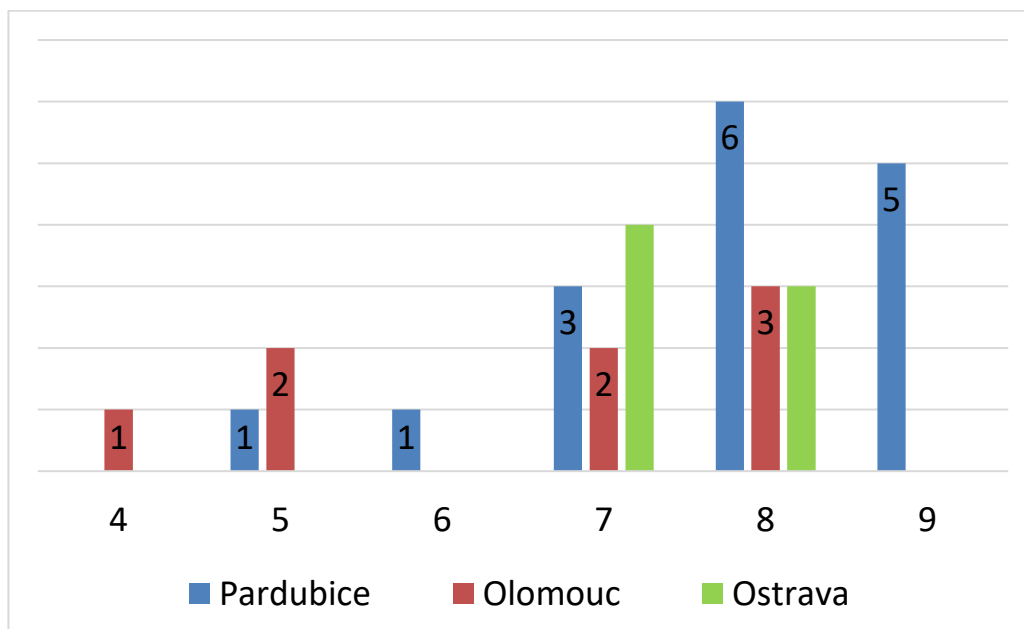
Olomouc: Z grafu 11 je zřejmé, že si 4 respondentky fakultu v Olomouci vybíraly proto, že je v blízké vzdálenosti od jejich bydliště. 3 studentky odpověděly, že byla Univerzita Palackého

v Olomouci jediná, na kterou je přijaly. Jiný důvod udala 1 studentka, která v Olomouci studuje ještě jiný obor.

Ostrava: Nejširší zastoupení bylo u 6 respondentek, které zaznamenaly odpověď nejkratší vzdálenosti od bydliště. Druhým nejčastějším důvodem 3 respondentek bylo, že tato fakulta je jediná, na kterou je po střední škole přijali. 1 odpovědí studentky bylo, že na ni fakulta působí prestižně.

Průzkumná otázka č.10: Jak moc je, podle vašeho názoru, náročné studium oboru PA na vaší fakultě?

Na stupnici od 1 do 10 zakroužkujte jednu odpověď s tím, že platí 1= jednoduché, 10= velká obtížnost.

Graf 12 - Náročnost studovaného oboru PA Pardubice, Olomouc, Ostrava

Z grafu 12 byly záměrně odstraněny hodnoty 1-3 a 10 z důvodu lepší přehlednosti.

Pardubice: Dle grafu 12 můžeme vidět, jak je vnímána obtížnost studia porodní asistence na Univerzitě Pardubice. Názory studentů byly nejvíce zastoupeny na hodnotách 7 (19 %), 8 (38 %), 9 (31 %). Nejméně zastoupenou hodnotou byla obtížnost na čísle 5 (6 %) a 6 (6 %). Dle odpovědí vychází průměr náročnosti na číselnou hodnotu 8 (7,81). Na Univerzitě Pardubice úspěšně dokončí studium méně než 50 % studentů. Univerzita nechce snižovat požadavky na studenty, ale stále udržet vysokou kvalitu vzdělávání (Hradilková Bártová, 2021).

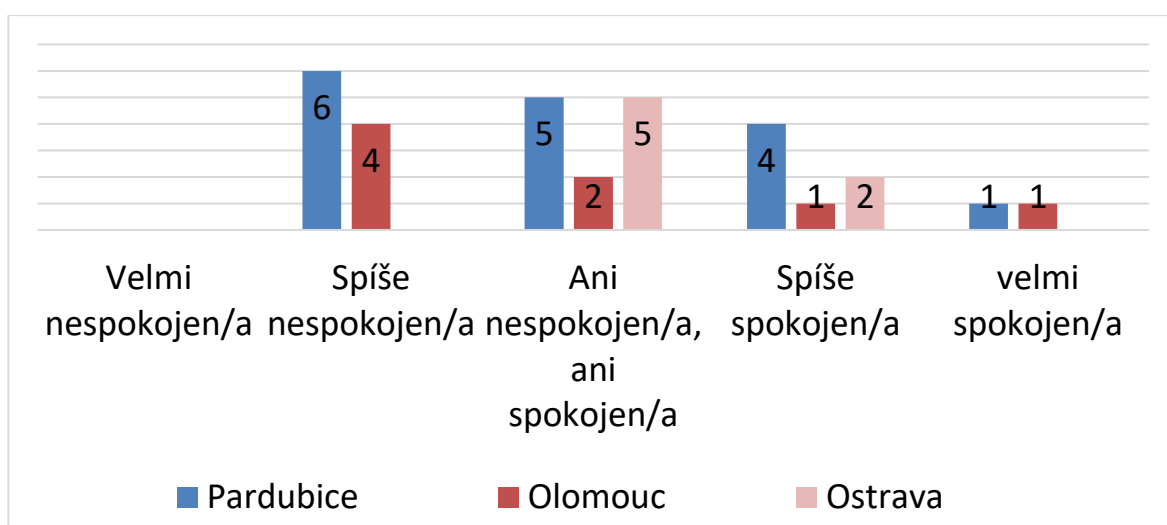
Olomouc: Nejvíce zastoupenou hodnotou bylo číslo 8 (37 %), tedy dosti obtížné. Dále uvedly 2 respondentky hodnotu 7 (24 %) a 5 (24 %). Obtížnost na čísle 4 zastoupila pouze 1 respondentka (15 %). Průměrná obtížnost vychází na číselnou hodnotu 7 (6,5).

Ostrava: 4 studentky vyjádřily obtížnost na číselné hodnotě 7 (57 %) a 3 (43 %) respondentky uvedly náročnost na čísle 8. Průměrná obtížnost vychází tedy na čísle 7 (7,42).

Průzkumná otázka č. 11: Jste spokojen/a či nespokojen/a s uspořádáním a rozvržením výuky?

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Velmi nespokojen/a
- b) Spíše nespokojen/a
- c) Ani nespokojen/a, ani spokojen/a
- d) Spíše spokojen/a
- e) Velmi spokojen/a

Graf 13 - Spokojenost s uspořádáním výuky Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: Z grafu 13 vyplývá, že dle Likertovy škály je 6 (38 %) respondentek s uspořádáním výuky spíše nespokojeno. 5 (31 %) studentek uvedlo, že s výukou nejsou ani spokojeny/ani nespokojeny. Spíše spokojeny jsou 4 (25 %) respondentky a velmi spokojená je 1 (6 %) respondentka.

Olomouc: 4 (50 %) respondentky jsou s uspořádáním výuky spíše nespokojeny. 2 (25 %) studentky zaujaly neutrální postoj a uvedly, že nejsou ani nespokojeny a ani spokojeny. 1 (12 %) studentka je spíše spokojena a další 1 (13 %) respondentka je s výukou velmi spokojena.

Ostrava: Dle grafu 13 odpovědělo 5 (71 %) respondentek přímo na středu a uvedly, že nejsou spokojeny/nejsou nespokojeny. Další 2 (29 %) studentky zaznačily, že jsou s výukou spíše spokojeny.

Průzkumná otázka č.12: V následujících otázkách zakroužkujte to, co dle vás platí v předmětu 12A) Anatomie; 12B) Teorie porodní asistence; 12C) Porodnictví; 12D) Neonatologie; 12E) Farmakologie:

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- c) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problem-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:
- m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?

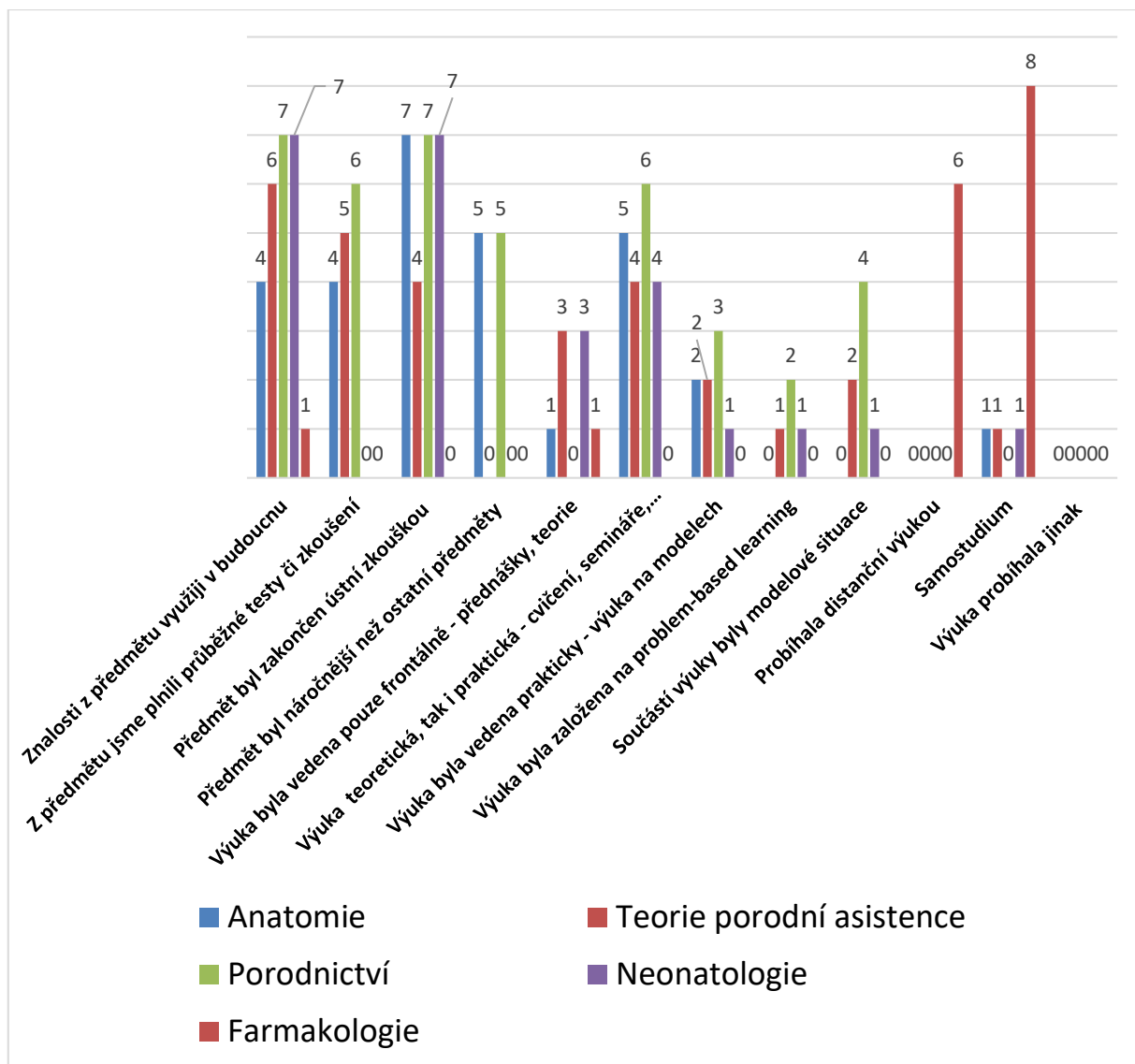
V předmětu teorie porodní asistence 11 respondentek, což bylo nejvíce, zaznačilo odpověď, že předmět probíhal teoreticky i prakticky formou cvičení. 2 respondentky uvedly jiný důvod, a to, že praktická cvičení probíhala tím, že doslova malovaly obrázky a vytvářely plakáty jako na základní škole. 1 ze studentek uvedla, že byl předmět zakončen testem. Velmi malé množství 3 respondentek uvedlo, že z předmětu plnily ústní zkoušku. Předpokládám, že tyto studentky nesplnily první dva termíny a následný třetí termín zkoušky probíhal ústní formou.

V předmětu porodnictví všech 16 respondentek zaznačilo odpověď, že vědomosti, které se dozvěděly v tomto předmětu rozhodně využijí v budoucí praxi. 16 respondentek označilo, že byl předmět zakončen ústní zkouškou. 8 respondentek uvádělo, že součástí výuky byly modelové situace. 1 respondentka uvedla možnost distanční výuky a samostudia. Předmět byl pravděpodobně koncipován do 1. ročníku ZS a celého 2. ročníku.

Neonatologie je dalším hodnoceným předmětem. Dle 15 studentek získané informace využijí v budoucnosti. Dalších 10 respondentek uvedlo, že byl součástí předmětu nácvik modelových situací. Mým předpokladem je, že to bylo nejčastěji první ošetření novorozence, koupel či resuscitace. Předmět byl vyučován teoreticky i prakticky (14). Studentky se shodovaly ve vyučování předmětu v celém 2. ročníku.

Posledním předmětem v předchozím grafu nalezneme farmakologii. Nejširší zastoupení, 13 respondentek uvedlo, že musely během výuky průběžně plnit testy či zkoušení. 11 respondentek si také myslí, že vědomosti získané v předmětu farmakologie využijí v budoucnu. Tento předmět byl koncipován jako teoretický (5). Dále bylo široké zastoupení v odpovědi samostudium (9).

Celkově mohu usoudit a dle odpovědí respondentek předpokládat, že jsou tyto předměty ve výuce velmi důležitými a znalosti z nich získané zajisté upotřebí.

Graf 15 - Hodnocení teoretické výuky Olomouc

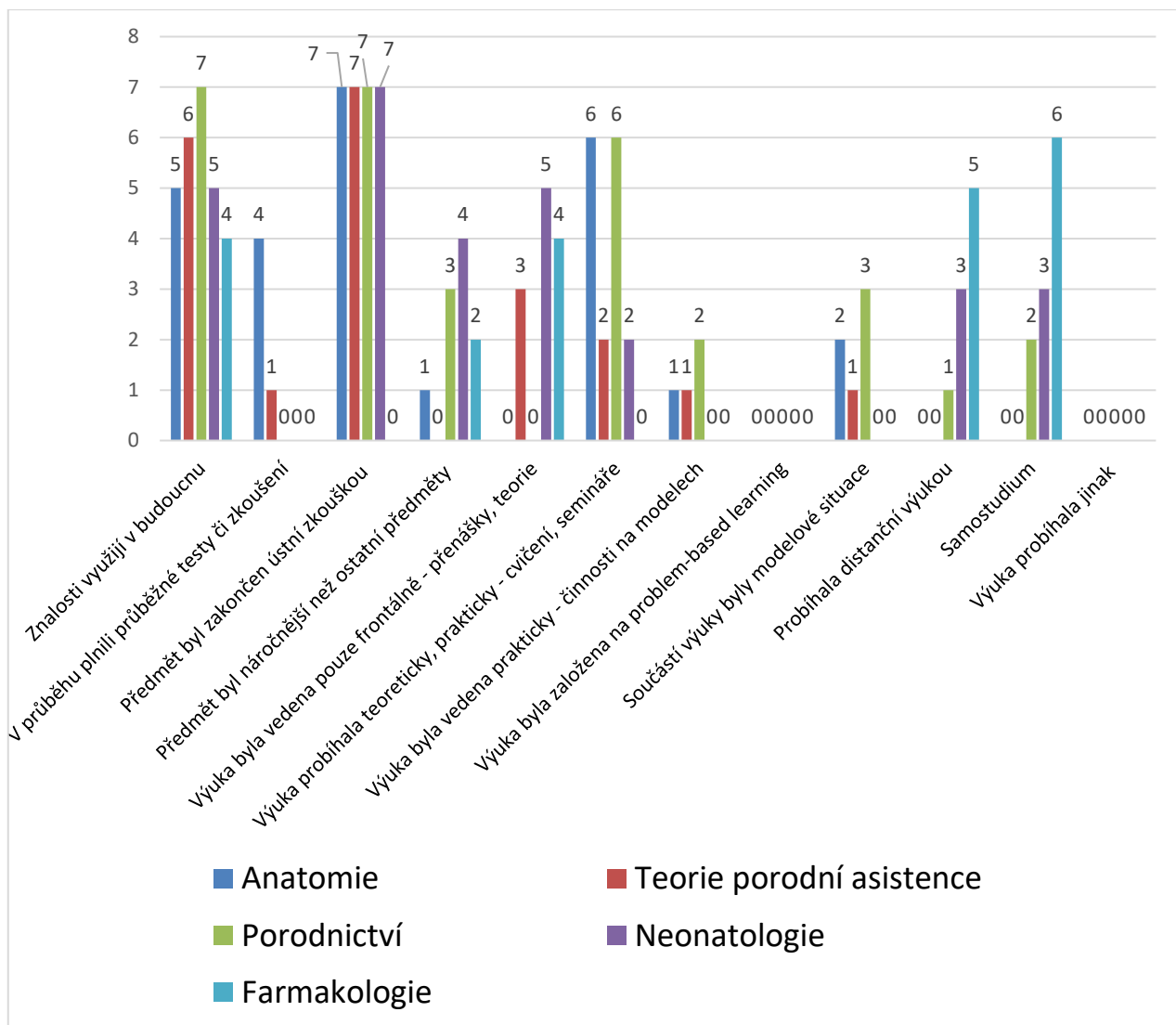
Olomouc: Dle grafu 15 jsou znázorněny odpovědi studentek týkající se předmětu anatomie, kdy 7 respondentek odpovědělo, že byl tento předmět zakončen ústní zkouškou. Také 5 respondentek uvedlo, že byl předmět anatomie více náročný než ostatní předměty a dalších 5 respondentek zaškrtnulo, že byl předmět koncipován jak teoretickou, tak i praktickou formou – cvičeními, semináři či skupinovou výukou. Předmět dle odpovědí 4 studentek probíhal celý první ročník (ZS i LS).

Dále studentky hodnotily předmět teorie porodní asistence. 6 studentek se shodlo na tom, že vědomosti získané z předmětu využijí v budoucnu. Také dle odpovědí 6 studentek muselo plnit průběžné testy či zkoušení. Zároveň 4 respondentky zaškrtnuly, že byl předmět zakončen ústní zkouškou. Také 3 studentky uvedly, že předmět probíhal v 1.ročníku LS a v 2.ročníku ZS.

Předmět porodnictví hodnotily studentky následovně. Znalosti, které 7 studentek získalo, využijí v budoucnu. Dále byl předmět zakončen ústní zkouškou (7) a z předmětu muselo 6 studentek plnit průběžné testy či zkoušení. Dle odpovědí (6) byla výuka vedena teoreticky i prakticky. 4 studentky vyplnily, že byl součástí předmětu nácvik modelových situací. Předmět pravděpodobně probíhal od 1.ročníku LS a ukončen byl v 2.ročníku ZS.

Neonatologie je dalším hodnoceným předmětem, u kterého se 7 respondentek shodlo, že předmět využijí pro svou budoucí praxi či studium. Také 7 z nich zaznamenalo zakončení předmětu ústní zkouškou. Výuka byla vedena teoreticky i prakticky (4). 6 studentek slovně odpovědělo, že předmět probíhal v celém druhém ročníku.

Posledním hodnoceným předmětem je farmakologie. Všech 8 studentek se shodovalo na tom, že byl předmět vyučován v 2.ročníku LS formou samostudia a distanční výukou (6).

Graf 16 - Hodnocení teoretické výuky Ostrava

Ostrava: Tato otázka se zabývá předměty, které jsou pro obor porodní asistence nejvíce specifické a lze předpokládat, že jsou zahrnuty do výuky každé fakulty v České republice.

V rámci předmětu anatomie se 7 studentek shodlo na tom, že byl předmět zakončen ústní zkouškou. Výuka probíhala dle 6 respondentek jak teoreticky, tak prakticky. Znalosti, které získaly v tomto předmětu, 5 studentek využije ve své budoucnosti. Dle odpovědí probíhal předmět v obou semestrech 1.ročníku (5).

Předmět teorie porodní asistence byl také dle 7 respondentek ukončen ústním zkoušením. Znalosti, které získalo 6 studentek, využijí v budoucnu. Výuka byla vedena formou přednášek (3). Tento předmět byl vyučován v 1.ročníku ZS i LS (4).

Znalosti z předmětu porodnictví využije 7 respondentek v budoucnu. 7 studentek se shodlo na také na tom, že byl předmět ukončen ústním zkoušením a výuka byla vedena jak formou teorie,

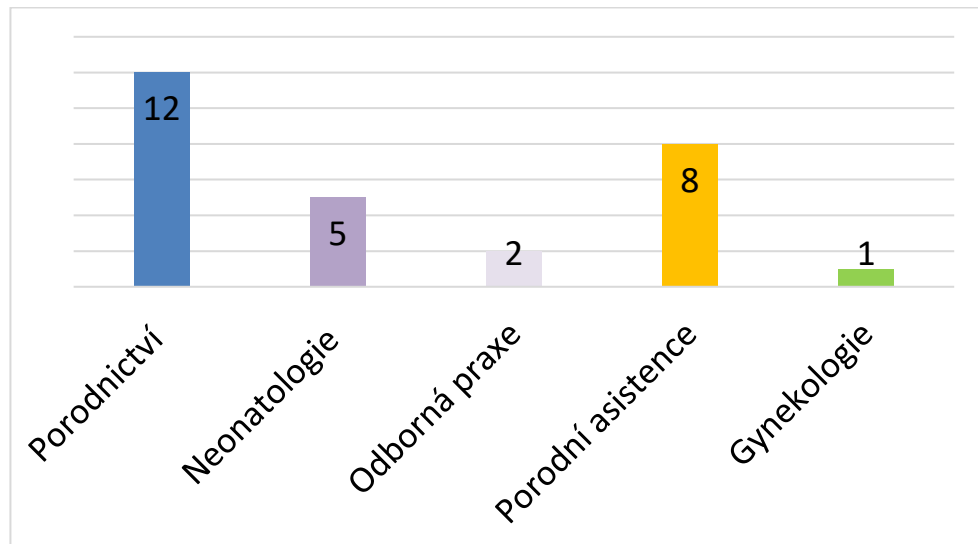
tak prakticky (6). V rámci předmětu si 3 respondentky vyzkoušely modelové situace. Na otázku, v jakém ročníku byl předmět vyučován, odpověděla pouze 1 studentka a to, že v 1. a 2. ročníku (blíže nespecifikovala).

Předmět neonatologie dle odpovědí 7 studentek byl ukončen ústní zkouškou. Většinu znalostí 5 studentek zužitkuje ve své praxi. Výuka byla vedena formou přednášek (5). 4 studentkám připadal předmět náročnější než ostatní předměty. Jedna studentka se zmínila, že předmět probíhal v 2.ročníku LS a 3.ročníku ZS, proto 3 respondentky zaznačily možnost distanční výuky a 3 samostudia.

Předmět farmakologie dle odpovědí respondentek probíhal v 2.ročníku LS a 3. ročníku. Shodovaly se na tom, že kvůli pandemii byl předmět spíše samostudiem (6), probíhal distanční výukou (5) a v souvislosti s tím pouze přednášen (4). Znalosti, které 6 studentek získalo i touto formou výuky, pravděpodobně využijí v budoucnu.

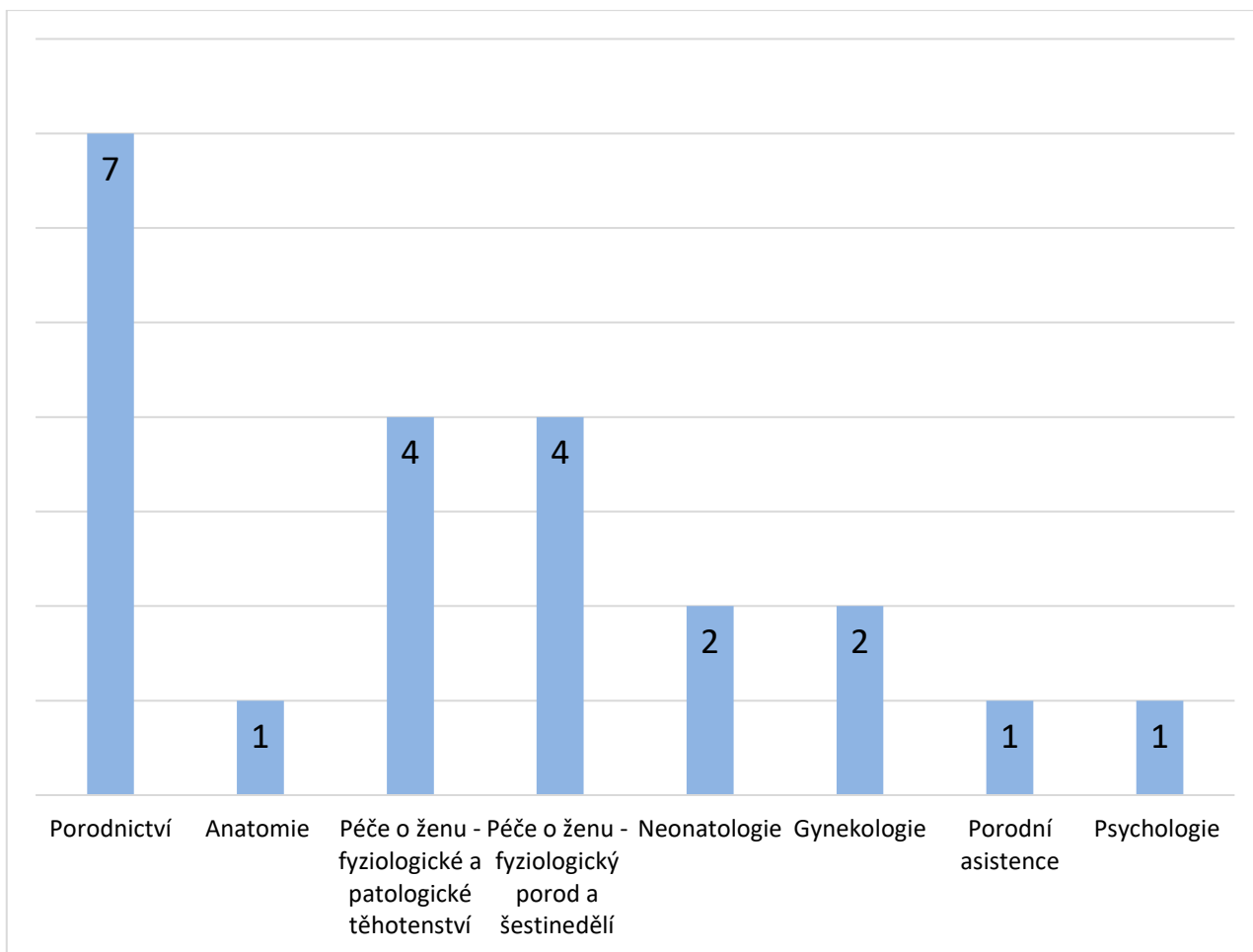
Průzkumná otázka č. 13: Jaký předmět, za dobu studia oboru porodní asistence, Vám připadá nejdůležitější a proč?

Odpovídejte slovně.

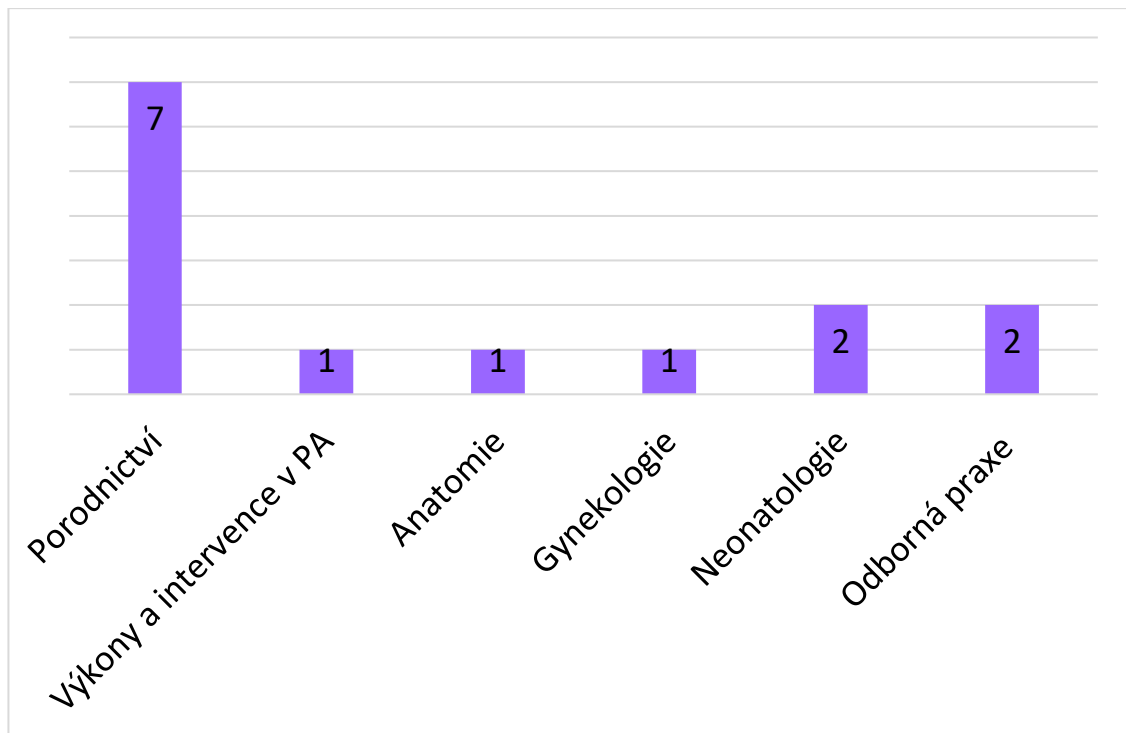
Graf 17 - Nejdůležitější předmět Pardubice

Pardubice: Otázka byla zaměřena na nejdůležitější předmět z pohledu studentek. Nejčastější odpovědí byl předmět porodnictví (12). Argumenty pro tuto odpověď zněly také velmi podobně a to tak, že je to předmět využitelný pro jejich budoucí praxi, dozví se z něj většinu informací, které ke své budoucí profesi budou potřebovat spolu s dalším nejčastěji uváděným předmětem porodní asistence (8). V neposlední řadě respondentky zaznamenaly předmět neonatologie (5), ve kterém získají především znalosti týkající se péče o novorozence.

Graf 18 - Nejdůležitější předměty Olomouc

Olomouc: Graf 18 znázorňuje, jaké předměty studentkám během svého studia připadají nejdůležitější. Předmět porodnictví měl široké zastoupení—7 respondentek. Tuto odpověď okomentovaly nejčastěji „*porodnictví je základ, naše gró, v žádném jiném oboru se tento předmět neučí, tyto znalosti jsem využila nejčastěji ve své praxi*“. Dalšími nejdůležitějšími předměty je pro 4 respondentky péče o ženu s fyziologickým a patologickým těhotenstvím a také péče o ženu s fyziologickým porodem a šestinedělím. Další odpovědi byly neonatologie (2), gynekologie (2), porodní asistence (1), psychologie (1) a anatomie (1), kde studentka slovně uvedla: „*Z anatomie své znalosti také čerpáme. Musíme umět popsat, jak vypadá pánev, znát její svaly, musíme mít znalosti o pohlavní soustavě u ženy a jak v jejím těle fungují hormony.*“

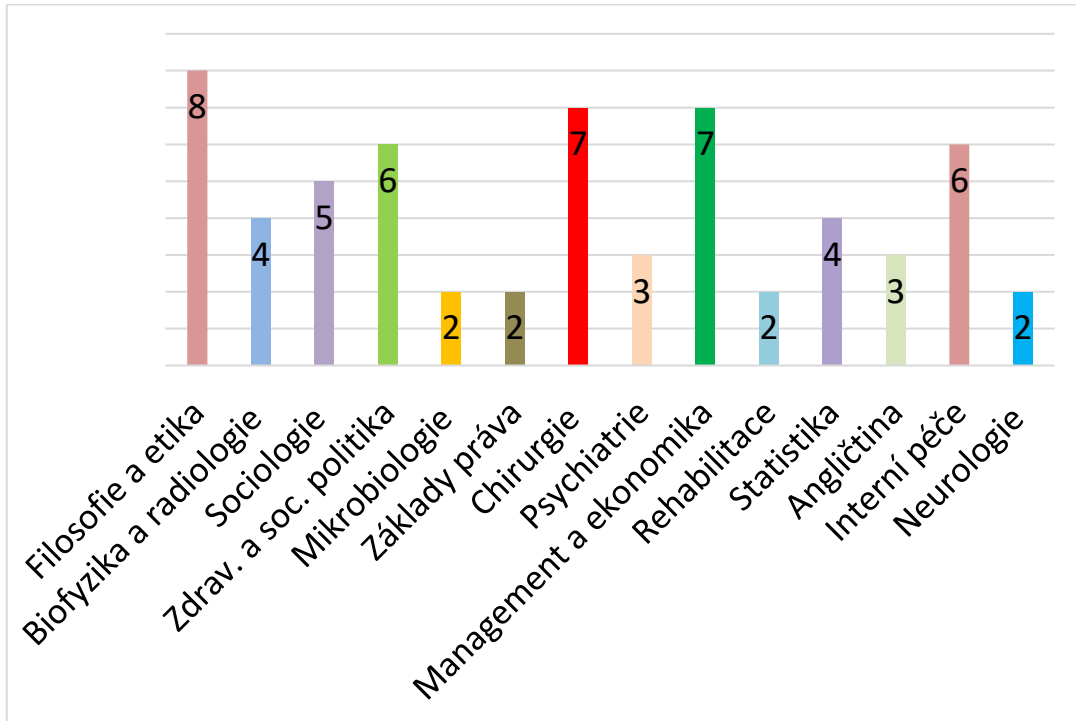

Graf 19 - Nejdůležitější předměty Ostrava

Ostrava: Dle grafu 19 je znázorněno, jaký předmět studentky považují za nejdůležitější. 7 respondentek odpovědělo, že se jedná o předmět porodnictví. Proč tomu tak je argumentovaly, že je předmět důležitý pro naši profesi a získáme díky němu všechny potřebné znalosti k povolání porodní asistentky. Jedna z respondentek uvedla předmět anatomie a zdůvodnila svou odpověď slovy: „*Je důležité mít přehled v anatomii. U nás porodních asistentek především o tom, jak vypadá pánevní dno, kam se píchá epidurální analgezie a jaké svaly se přerušují při epiziotomii*“.

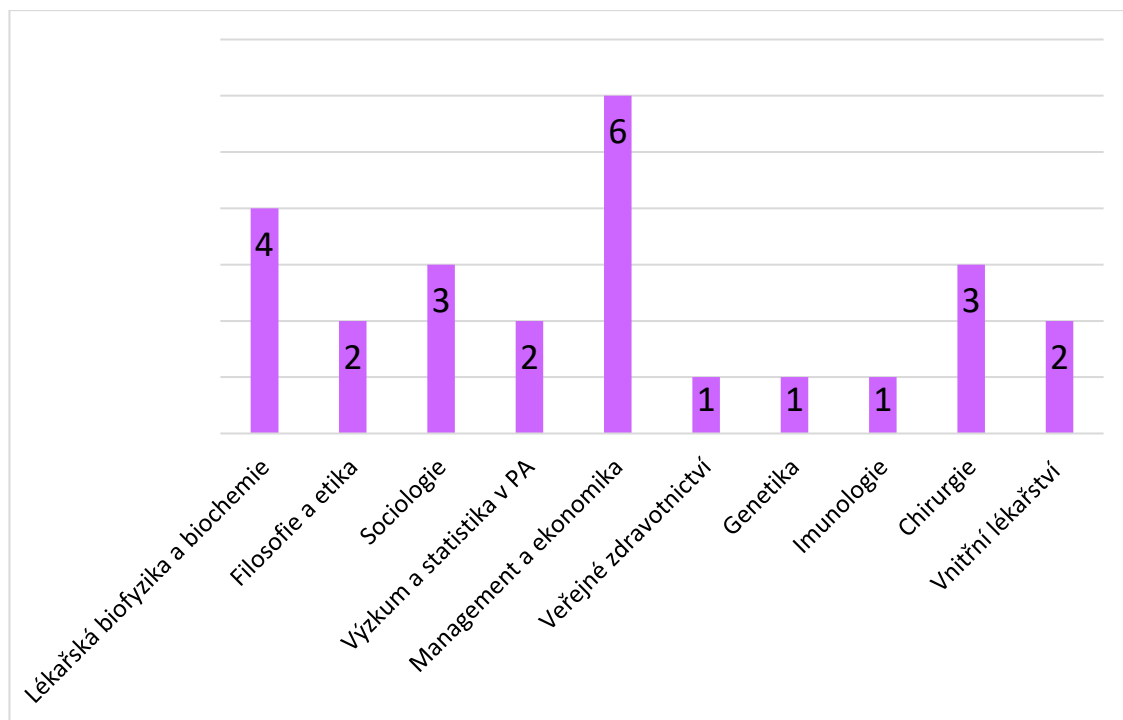
Průzkumná otázka č.14: Uved'te, jaké předměty byly, podle vás, zbytečné a úplně byste je vynechal/a a proč?

Odpovídejte slovně.

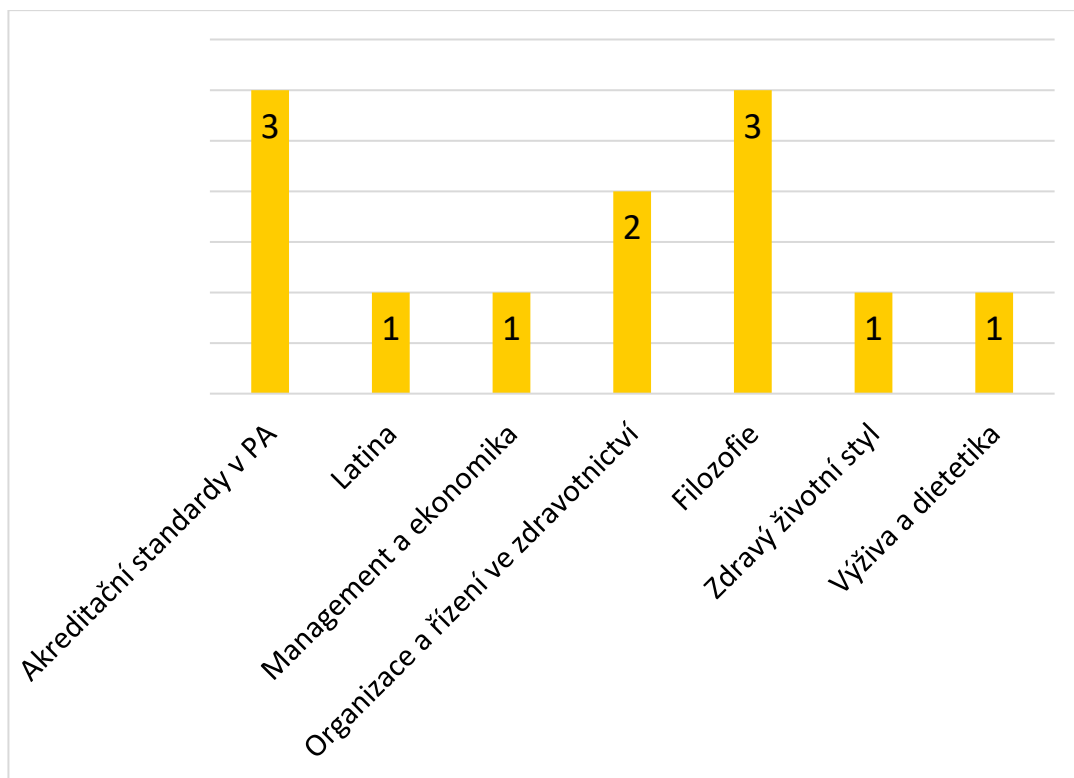
Graf 20 - Nejméně důležitý předmět Pardubice

Pardubice: Nejčastěji uváděný předmět byl filozofie a etika (8). Podle odpovědí výklad často nesouvisel se zdravotnictvím. Předmět management a ekonomika spolu s chirurgií uváděly studentky 7krát. Graf 20 znázorňuje další nejčastěji uváděné předměty jako je zdravotní a sociální politika (6), interní péče (6), biofyzika a radiologie (4), statistika (4) apod. Na otázku proč studentky reagovaly: „*tyto předměty jsou zbytečně těžké a nevyužitelné v budoucí praxi*“. Jednou z odpovědí bylo, že se PA k řešení onemocnění spojené s těmito odvětvími nikdy nedostane (myšleno v rámci chirurgie a interní péče).

Graf 21 - Nejméně důležitý předmět Olomouc

Olomouc: Mezi předměty, které studentky uváděly byl předmět management a ekonomika zastoupen nejčastěji (6). 4 studentky se také odkazovaly na předmět lékařská biofyzika a biochemie doslova: „je zbytečný, jeho náplň je velmi obecná a těžko se dá zařadit do našeho oboru.“ Předmět sociologie (3) a chirurgie (3) studentky také zaznamenaly. Další předměty uvedené předměty jsou znázorněny v grafu 21.

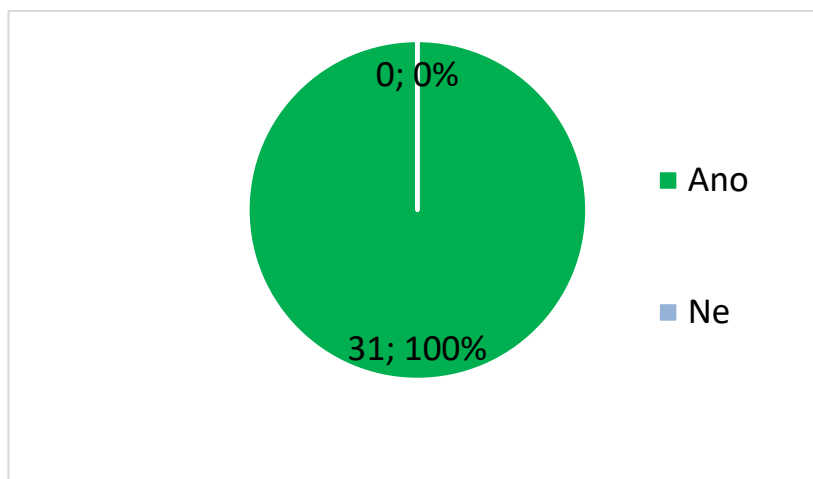
Graf 22 - Nejméně důležitý předmět Ostrava

Ostrava: Mezi nadbytečné předměty studentky zařadily akreditační standardy v PA (3) a filozofii (3). Dalšími předměty jsou: organizace a řízení ve zdravotnictví (2), latina (1), management a ekonomika (1). Jedna z otevřených odpovědí, proč by chtěla studentka předměty vynechat byla: *„Jsou to většinou předměty získané za účast.“* Další respondentka: *„Bud’ nenaplnili učební plán, aby to bylo užitečné nebo je to prostě zbytečné.“*

Průzkumná otázka č.15: Byl na vaší fakultě součástí výuky i nácvik modelových situací?

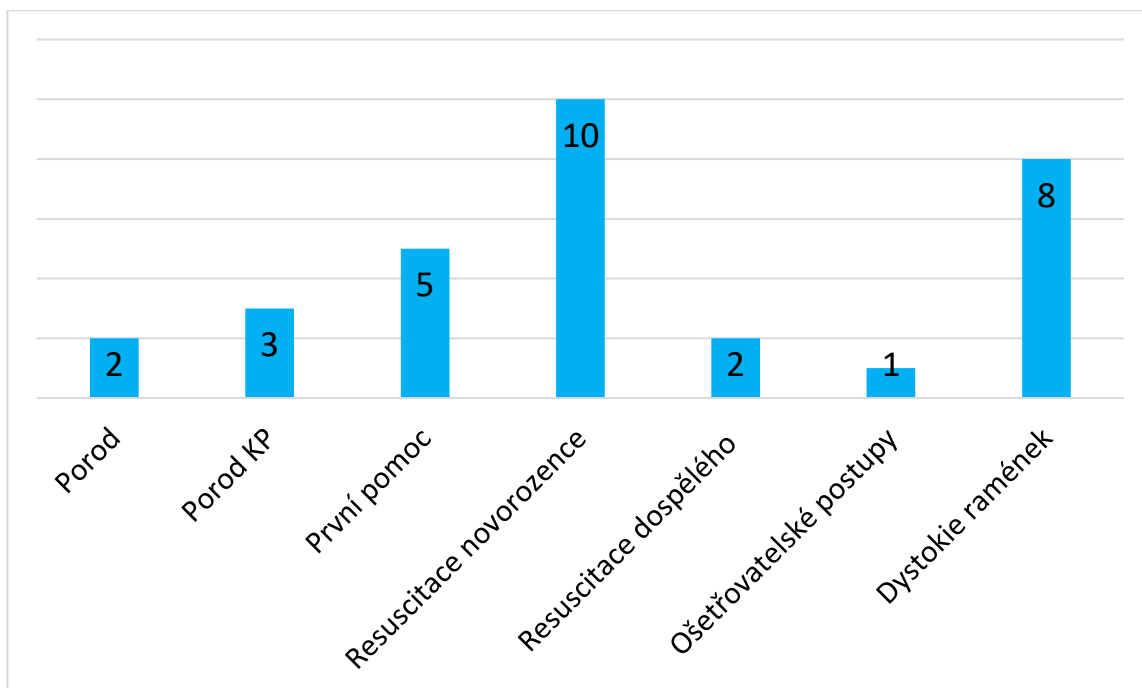
Zakroužkujte jednu odpověď a případně doplňte.

- a) Ano (přejděte k odpovědi c,d)
Jakého předmětu?
- b) Ne (přejděte k otázce č.16)
- c) Bylo to pro vás přínosné?
- d) Jaké výkony jste si zkoušeli?

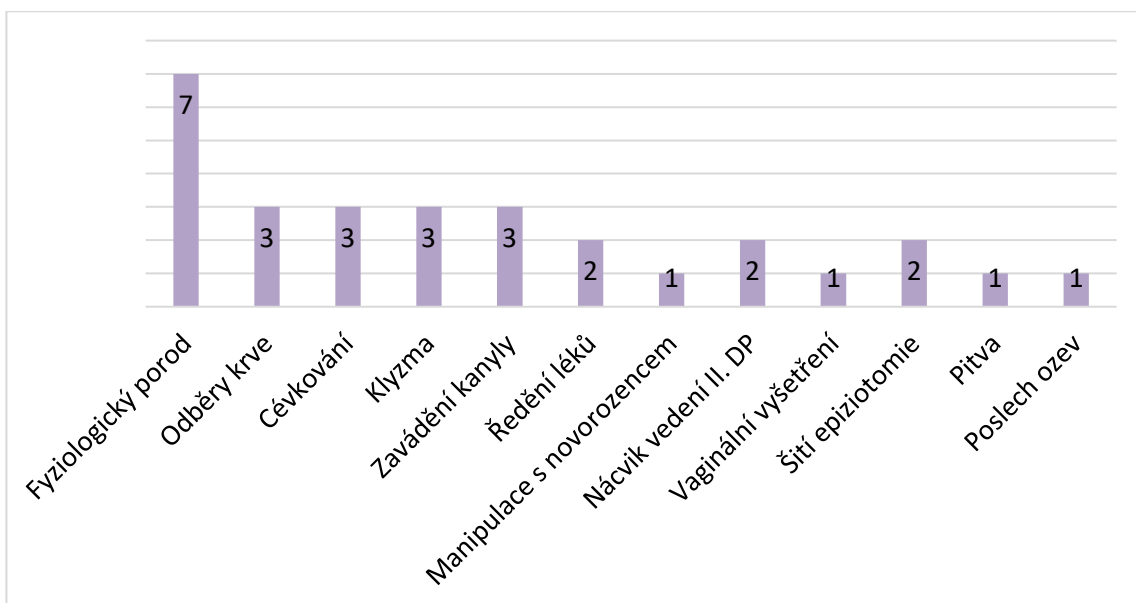
Graf 23 - Nácvik modelových situací Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pokud v této otázce studentky odpověděly možností „Ano“, zda během výuky probíhal nácvik modelových situací, byly přesměrovány na otázku, v jakých předmětech modelové situace probíhaly a zda to bylo pro respondentky přínosem. Dle výpovědí ve 100 % nácvik modelových situací probíhal. Tím, že byla možnost c) formována jako otevřená, studentky častokrát vůbec neodpověděly. Pokud na otázku odpověděly, ve většině pro ně byly simulace přínosem. Pouze 2 respondentkám připadalo, že se během nácviků ztrapňují. V další části otázky studentky slovně zaznamenávaly různé výkony a situace.

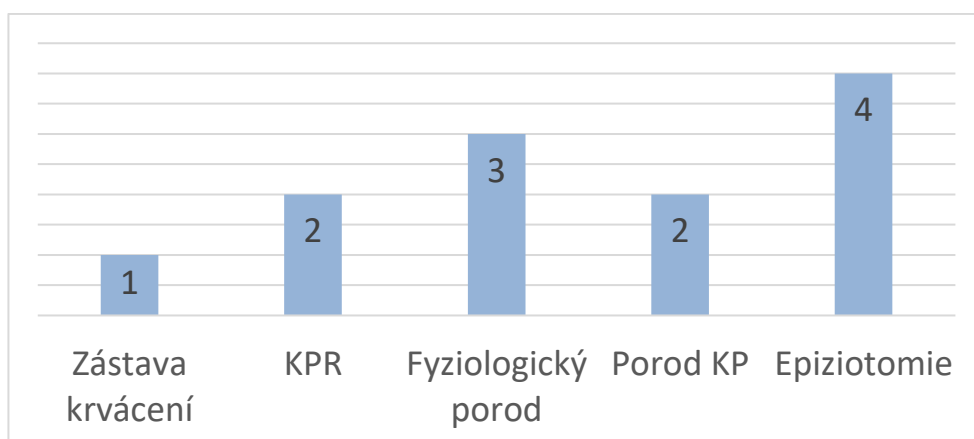
Graf 24 - Nejčastější modelové situace Pardubice

Pardubice: Modelové situace byly simulovány v předmětech porodní asistence, porodnictví, první pomoc, neonatologie a ošetrovatelské postupy. Studentky zřejmě uváděly nejčastěji výkony, které jim velmi dobře utkvěly v paměti. V tomto případě se jednalo o resuscitaci novorozence (10) a dystokii ramének (8). Základní ošetření různých zranění si mohly studentky vyzkoušet v souvislosti s předmětem první pomoci (5).

Graf 25 - Nejčastější modelové situace Olomouc

Olomouc: 8 respondentek odpovídalo, že pro ně byly modelové situace přínosem hlavně proto, že si mohly vyzkoušet jednání v krizových situacích. 5 studentek uvedlo, že modelové situace probíhaly v předmětu Porodní asistence – fyziologické těhotenství, porod a šestinedělí. Mezi nejčastější výkony, které si studentky vyzkoušely patřil fyziologický porod (7) a základní ošetrovatelské výkony, jako je cévkování (3), klyzma (3), odběry krve (3) a další. Jedna ze studentek uvedla, že navštívila v rámci modelových situací pitvu.

Graf 26 - Nejčastější modelové situace Ostrava

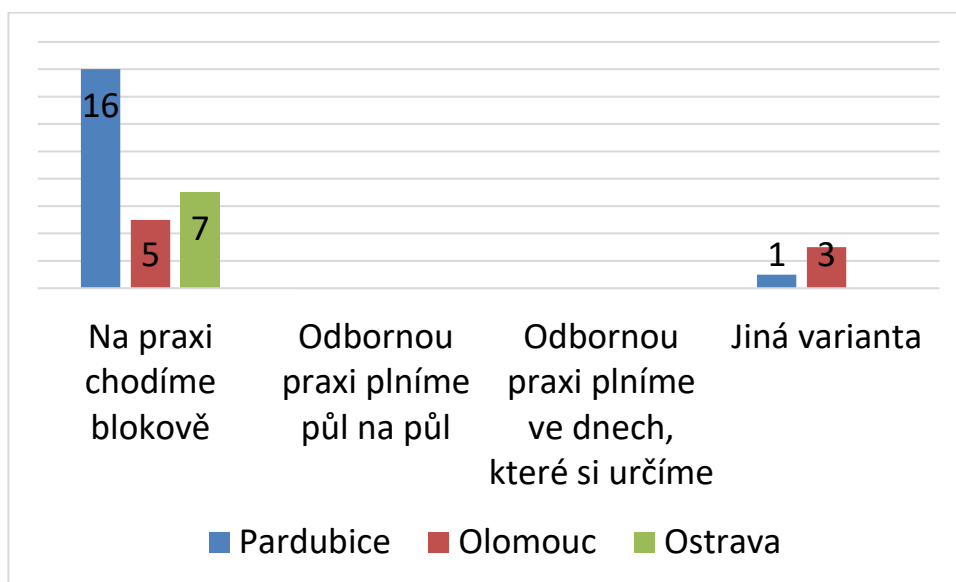
Ostrava: Modelové situace měly přínos podle 4 studentky. Nácvik modelových situací se týkal především předmětu porodnictví, výkonů a intervencí v porodní asistenci a první pomoci. Mezi

výkony, které si studentky zkusily, zmiňovaly nácvik epiziotomie (4), fyziologický porod (3), porod koncem pánevním (2), kardiopulmonální resuscitací (2) a zástavu krvácení (1) v rámci první pomoci.

Průzkumná otázka č.16: Jakým způsobem je na vaší fakultě uspořádána odborná praxe?

Vyberte a zakroužkujte jedno či více tvrzení, nebo doplňte:

- a) Na praxi chodíme blokově, to znamená že část semestru absolvujeme teoretickou výuku a část semestru jsme na odborné praxi
- b) Odbornou praxi plníme půl na půl tzn. například 2 dny v týdnu ve škole, 3 dny na praxi
- c) Odbornou praxi si plním ve dnech, které si určím sám/sama
- d) Jiná varianta. Prosím slovy vypište:

Graf 27 - Způsob plnění odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava

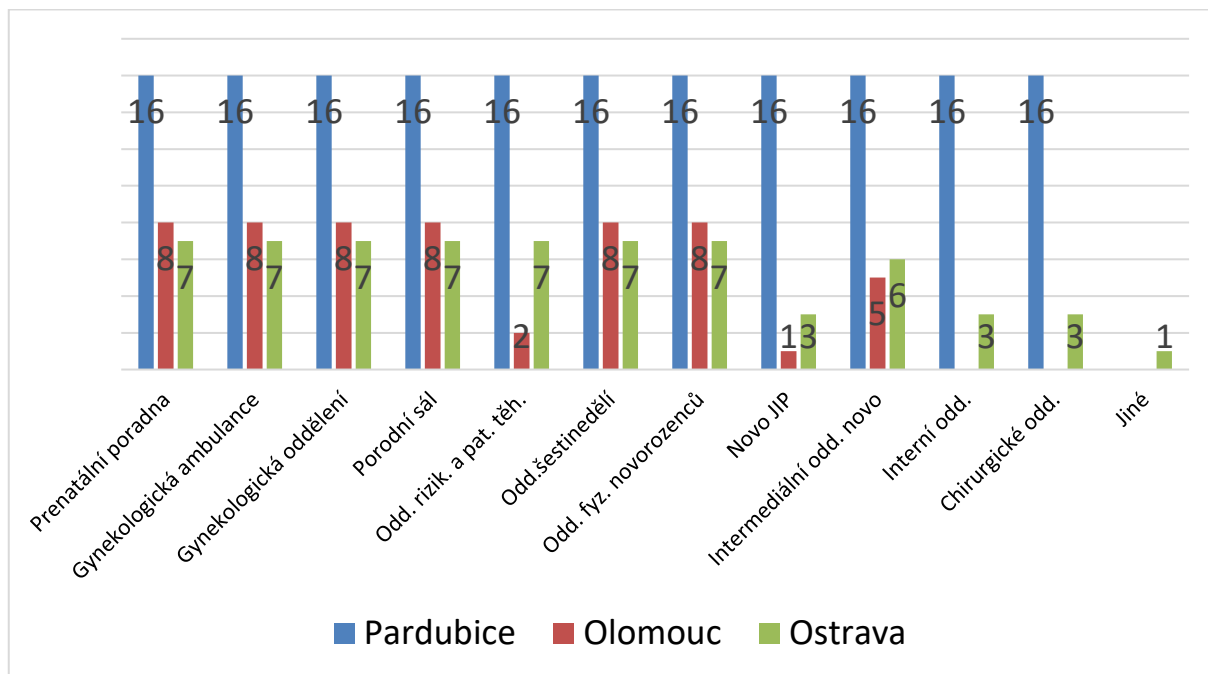
Pardubice: Všech 16 (100 %) respondentek uvedlo, že jejich odborná praxe probíhá v blocích. 1 ze studentek zvolila jinou variantu a v ní uvedla, že je součástí odborných praxí také individuální praxe, kterou plní o letních prázdninách.

Olomouc: 5 studentek zaznačilo odpověď, že je jejich praxe uspořádána do bloků. Další 3 respondentky však uvedly jinou variantu, což je překvapivé. Sdělyly: „*Většinou se jedná také o bloky. V 1.ročníku jsme plnily odbornou praxi každý pátek v ambulanci. Nyní ve 3.ročníku jsme každé pondělí ve škole, ale do konce týdne chodíme na praxi.*“

Ostrava: 7 studentek se také ve 100 % shodlo na tom, že absolvují odbornou praxi ve formě bloků.

Průzkumná otázka č. 17: Na jakých odděleních během svého studia musíte povinně absolvovat odbornou praxi?

Do tabulky (viz Příloha C) vyznačte křížkem více možností.

Graf 28 - Absolvovaná oddělení v rámci odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava

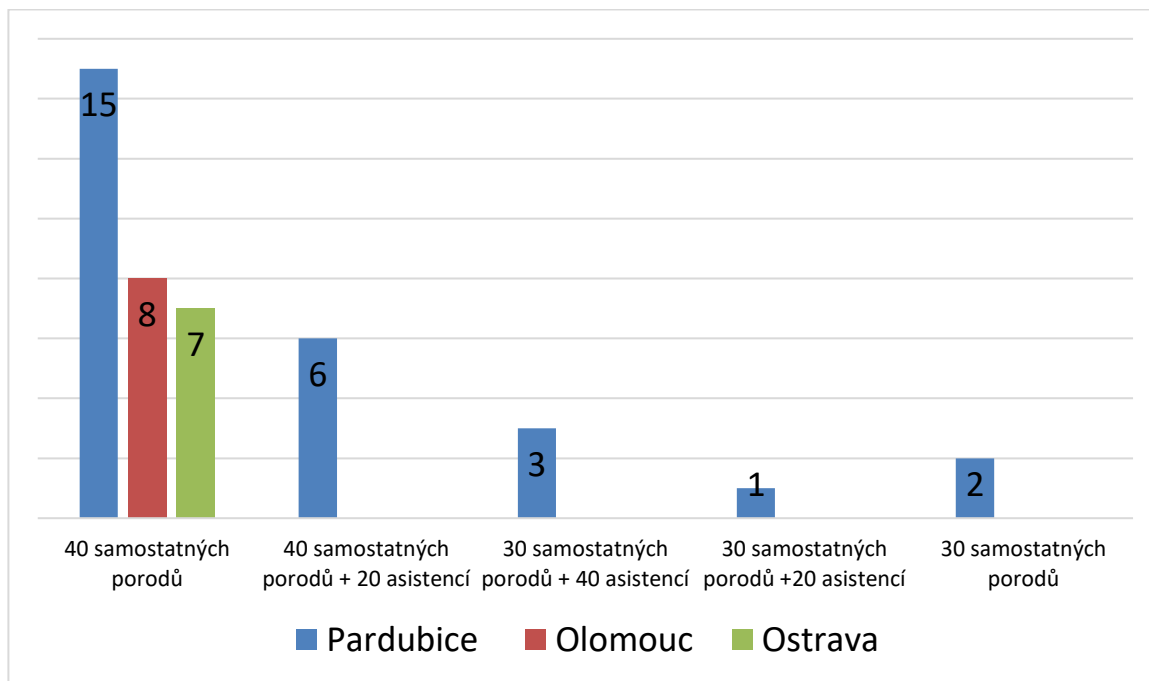
Pardubice: Respondentky (100 %) absolvovaly všechna uvedená oddělení dle grafu 28 v rámci odborné praxe.

Olomouc: Dle grafu 28 je zřejmé, že všech 8 respondentek navštěvuje povinně v rámci odborných praxí prenatální poradnu, gynekologickou ambulanci, různá gynekologická oddělení, porodní sál, oddělení šestinedělí a oddělení fyziologických novorozenců. Pouze 5 respondentek bylo přítomno na praxi intermediálního oddělení novorozenců. Velmi překvapující bylo také to, že jen 2 studentky absolvovaly odbornou praxi na oddělení rizikového a patologického těhotenství.

Ostrava: Všech 7 studentek plní povinně odbornou praxi v prenatální poradně, na gynekologické ambulanci a odděleních, na porodním sále, oddělení rizikového a patologického těhotenství, oddělení šestinedělí a u fyziologických novorozenců. 6 respondentek absolvovalo také praxi na intermediálním oddělení, z toho pouze 3 studentky plnily praxi na novorozenecké JIP. Jedna studentka uvedla, že plnila praxi v rámci kardiovaskulárního oddělení. Domnívám se, že se jednalo o výpomoc v rámci pandemie.

Průzkumná otázka č.18: Kolik fyziologických porodů je třeba na Vaší fakultě splnit k úspěšnému ukončení studia?

Odpovězte slovy.

Graf 29 - Počet fyziologických porodů k úspěšnému ukončení studia Pardubice, Olomouc, Ostrava

V této otázce měly respondentky svobodnou volbu odpovědí. Otázka byla zaměřena spíše na informovanost studentek v této souvislosti. Je pravděpodobné, že se respondentky o tuto informaci zajímají z důvodu určitého počtu porodů potřebných k úspěšnému ukončení studia.

Pardubice: 15 studentek odpovědělo, že 40 samostatných porodů, další nejčastěji uváděnou možností (6) bylo splnění 30 samostatně odvedených porodů a 40 asistencí. Další možnosti jsou znázorněny v grafu 29.

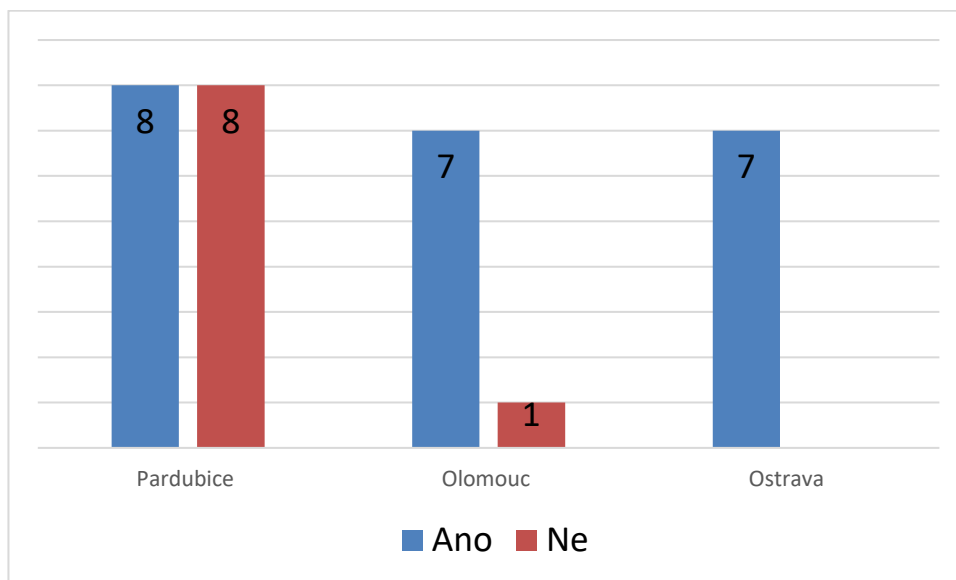
Olomouc: 8 studentek uvádělo pouze jedinou možnost, a to 40 samostatných porodů.

Ostrava: 7 studentek uvádělo také pouze 40 samostatně vedených porodů.

Domnívám se, že studentky z Olomouce a Ostravy nemají při plnění tohoto důležitého výkonu na výběr.

Průzkumná otázka č.19: Plníte kromě fyziologických porodů také asistenci u rizikových či patologických porodů? (asistence u SC, VEX, klešťový porod, porod dvojčat, PPKP, porod hypotrofického plodu či plodu s VVV)

Odpovězte slovy.

Graf 30 - Patologické porody v rámci odborné praxe Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: Respondentky v případě této otázky odpovídaly pouze možnostmi „Ano“ 8 (50 %) a „Ne“ 8 (50 %). Domnívám se, že závisí na pracovištích, ve kterých studentky vykonávají odbornou praxi. Další studentky zaznamenaly možnost „Ne“. Domněnkou může být, že studentky ve svých portfoliích tyto výkony zaznamenávat nemusí, proto nepocítují motivaci u nich asistovat.

Olomouc: Graf 30 znázorňuje, že 7 (88 %) respondentek v rámci odborné praxe plní asistenci u rizikových a patologických porodů. Předpokládám, že ve svých portfoliích musí tyto výkony zaznamenávat. Pouze 1 (12 %) respondentka uvedla, že tyto asistence neplní.

Ostrava: V případě této otázky uvedlo všech 7 (100 %) studentek možnost „Ano“.

Průzkumná otázka č.20: Plníte na vaší fakultě odbornou praxi v komunitní péči?

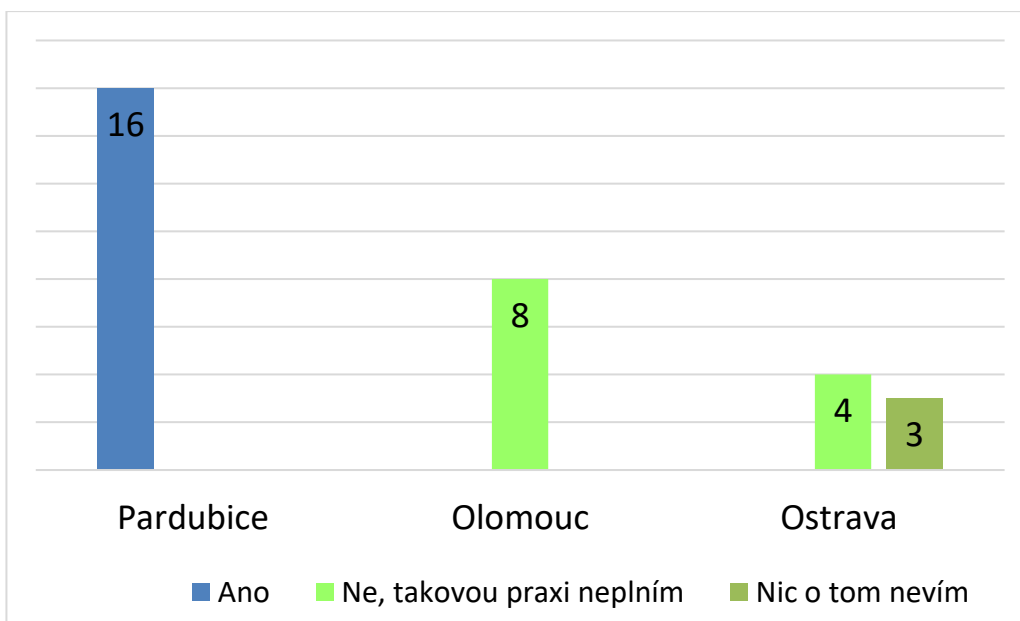
Prosím zakroužkujte jednu odpověď a případně doplňte.

a) Ano, musíme plnit určitý počet hodin.

Kolik týdnů/ hodin?

b) Ne, takovou praxi neplním

c) Nic o tom nevím

Graf 31 - Odborná praxe v komunitní péči Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: 16 (100 %) respondentů se shodlo v tom, že musí splnit 120 hodin = 3 týdny v komunitní péči.

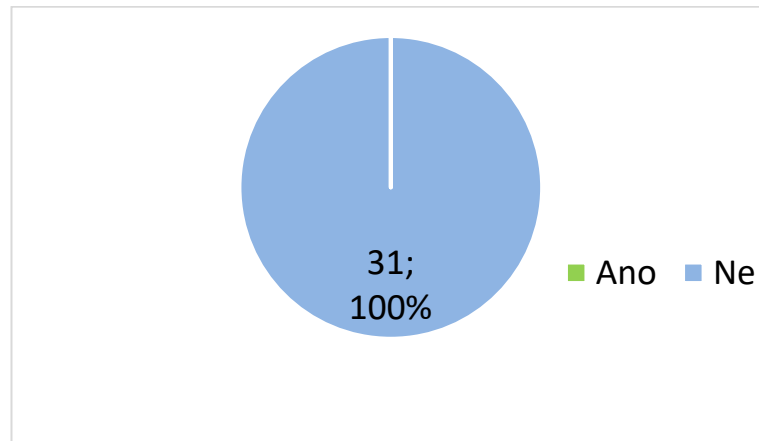
Olomouc: 8 (100 %) respondentek zaznamenalo pouze jedinou odpověď – odbornou praxi v komunitní péči neplní.

Ostrava: Dle grafu 31 můžeme pozorovat odpovědi studentek. 4 (57 %) studentky takovou praxi neplní a 3 (43 %) studentky o takové praxi nic neví.

Průzkumná otázka č.21: Vyjel/a jste do zahraničí v rámci Erasmu?

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Ano
- b) Ne

Graf 32 - Erasmus Pardubice, Olomouc, Ostrava

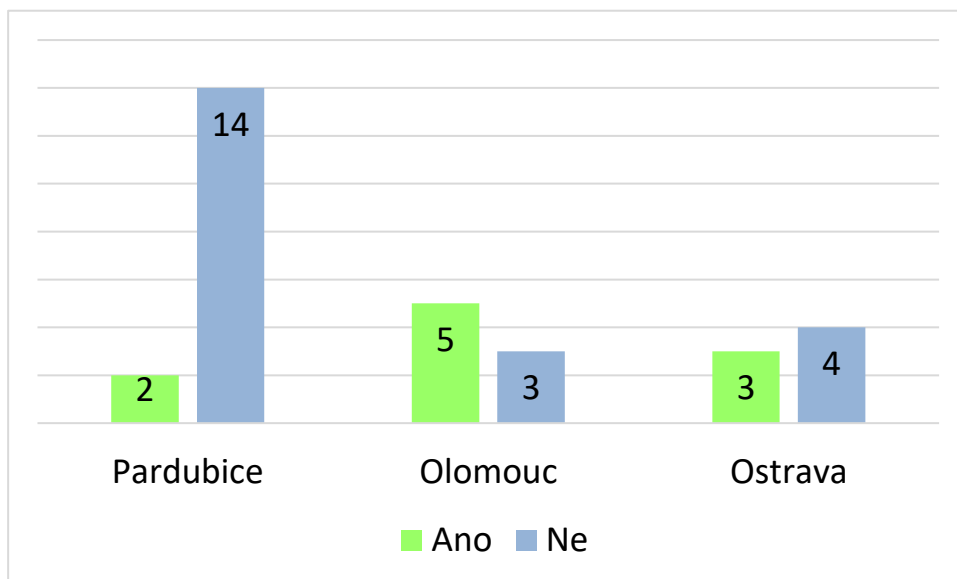
Tato otázka byla směřována k tomu, zda mají studentky zkušenosti s tím, jak probíhá porodní asistence v zahraničí. Možnost Erasmu v zahraničí jim byla pravděpodobně poskytnuta, ale zřejmě v důsledku nepříznivé situace s pandemií jim nebyl výjezd umožněn. Všech 31 (100 %) respondentek odpovědělo možnost „Ne“.

Průzkumná otázka č.22: Jsou vaše portfolia sestavena srozumitelně, jednoduše a pro vás pochopitelným způsobem?

*Zakroužkujte
jednu odpověď.*

a) Ano

b) Ne

Graf 33 - Sestavení portfolií Pardubice, Olomouc, Ostrava

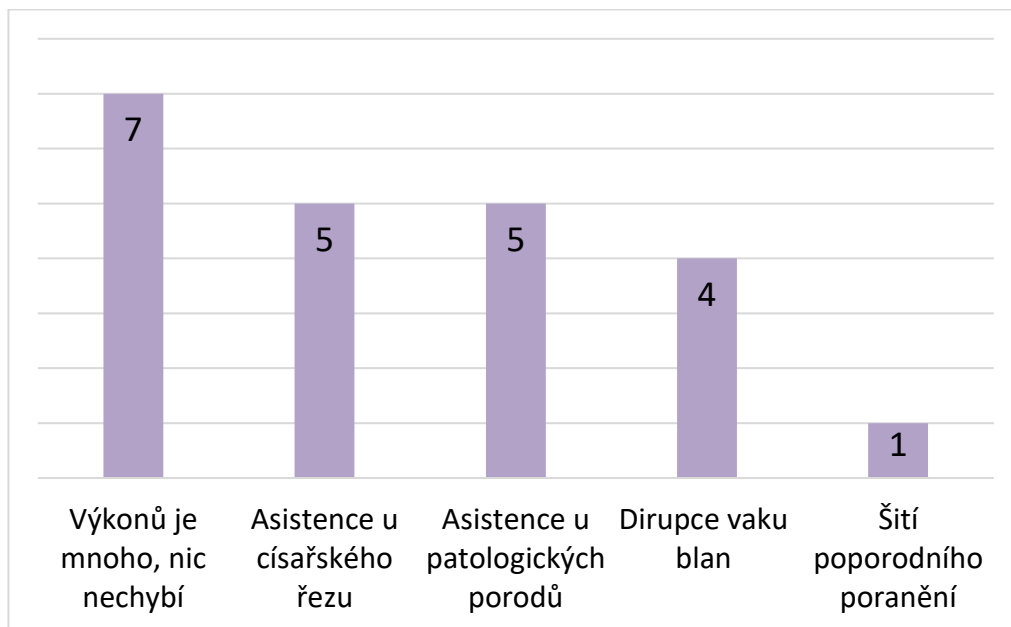
Pardubice: Z grafu 33 můžeme pozorovat, že 14 (88 %) respondentek zvolilo možnost „Ne“. Jsou pro ně portfolia sestavena složitým či nepřehledným způsobem. Pouze 2 (12 %) respondentky označily možnost „Ano“, a to znamená, že jsou spokojeny.

Olomouc: Tato uzavřená dichotomická otázka cílí na jednoduchost a srozumitelnost portfolií. 5 (62 %) studentek jsou se svými portfolii spokojeny a rozumí jim, zaznačily možnost „Ano“. Zbylé 3 (38 %) respondentky zaznačily možnost „Ne“.

Ostrava: 4 (57 %) studentky zaznamenaly možnost „Ne“, připadá jim, že jsou jejich portfolia sestavena složitě. Zato 3 (43 %) studentky zaškrtnly možnost „Ano“, kdy jsou se sestavením portfolií spokojeny.

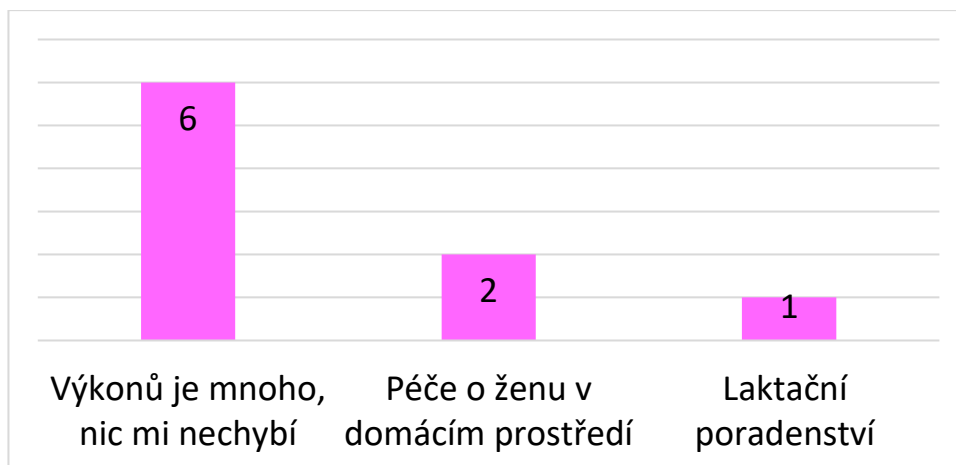
Průzkumná otázka č. 23: Jaké výkony vám chybí ve vašich portfoliích a ocenily byste, aby v nich byly obsažené?

Uveďte příklad.

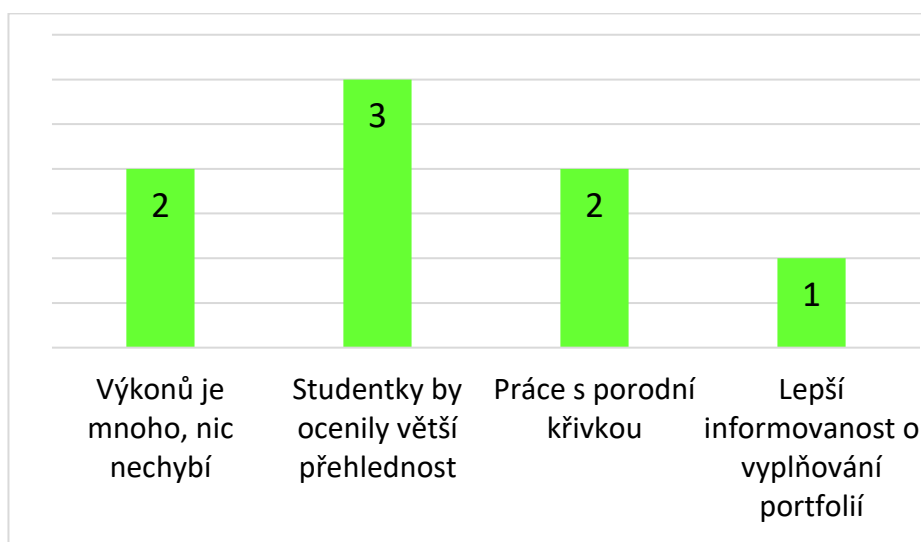
Graf 34 - Výkony v portfoliích Pardubice

Pardubice: Z grafu 34 je zřejmé, že 7 respondentkám v portfoliích žádné výkony nechybí. Vyjádřily také svůj názor, že se v portfoliích nachází příliš mnoho výkonů. Naopak 5 respondentek odpovědělo, že by ocenily, aby portfolia obsahovala asistenci u císařského řezu (5), asistenci u patologických a rizikových porodů (5), dirupci vaku blan (4) a jedna respondentka by ocenila výkon šití poporodního poranění. Domnívám se, že pokud by tyto výkony byly v portfoliích obsaženy, studentky by měly větší motivaci si výkony zkusit.

Graf 35 - Výkony v portfoliích Olomouc

Olomouc: Převážná většina, 6 studentek odpovědělo, že je v jejich portfoliích mnoho výkonů a žádné jim nechybí. Další 2 odpovědi cílily na výkony v domácím prostředí ženy a 1 odpověď na výkon související s laktčním poradenstvím.

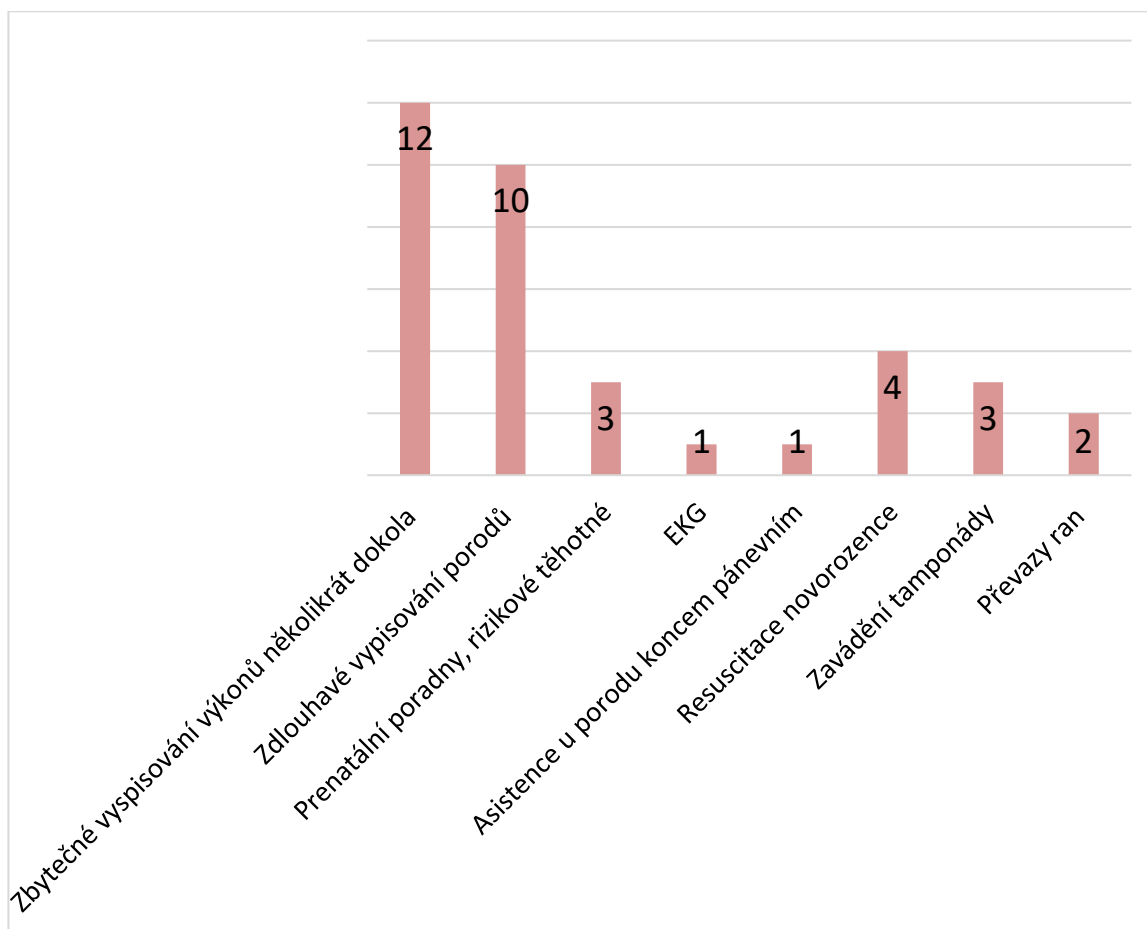

Graf 36 - Výkony v portfoliích Ostrava

Ostrava: Dle odpovědí by 3 studentky v Logbooku ocenily větší přehlednost. 2 respondentky by nechtěly žádné nové výkony, protože dle jejich pohledu je výkonů už tak mnoho. 2 studentky by do portfolia zahrnuly práci s porodní křivkou, což je dle mého názoru pro porodní asistentku velmi důležité. 1 studentka také uvedla, že by byla ráda, kdyby dostávala více informací, jakým způsobem portfolia vyplňovat.

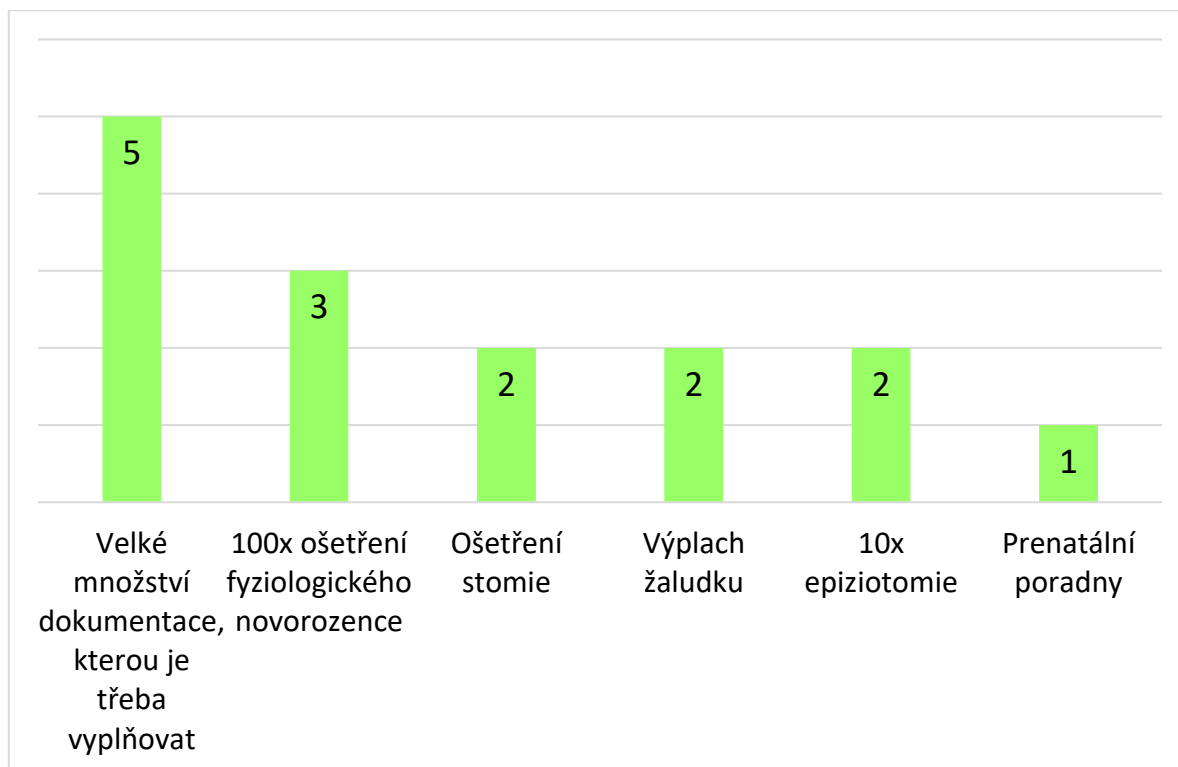
Průzkumná otázka č. 24: Připadají vám některé výkony v Logbooku zbytečné a proč.

Na vynechané místo odpovězte slovy.

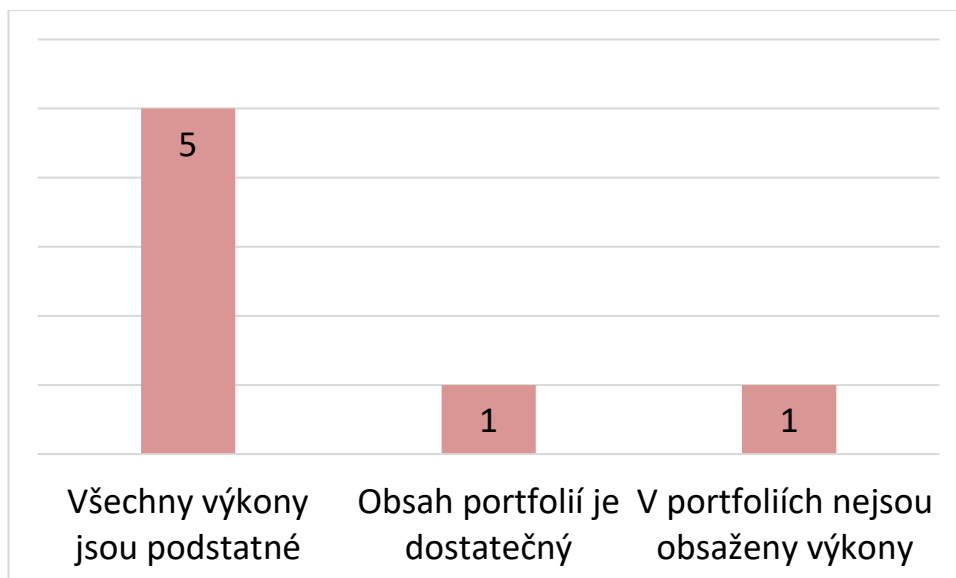
Graf 37 - Nadbytečné výkony v portfoliích Pardubice

Pardubice: Graf 37 znázorňuje, jaké výkony připadají studentkám v Logbooku nadbytečné či nepodstatné. 12 respondentek zdůraznilo, že opakovaně vypisují postupy různých výkonů. S tím se pojí také druhá nejčastější odpověď, kdy 10 respondentek uvedlo, že je stresuje zdlouhavé rozepisování odvedených porodů do svých portfolií. 4 respondentky odpověděly, že jim připadá výkon resuscitace novorozence zbytečný. Doslova: „*personál fakt nepustí studentky zkoušet resuscitaci novorozence*“. Dále se 3 studentky nesetkaly se zaváděním tamponády. Další výkony jsou popsány v grafu 37.

Graf 38 - Nadbytečné výkony v portfoliích Olomouc

Olomouc: 5 respondentek uvedlo, že mají ve svém Logbooku spoustu dokumentace, kterou musí vyplňovat. 3 studentkám přijde zbytečné ošetření novorozence 100x. Uvádí, že by stačila tak ½. Mezi další výkony studentky zaznamenávaly ošetření stomie (2) a výplach žaludku (2) s argumentem: „*My nejsme sestry, nechala bych v portfoliích pouze výkony, které se striktně týkají porodní asistence.*“ Velmi zajímavé mi přišlo, že musí studentky splnit 10x epiziotomii (2), kde jedna ze studentek odpověděla: „*Je to nemožné a nesmyslné v dnešní době splnit, kdy se od nástřihu upouští.*“

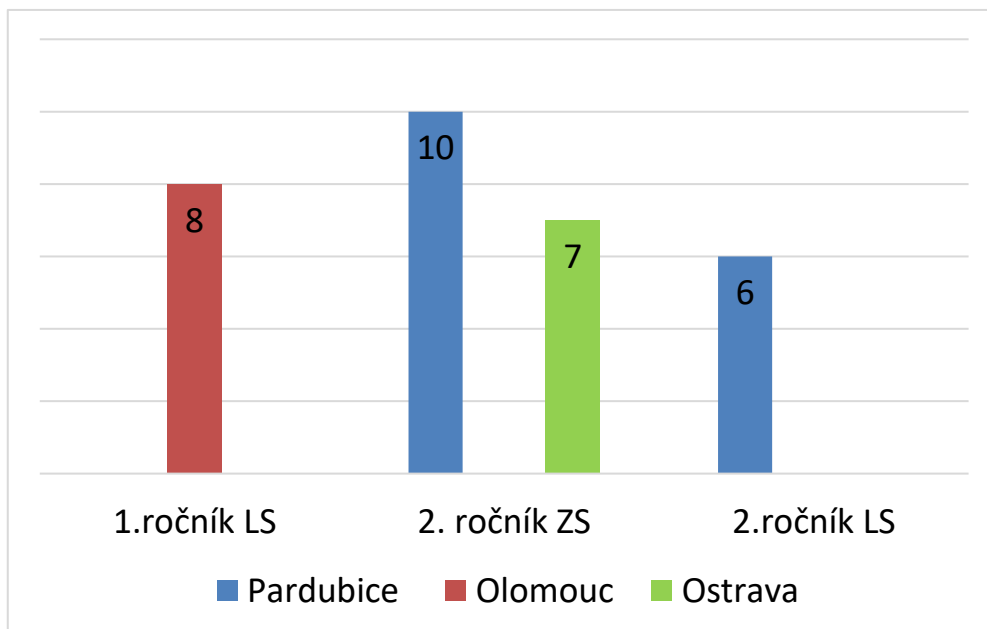
Graf 39 - Nadbytečné výkony v portfoliích Ostrava

Ostrava: Dle výpovědi 5 studentek jsou všechny výkony v portfoliích podstatné. 1 respondentka uvedla, že se jí zdá obsah portfolií dostatečný. 1 respondentka udává, že v portfoliích žádné výkony nejsou obsaženy, což je velmi protichůdné s předchozími otázkami.

Průzkumná otázka č. 25: Od kolikátého ročníku si můžete do záznamníku výkonů – Logbooku zapisovat samostatně odvedené porody?

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) 1. ročník ZS
- b) 1. ročník LS
- c) 2. ročník ZS
- d) 2. ročník LS
- e) 3. ročník ZS
- f) 3. ročník LS

Graf 40 - Zápis samostatně odvedených porodů Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: Největší zastoupení tvoří 10 (63 %) respondentek, které uvedly možnost 2.ročníku ZS. 6 (37 %) respondentek uvedlo, že mohou zaznamenávat do svých portfolií odvedený porod až od 2.ročníku LS.

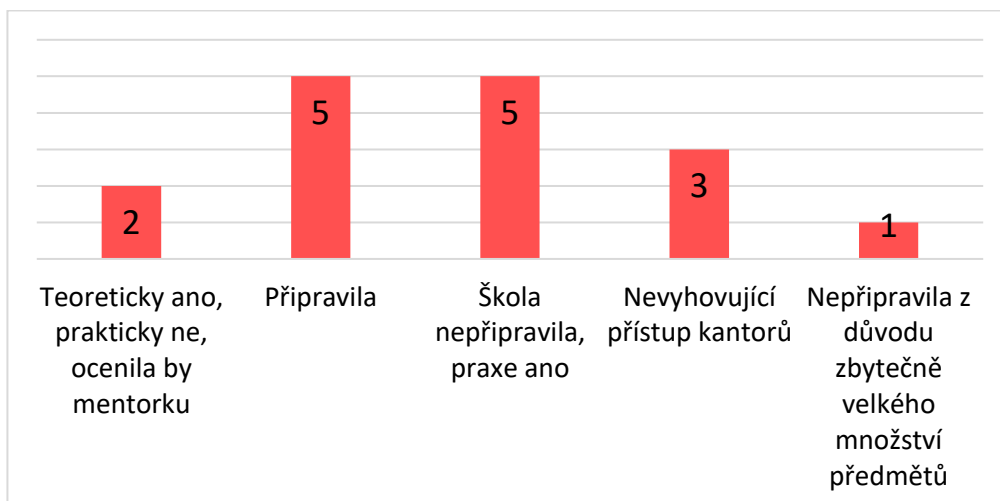
Olomouc: 8 (100 %) respondentek zaznamenalo možnost 1.ročník LS.

Ostrava: 7 (100 %) respondentek zaznačilo možnost 2. ročník ZS.

Průzkumná otázka č. 26: Nyní jste studentem závěrečného ročníku. Cítíte, že vás fakulta, na které studujete dostatečně připravuje/připravila na budoucí povolání? Jaký je váš záměr po dokončení bakalářského programu PA?

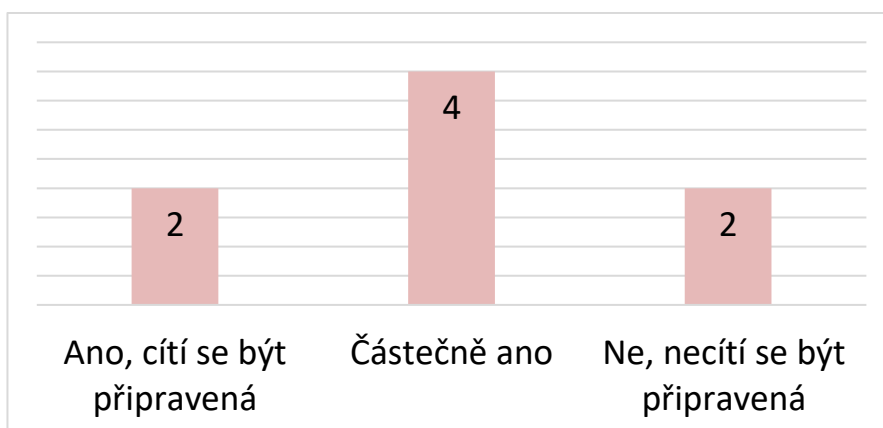
Odpovězte slovy.

První část této otázky se dotazuje na to, zda studentky studovaná fakulta připravila na jejich budoucí povolání dostatečně.

Graf 41 - Příprava na budoucí praxi Pardubice

Pardubice: 5 respondentek uvedlo, že je fakulta do budoucí práce připravila dostatečně. Dalších 5 respondentek vyplnilo, že je nepřipravila výuka ve škole, ale především odborné praxe. 2 studentky zaznačily, že je fakulta teoreticky připravila, ale do své praxe by ocenily mentorku. Ostatní odpovědi jsou popsány v grafu 41.

Graf 42 - Příprava na budoucí praxi Olomouc

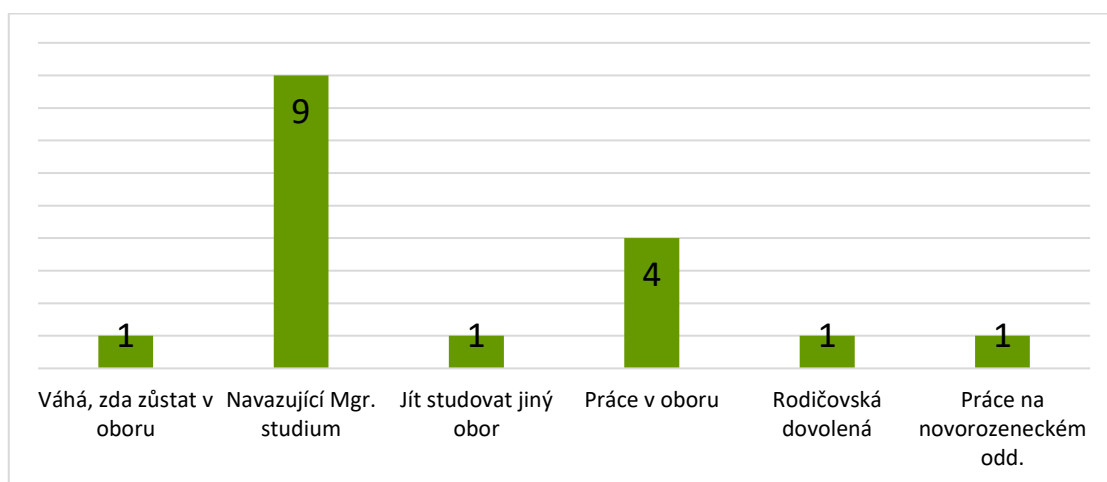
Olomouc: 4 studentky odpověděly, že se cítí být připraveny pouze částečně. 2 respondentky se cítí být připraveny dostatečně a 2 se necítí být připraveny vůbec.

Graf 43 - Příprava na budoucí praxi Ostrava

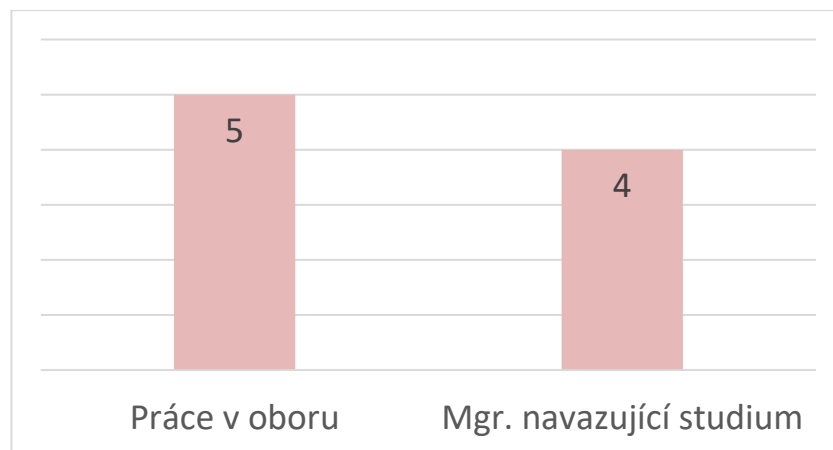
Ostrava: Z grafu je patrné, že se velká část, 4 studentky se cítí být připraveny. 1 studentka je připravena výborně a 2 spíše ne.

Druhá část otázky se dotazuje na to, jaký záměr mají studentky po dokončení tříletého bakalářského programu porodní asistence.

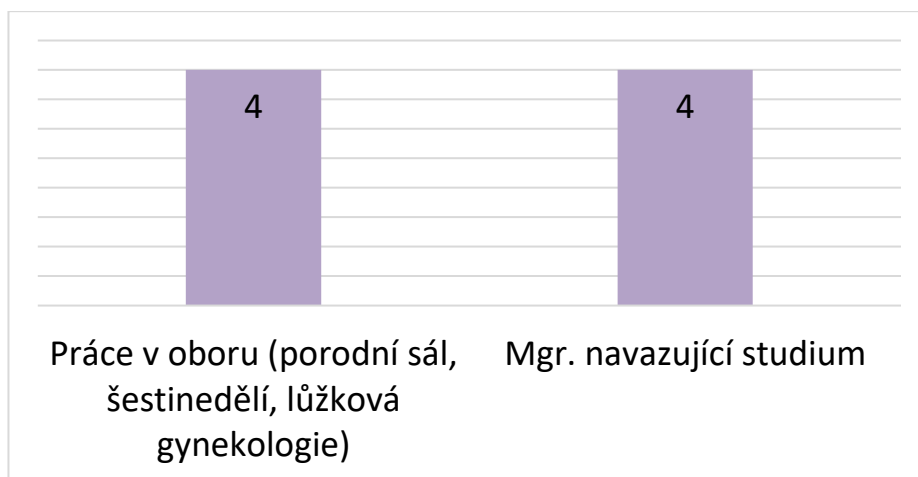
Graf 44 - Záměr po dokončení studia Pardubice

Pardubice: Největší část, 9 studentek se chystá po úspěšném absolvování studovat navazující magisterské studium. 4 studentky odpovídaly, že chtějí jít po dostudování pracovat v oboru, ale také zároveň dálkově studovat navazující magisterský obor. Jedna z respondentek uvedla, že se chystá po dokončení studia na rodičovskou dovolenou. Další výroky jsou znázorněny v grafu 44.

Graf 45 - Záměr po dokončení studia Olomouc

Olomouc: 5 respondentek směřují pracovat v oboru. Některé z nich chtějí studovat navazující magisterské studium a zároveň pracovat v oboru.

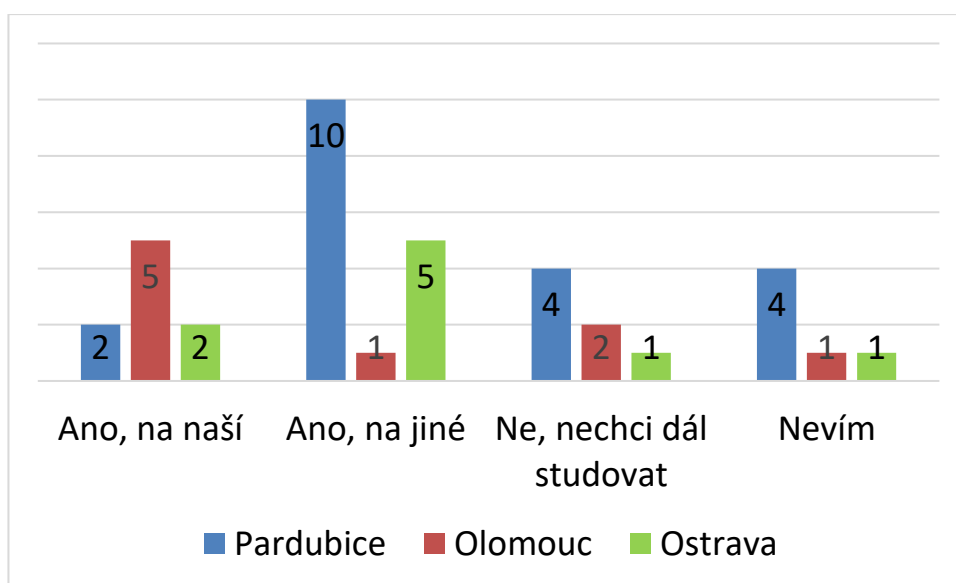
Graf 46 - Záměr po dokončení studia Ostrava

Ostrava: 4 studentky odpověděly, že se chystají pracovat v oboru na porodním sále, lůžkové gynekologii a oddělení šestinedělí. Dále odpovídaly 4 respondentky, že by chtěly pokračovat v navazujícím studiu. Jedna ze studentek uvedla, že by ráda pracovala a zároveň dálkově studovala.

Průzkumná otázka č.27: Chtěl/a byste dále pokračovat v magisterském studiu?

Zakroužkujte jednu či více odpovědí.

- a) Ano, na naší fakultě
- b) Ano, na jiné fakultě
- c) Ne, nechci dál studovat
- d) Nevím

Graf 47 - Návazné studium Pardubice, Olomouc, Ostrava

Pardubice: V grafu 47 je znázorněno, zda mají studentky v úmyslu pokračovat v následném studiu. 10 respondentek se rozhodlo, že chtějí studovat na jiné fakultě. 4 studentky nechtějí ve studiu dále pokračovat. 4 neví a 2 by chtěly pokračovat na FZS Univerzity Pardubice. Předpokládám, že by se v tomto případě jednalo o obor Perioperační péče v gynekologii a porodnictví.

Olomouc: 5 respondentek zaznačilo odpověď, že chtějí dále pokračovat v magisterském navazujícím studiu na Univerzitě Palackého v Olomouci. V tomto případě se může jednat o obor Intenzivní péče v porodní asistenci. 2 studentky už dále studovat nechtějí. 1 studentka neví, zda bude pokračovat ve studiu a 1 studentka chce pokračovat, ale na jiné fakultě.

Ostrava: 5 respondentek by chtěly převážně pokračovat v magisterském studiu na jiné fakultě a 2 z nich by chtěly pokračovat na jejich fakultě. 1 studentka nechce dále studovat a 1 respondentka neví, zda by chtěla dále pokračovat se studiem.

8 DISKUZE

Praktická část se zabývá analýzou a interpretací získaných dat. Hlavním cílem této části bylo prozkoumat, zda lze najít odlišnosti mezi univerzitami v souladu se vzděláváním oboru porodní asistence. V první části dotazníkového zpracování jsou zahrnuty otázky (1–8), které bylo možné zhodnotit sumárně tzn. jsou hodnoceny vzorky všech respondentek. Tak, aby došlo k naplnění cíle, byly studentky rozřazeny dle stejné univerzity a jejich odpovědi zhodnocovány pomocí popisné statistiky.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jak studentky vnímají požadavky ve vztahu se studiem a na tyto rozdílnosti reagovat. Do průzkumu se zapojilo velmi malé množství respondentů, proto nejsou data zcela reprezentativní, ale určité výpovědní hodnoty dosahují. Zřejmě byla tato situace způsobena příliš obsáhlým dotazníkem nebo prostým nezájmem studentů. Aby se podařilo všechny tyto rozdílnosti prozkoumat, vhodné by tedy bylo realizovat průzkum věnující se této problematice, a to na větším (širším) vzorku respondentů. Pokud by byla příznivá epidemiologická situace, určitě by bylo přínosné do průzkumu zařadit rozhovory se studentkami různých univerzit za účelem získání hlubších poznatků. Vzhledem k získaným informacím se lze domnívat, že došlo k naplnění hlavního i dílčích cílů alespoň částečně. Se zřetelem k různorodosti univerzit byly očekávány naprosto odlišné odpovědi, ale lze říct, že se studentky ve velké většině poznatků shodovaly.

První tři otázky dotazníku sloužily k rozdělení studentek podle věku, pohlaví a nejvýše dosaženého vzdělání. Věková kategorie respondentek se pohybovala mezi 21–25 let. Nejčastější zastoupení věku bylo 21–22 let, což se dalo očekávat z důvodu přímé návaznosti studia na vysokou školu po úspěšném absolvování maturitní zkoušky. Pokud jde o pohlaví respondentů, jednalo se pouze o ženy. Tato skutečnost byla předpokládána, protože se na tento obor všeobecně zaměřují spíše ženy. Domněnkou může být i to, že muži cílí na role lékařů nežli na zdravotní sestry (označení bratr neexistuje, ale používá se v hovorové mluvě) a porodní asistenty. Jak již bylo zmíněno v teoretické části práce, tato profese byla nejdříve určena pouze ženám (Vránová, 2009). Avšak nyní se nacházíme ve 21.století a není nikde striktně určeno, že smí tento obor studovat pouze ženy (Zákon č.96/2004 Sb.).

U nejvýše dosaženého vzdělání respondentek z odpovědí vyplynulo, že 96 % z nich mají ukončené středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou, a to je dle zákona č.111/1998 Sb. § 48 podmínkou ke studiu na vysoké škole (Zákon č.111/1998 Sb.). Má na to vliv také věk

respondentů. Čím jsou studenti starší, tím častěji mají vystudovanou VOŠ anebo vysokou školu. V tomto případě se jedná o mladší studenty (Fischer, Vltavská a kol., 2016).

V otázce, **jakou střední školu studentky absolvovaly před nástupem na vysokou školu** vyšlo, že je z 52 % zastoupena absolventkami odborného středoškolského vzdělání s maturitou (SZŠ). Dále se umístilo gymnázium se zastoupením 45 %. To se však rozchází s tvrzením Fischera, Vltavské a kol. (Fischer, Vltavská a kol., 2016), protože v jejich výzkumu uvádí zastoupení gymnázia 54 % a středoškolského vzdělání pouze 34,7 %. Co se týká oboru studovaného na střední zdravotnické škole, 9 respondentek, velký podíl, vystudovalo obor praktická sestra/zdravotnický asistent. Další zastoupenou skupinou bylo 5 studentek zdravotnického lycea. Malou domněnkou může být fakt, že tyto studentky oplývají značně většími teoretickými znalostmi, a proto míří k lékařským oborům. K tomu se pojí také další otázka, která je zaměřena na to, zda díky tomu bylo studentům **následné studium porodní asistence usnadněno či zvýhodněno předchozím studiem na SZŠ?** Většina dotazovaných (13) uváděla, že pro ně bylo studium přínosem především kvůli základním praktickým dovednostem, které oproti studentkám z gymnázia měly nacvičené mnohem lépe. Zbylým 3 respondentkám studium nic neusnadnilo, jako nejčastější příčinu uváděly specifickou oboru, kdy se musely všechny výkony učit a byly pro ně novinkou. Tato tvrzení se shodují v práci Orsákové (Orsáková, 2018) a Levecové (Levecová, 2013), které uvádí, že studentky, které neabsolvovaly SZŠ mají rezervy ve zvládnutí ošetrovatelských úkonů a častokrát se je učí až po nastoupení do praxe. Domnívám se, že v současné době jsou studijní plány sestaveny tak, aby se srovnaly vědomosti mezi studenty ze SZŠ i z jiných škol. Z vlastního pohledu musím říci, že se tomu tak děje. Nyní bych jako absolventka nedokázala poznat, kdo byl studentem zdravotnické školy a kdo ne.

Jeden z dílčích cílů byl zaměřen na to, **co studentky ovlivnilo při výběru oboru PA a z jakého důvodu si vybraly zrovna fakultu, na které studují.** Důvodem zvolení právě tohoto oboru byl jednoznačný zájem 22 studentek a zajímavost uplatnění v porodní asistenci. U 14 se jednalo také o setrvání ve zdravotnickém oboru za účelem zvýšení svých kompetencí. Pro 4 respondentky byl obor porodní asistence záchrannou volbou, protože byla jedinou vysokou školou, na kterou je přijali. V otevřené odpovědi 6 studentek udává, že studia nelitují a jsou s náplní velmi spokojeny. Zajímavým tvrzením byla jedna výpověď, ve které zaznělo, že se porodní asistentky nestarají přímo o nemocné lidi, ale jsou přítomny u zrození nového života. V neposlední řadě to byla také touha pomáhat a pečovat o novorozence. Tyto výsledky korespondují s diplomovou prací Orsákové (Orsáková, 2018) a bakalářskou prací Rytinové

(Rytinová, 2016), které se zaměřují také na okolnosti, jež ovlivnily studentky při výběru studia oboru PA. Mezi **nejčastější důvody, které studentky přiměly ke studiu vybrané fakulty**, byla blízká vzdálenost univerzity od jejich bydliště (23 respondentek). 5 studentek se řídilo v rozhodování podle doporučení známých.

Otázky číslo 9–27 nebyly hodnoceny sumárně, nýbrž dle kritéria stejné univerzity. V oblasti **spokojenosti v souvislosti s rozvržením výuky** bylo 10 studentek z Univerzity Pardubice a Univerzity Palackého v Olomouci celkově spíše nespokojeny. 5 studentek z Ostravské univerzity zaujaly neutrální postoj a v jejich výpovědích nebyly ani spokojeny/ani nespokojeny. Studentky byly také tázány **na spokojenost v souvislosti s délkou studia**. Velké části, 26 respondentům, se zdá délka studia přiměřeně dlouhá a považují ji za dostačující. Toto tvrzení není v rozporu s výzkumem Levecové (Levecová, 2013). Studium je zprostředkováno díky akreditovaným studijním programům, jejichž trvání je nejméně 3 roky (Vyhláška č. 39/2005 Sb.).

V průzkumu bylo zjišťováno formou stupnice od 1 do 10, kdy 1 představuje nejmenší obtížnost a 10 naopak největší, **jak studentky vnímají náročnost studovaného oboru**. Tato stupnice byla vybrána na základě objektivního získání dat. Všechny tyto hodnoty jsou zprůměrované dle zastoupení jednotlivých fakult. Studentky Univerzity Pardubice uvedly, že pociťují studium jako velmi náročné hodnotou 7,81. Hned za nimi se umístily respondentky z Olomouce s hodnotou 7,42 a Ostravská univerzita s hodnocením nejnižší obtížnosti číslem 6,5. Orsáková (2018) ve své práci popisuje, že většina náročných předmětů je probírána ve třetím ročníku, kdy je součástí studia psaní bakalářských prací a k tomu plnění odborné praxe. Dle výpovědi je tento obor jedním z náročnějších. Svědčí o tom především rozmanitý obsah teoretické výuky i odborných praxí.

V práci byla **studentkami hodnocena i teoretická část výuky**. Selektivně bylo vybráno několik předmětů, u kterých byla stoprocentní jistota, že jsou na fakultě vyučovány, protože je obsah těchto předmětů v sylabu dán zákonem. Aby byl vzorek reprezentativní, tak by bylo potřebné dotazování na každý předmět, ale to v rámci šetření nebylo možné. Dotazovanými předměty byla anatomie, teorie porodní asistence, porodnictví, neonatologie a farmakologie. Výpověď studentek se nejčastěji rozcházela v tom, kdy byly předměty zařazeny do studijního plánu. Nejvíce, a to 12 studentek, se shodovalo v předmětu anatomie, který u všech probíhal v celém prvním ročníku. Předmět teorie porodní asistence byl u studentek z Pardubic zakončen testem, ale u studentek z Olomouce a Ostravy ústní zkouškou. V souvislosti s předmětem,

ze kterého studentky plní státní závěrečnou zkoušku je ústní zkoušení lepší volbou. Přínosem by bylo, aby předmět teorie porodní asistence nebyl vyučován v 1.ročníku, kdy si student neuvědomuje důležitost tohoto předmětu. Do 3.ročníku student většinu znalostí zapomene a musí se je učit celé znova. Jakým stylem se vyučuje na univerzitách předmět porodnictví, bylo velmi shodné. Většinu znalostí, 30 respondentek, využije ve své budoucí praxi.

Na otázku, **jaký předmět studentkám připadá nejdůležitější za celou dobu studia**, odpovídaly velmi identicky. Jednalo se především o porodnictví (26), kde je hodinová dotace minimálně 40 hodin (MZ ČR, 2018). Naopak v otázce, **jaký předmět je v sylabu zařazen navíc**, odpovídaly velmi variabilně. Studentky z Pardubic do výpovědi zařadily předmět filosofie a etika (8), management a ekonomika (7), chirurgie (7). U studentek z Olomouce převažoval předmět management a ekonomika (6) a lékařská biofyzika a biochemie (4). Jedna z respondentek uvedla, že jsou tyto předměty doslova zbytečné. Studentky Ostravské univerzity zařadily jako odpověď akreditační standardy v PA (2), filozofii (3), organizaci a řízení ve zdravotnictví (2). Z velké části to byly předměty, které nejsou v přímé souvislosti s porodnictvím, ale jsou potřebné k všeobecnému rozhledu v oboru. Domnívám se, že by studentky ocenily větší návaznost či propojení těchto předmětů s jejich budoucí profesí.

Uspořádání odborné praxe se u studentek velmi nelišilo. Výpověď 28 studentek ze zkoumaných univerzit se také velmi neodlišuje, dochází na praxi blokově včetně individuální praxe. Pouze výpověď tří studentek z Univerzity Palackého toto tvrzení vyvrací.

Otázka, **kolik musí za dobu studia odvést studentky samostatných porodů**, byla mířena spíše na informovanost v této oblasti. Všech 31 dotazovaných studentek uvedlo správnou možnost kvůli tomu, že je to potřebné k úspěšnému zakončení studia. Respondentky z Olomouce a Ostravy uváděly pouze možnost 40 samostatných porodů, takže jim zřejmě není poskytnuta žádná jiná možnost. Pouze studentky z Pardubic zaznamenaly jiné možnosti. Dle vyhlášky č.39/2005 Sb. se jedná o „*osobní vedení nejméně 40 fyziologických porodů, a to ve všech dobách porodních, včetně indikovaného provedení epiziotomie; není-li možné dosáhnout tohoto počtu, může být snížen na nejméně 30 porodů za podmínky dalších 20 asistencí u porodů*“ (Vyhláška č.39/2005 Sb.).

V následující otázce, týkající se **asistencí u rizikových a patologických porodů** se výpovědi respondentek velmi rozcházejí. 22 studentek, které tyto výkony plní, mají pravděpodobně povinnost výkony zaznamenávat do svých portfolií, protože dle vyhlášky č. 39/2005 Sb. je studentka povinna splnit: „*asistenci alespoň u 10 patologických porodů a alespoň jednoho*

porodu v poloze koncem pánevním; není-li to možné, musí být proveden nácvik simulací.“
(Vyhláška č.39/2005 Sb.).

Zajímavým zjištěním je to, že 15 studentek z Olomouce ani Ostravy nejsou povinny plnit **odbornou praxi v komunitní péči**. Pouze respondentky Univerzity Pardubice se ve 100 % shodly, že tuto praxi plní v rámci 3 týdnů tzn. 120 hodin. V kvalifikačním standardu pro porodní asistentky není pevně stanoveno, kolik hodin z komunitní péče jsou studentky opravdu povinny absolvovat, možná proto je ostatní univerzity do sylabu vůbec nezahrnují.

Průzkum byl zaměřen i na to, **zda studentky v rámci studia či odborné praxe vyjely do zahraničí**. Opět bylo ve 100 % zjištěno, že žádná ze studentek této možnosti nevyužila. Zřejmě jim tato varianta ze strany univerzit byla nabídnuta, nicméně je možné, že studentky nemohly vycestovat kvůli špatné epidemiologické situaci.

Ohledně **záznamníku praxí** se názory studentek také velmi lišily. 5 respondentek z Univerzity Palackého jako jediné potvrdily, že jsou jejich portfolia poskládána srozumitelně a jednoduše. Co se týče změn v portfoliích, 7 studentek z Univerzity Pardubice zaznamenaly, že je výkonů v portfoliích velmi mnoho. Uvedly, že by vyřadily některé zbytečné výkony jako resuscitace novorozence (4), zavádění tamponády (3), ale nahradily by je asistencí u císařského řezu (5), asistencemi u patologických porodů (5) a dirupcí vaku blan (4). Také se 12 respondentek shodlo na tom, že jim připadá zdouhavé výkony několikrát dokola opisovat, včetně obsáhlých informací o odvedeném porodu (10). Tvrzení 6 studentek z Univerzity Palackého je shodné se studentkami z Pardubic, také jim připadá, že je výkonů v portfoliích obsaženo velmi mnoho. Ocenily by, aby v portfoliích nebyla obsažena velká množství dokumentací (5) a 100 ošetření novorozence (3). Co mi přišlo velmi zajímavé, v jejich portfoliích se nachází výkon splnit 10x epiziotomii (2), který by také chtěly vynechat. Jedna ze studentek uvedla, že je v dnešní době skoro nemožné tolikrát tento úkon provést, když se v dnešní době od nástřihu upouští. Na úkor těchto výkonů by chtěly mít obsaženy výkony v péči o ženu v domácím prostředí a zaměření na laktační poradenství (3). 3 studentky z Ostravské univerzity by uvítaly, kdyby měly jejich portfolia větší přehlednost a byla v nich obsažena práce s porodní křivkou (2). Zaujala mě informace jedné ze studentek, že jejich portfolia neobsahují žádné výkony. Bylo by velmi přínosné, pokud by byly všechny Záznamníky výkonů stejné. Ty se budou vždy odlišovat. Je to způsobeno tím, že si své Logbooky připravuje daná vysoká škola.

V dotazníku bylo zkoumáno, **od kterého ročníku je možné zaznamenávání samostatně odvedených porodů**. Respondentky z Pardubic uvedly dvě různé varianty. Menší část, 6

respondentek zaznamenává porody od 2.ročníku LS a větší část, 10 studentek od 2.ročníku ZS. Na Univerzitě Palackého, se studentky ve 100 % (8) shodly na tom, že lze zaznamenat samostatně odvedený porod do záznamníku od 1.ročníku LS. Všechny respondentky Ostravské univerzity zaznamenaly 2.ročník ZS. Domnívám se, že jsou na tom nejlépe studentky z Olomouce, a to z jednoho prostého důvodu. Mají nejdelší čas pro splnění těchto nepostradatelných výkonů nutných k dokončení studia. Nelze však odhadnout, za jak dlouhou dobu jsou studentky schopny potřebný počet porodů splnit. Je to velmi individuální, hlavně pokud plní skoro každá studentka odbornou praxi v jiné nemocnici. Záleží také na velikosti porodnice, tím je myšleno, zda je krajská nebo fakultní. Studentky jsou v tomto případě drženy poměrně zkrátka, co se týče záznamu samostatně odvedených porodů. Pokud mohou poprvé zaznamenat porod od letního semestru v druhém ročníku, je dost pravděpodobné, že budou porody plnit pod velkým stresem v nátlaku posledních pár měsíců svého studia, kdy mají nejvíce studijních povinností. Je velmi pravděpodobné, že v nějaké menší nemocnici nejsou schopny určený počet porodů nasbírat. Od toho se také odráží skutečnost, že studentky pouze kvůli výkonům prodlužují studium. Je velmi stresující, že nám není na odborných praxích vedení porodu umožněno již dříve než ve 2. ročníku LS a nemůžeme si odvedený porod zaznamenat do svých portfolií. Domnívám se, že by studentky tuto změnu velmi ocenily.

Poslední výzkumnou otázkou bylo zjistit, **jaký záměr mají studenti po dokončení tříletého studijního programu porodní asistence a zda je studovaná univerzita připravila na budoucí zaměstnání.** Plány respondentek Univerzity Pardubice jsou následující. 5 studentek se shodlo v tom, že je fakulta na výkon praxe připravila dostatečně. 5 z nich uvedlo, že tato příprava nebyla dostatečná kvůli škole, ale díky přínosu odborných praxí. 10 studentek směřuje dále studovat magisterské navazující studium na jiné fakultě. Zbylé dotázané (8) nemají žádnou preferenci pracovního místa či dalšího studia. 4 respondentky Univerzity Palackého jsou do svého budoucího povolání připraveny částečně. Výpovědi přinesly, že 5 studentek chce studovat navazující magisterské studium na jejich fakultě (předpokládám, že obor Intenzivní péče v porodní asistenci), ale zároveň také pracovat v oboru (5). Více jak 50 % studentek Ostravské univerzity se cítí být do praxe připraveny. 4 z nich mají v plánu pracovat v oboru na porodním sále, šestinedělí či lůžkové gynekologii. 5 studentek se zase rozhoduje pro navazující magisterské studium, také většinou na jiné fakultě. Orsáková (Orsáková, 2018) se ve své práci zabývala plány porodních asistentek po ukončení studia a bylo zjištěno, že spolu nejsou tvzení v rozporu.

ZÁVĚR

Bakalářská práce je koncipována jako teoreticko-praktická a zabývá se především pohledem a zkušenostmi studentek 3.ročníků se vzděláváním v oboru PA. Teoretická část se zaměřuje na vzdělání porodních babiček od historie až po současnost v porodní asistenci. Shrnuje, jaké povinnosti během studia musí studentky plnit v rámci teoretické výuky i odborných praxí. Praktická část navazuje na teoretické poznatky. Cílem práce byla snaha o dosažení ucelené zpětné vazby v souvislosti se studiem a vzděláváním z pohledu absolventek oboru PA.

V rámci průzkumného šetření byly osloveny absolventky oboru PA na různých univerzitách v ČR. Snahou bylo oslovit co nejvíce fakult s žádostí o distribuci anonymního dotazníku. V době, kdy dotazníkové šetření probíhalo, byla velmi špatná epidemiologická situace. Nepodařilo se získat velké množství respondentů, ale i přes malý vzorek odpovědí se podařilo prozkoumat patrné rozdílnosti ve vzdělávání u respondentů Univerzity Pardubice, Univerzity Palackého v Olomouci, Ostravské univerzity a naplnit tak vytyčené cíle.

Rozdílnosti byly nalezeny v rámci teoretické i odborné výuky. Délka studia připadá velké části studentek dostatečná a označily tento obor poměrně náročným. Bylo zjištěno, že větší část respondentek tvořily absolventky gymnázia než střední zdravotnické školy. Absolventky SZŠ zmínily, že pro ně bylo předchozí studium výhodou díky předešlým základním praktickým dovednostem. Respondentky se shodly na tom, že je pro jejich vzdělání nejdůležitějším předmětem porodnictví. Některé z předmětů připadaly respondentkám nadbytečné či nepodstatné. Oceňují především předměty, jejichž zaměření se týkalo přímé souvislosti s gynekologií a porodnictvím. Dále bylo zjištěno, že většina studentek neplní praxi v komunitní péči. Velmi se odlišovaly odpovědi studentek týkající se zaznamenávání odborných výkonů, včetně záznamu samostatně odvedených porodů. Poslední otázkou bylo zjistit, jakým směrem cílí studenti po absolvování oboru PA. Z odpovědí bylo zřejmé, že větší část studentek směřuje k navazujícímu magisterskému studiu. Další část studentek se cítí být do budoucí praxe velmi dobře připravena, proto míří pracovat ve svém oboru hned po získání odborné kvalifikace v porodní asistenci.

Návrhem pro zlepšení výuky by bylo zvýšit informovanost studentek v oblasti odborné výuky. Dle odpovědí studentek by bylo užitečné do sylabu zařadit i odbornou praxi v komunitní péči. V neposlední řadě by bylo přínosné sjednotit portfolia pro zaznamenávání veškerých odborných výkonů. Jako vhodné bych považovala ujasnit a zdůraznit, jaké zásady platí pro záznam výkonů např. kolik výkonů mohou v den praxe studentky plnit, od kdy mohou

zaznamenat odvedený porod apod. V rámci této práce by se dalo navázat a realizovat další průzkum konkrétním směrem. Zaměřit se na jednotlivé oblasti výuky více do hloubky např. formou kvalitativního průzkumu.

Tato práce by mohla posloužit k získání náhledu z obou stran – studentům i pedagogům. Určité oblasti jak z teoretické, tak praktické části práce by mohli využít budoucí studenti. Jejich rozhodování ohledně studia by mohly ovlivnit výsledky spokojenosti studentů z různých univerzit. Závěrem bych chtěla uvést, že je práce v porodní asistenci velice náročná po psychické i fyzické stránce, ale i přes to většina porodních asistentek své povolání označují za jedno z nejkrásnějších.

POUŽITÁ LITERATURA

ALEXANDER, Margaret F. a Phyllis J. RUNCIMAN, 2003. *Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN: zpráva o postupu přípravy ICN struktury kompetencí a konzultací*. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. ISBN 80-701-3392-9.

BLINKOVÁ, Kateřina. *Zápočet a kolokvium: Zorientujte se v základních pojmech na VŠ*. Student Mag. Praha: CzechNetMedia[online]. 2021, 11.11.2017 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.studentmag.cz/zapocet-a-kolokvium-pomuzeme-vam-zorientovat-se-v-zakladnich-pojmech-na-vs/>

ČESKÁ SPOLEČNOST PORODNÍCH ASISTENTEK. *Definice porodní asistentky*. Česká společnost porodních asistentek. Praha: Česká společnost porodních asistentek[online]. 2021 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.porodniasistentky.info/index.php/predsednictvo-cspa/definice-porodni-asistentky/>

ČESKO. Vyhláška č. 39 ze dne 11. ledna 2005, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-4-30]. 2005, částka 8. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-39/zneni-20180101>

ČESKO. Vyhláška č.55 ze dne 1. března 2011 o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-4-30]. 2011, částka 20. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55>

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách. In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-4-30]. 1998, částka 39. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>

ČESKO. Zákon č.201 ze dne 8.června 2017 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 72. [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-201>

- ČESKO. Zákon č.372 ze dne 6. listopadu 2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-04-13]. 2011, částka 131. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>
- ČESKO. Zákon č.95 ze dne 21. dubna 1948 o základní úpravě jednotného školství (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-4-30]. 1948, částka 38. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-95>
- ČESKO. Zákon č.96 ze dne 4. února 2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). In: *Sbírka zákonů České republiky* [cit. 2021-04-13]. 2004, částka 30. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-96?text=96%2F2004>
- DOLEŽAL, Antonín, 2001. *Od babictví k porodnictví*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0277-6.
- DVOŘÁKOVÁ, Vlasta. *Historie babictví a porodnictví*. Diplomová práce obhájená na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci v r. 2004. 90 s. Depon in: Archiv Univerzity Palackého v Olomouci.
- EUROPEAN COMMISSION. *Czech Republic: Types of Higher Education Institutions*. European Commission: National Policies Platform. Brusel: European Commission [online]. 2021, 8. 3. 2021 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/types-higher-education-institutions-21_cs
- FISCHER, Jakub a Kristýna VLTAVSKÁ. Základní výsledky šetření postojů a životních podmínek studentů vysokých škol v České republice. In: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Praha: MŠMT [online]. 2021, 2016 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/odbor_30/TF/Analyticke_materialy/Eurostudent/E_VI_zaverec_na_zprava.pdf
- GAUDEAMUS. *Gaudeamus: Evropský veletrh pomaturitního a celoživotního vzdělávání*. Brno: MP-Soft [online]. 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://gaudeamus.cz/>
- GOGOL, Marek. *Intenzivní péče v porodní asistenci (Mgr.): O studijním programu* [online]. 2021 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.studuj.to/vysoka-skola/45/univerzita-palackeho-v-olomouci/147/fakulta-zdravotnickych-ved-2/3082/intenzivni-pece-v-porodni-asistenci-mgr>.

HRADILKOVÁ BÁRTOVÁ, Eliška. *Unikátní přehled: které VŠ mají nejvyšší „úmrtnost“ a kde naopak mají studenti slušnou šanci dostudovat*. Hlídací Pes. Česko: HlídacíPes [online]. 2021, 17. 2. 2016 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/unikatni-prehled-ktere-vs-maji-nejvyssi-umrtnost-a-kde-naopak-maji-studenti-slusnou-sanci-dostudovat/>

HRONÍK, František, 2007. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. Praha: Grada. Vedení lidí v praxi. ISBN 978-80-247-1457-8.

JAROŠOVÁ, Darja. *Organizace studia ošetrovatelství*. In: Ostravská univerzita: Lékařská fakulta. Ostrava: Ostravská univerzita [online], 2006 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://projekty.osu.cz/mentor/I-organizace%20studia%20ošetřovatelství.pdf>

JIRÁNKOVÁ, Miroslava. *Studentka: Mentorka mi ukázala, že život sestřičky v nemocnici může být krásný*. Deník.cz. Praha: Vltava Labe Media [online]. 2021b, 20.2.2021 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://chrudimsky.denik.cz/ctenar-reporter/studentka-mentorka-mi-ukazala-ze-zivot-sestricky-v-nemocnici-muze-byt-krasny-202.html>

JIRÁNKOVÁ, Miroslava. *Unikátní projekt Mentoring: Stínování přinese vyšší efektivitu odborné praxe*. Univerzita Pardubice: Fakulta zdravotnických studií [online]. 2021a, 30.11.2020 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://fzs.upce.cz/unikatni-projekt-stinovani-prinese-vyssi-efektivitu-odborne-praxe>

KLADIVO, Petr. *Základy statistiky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [online]. 2013 [cit. 2021-4-30]. ISBN 978-80-244-3842-9. Dostupné z: <https://geography.upol.cz/soubory/studium/e-ucebnice/978-80-244-3842-9.pdf>

KOPÁČIKOVÁ, Mária, Jana OTRUBOVÁ a Vlasta DVOŘÁKOVÁ, 2012. *Ošetrovatelství a porodní asistence z pohledu historie: monografie*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická. ISBN 978-80-87035-59-7.

KRATOCHVÍLOVÁ, Irena. *Babictví aneb porodnictví v časech minulých*. Česko: Znam svůj původ [online]. 2020, 19.1.2021 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://znamsvujpuvod.cz/uncategorized/babictvi-aneb-porodnictvi-v-casech-minulych/>

KREDITNÍ SYSTÉM ECTS. Písek: Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola [online]. 2020 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.lespi.cz/files/projekty/esf/skola-praxe-uspech-na-trhu-prace/kreditni-system-ects.pdf>

KUTNOHORSKÁ, Jana, 2009. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-2713-4.

LENDEROVÁ, Milena. *Od porodní báby k porodní asistentce*. Pardubice: Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice [online]. 2015, 2006 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35039/Lenderov%20Od%20porodn%20b%20by_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y

LENDEROVÁ, Milena. *Od porodní báby k porodní asistentce: Zákon č. 200/1928 o pomocné praxi porodnické*. In: Digitální knihovna Univerzity Pardubice. Pardubice: Univerzita Pardubice [online]. 2015, 2018 [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/75239/gynekolog_Lenderova.pdf?sequence=1&isAllowed=n

LEVECOVÁ, Štěpánka, 2013. *Přípravenost porodních asistentek na zvládání akutních a kritických stavů na porodním sále*. České Budějovice. Dostupné také z: https://theses.cz/id/p67h1c/Bakalsk_prce_-_tpnka_Levecov_PDF.pdf. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce PhDr. Drahomíra Filausová.

MANAGEMENT MANIA. Kolbův cyklus učení. Management Mania [online]. 2016 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/kolbuv-cyklus-uceni>

MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC, 2003. *Výukové metody*. Brno: Paido. ISBN 80-731-5039-5.

MAREČKOVÁ, Jana a Darja JAROŠOVÁ, 2005. *NANDA domény v posouzení a diagnostické fázi ošetrovatelského procesu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta. ISBN 80-736-8030-0.

MASTILIAKOVÁ, Dagmar, 2002. *Úvod do ošetrovatelství: systémový přístup*. Praha: Karolinum. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 80-246-0428-0.

MŠMT. *Odbor statistiky, analýz a rozvoje eEducation: Výkonové ukazatele*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2021 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: https://dsia.msmt.cz//vystupy/vu_vs_f4.html

MZ ČR. *Co je to akreditace?*. In: Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. 2021, 14. 4. 2021 [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/co-je-to-akreditace/>

MZ ČR. *Kdo je porodní asistentka a jak se stát porodní asistentkou?*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. 2021, 5. 5. 2019 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/kdo-je-porodni-asistentka-a-jak-se-stat-porodni-asistentkou/>

MZ ČR. *Kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání porodní asistentka*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. 2021, 22. 11. 2018 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/16346/35539/Kvalifika%C4%8Dn%C3%AD%20standard%20Porodn%C3%AD%20asistentka.pdf>

NEZVALOVÁ, Danuše. *Strategie a formy vysokoškolské výuky*. Modularizace a modernizace studijního programu počáteční přípravy učitele fyziky, Praha [online]. 2013 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: http://mofy.upol.cz/vystupy/strategie_a_formy_vs_vyuky.pdf

ORSÁKOVÁ, Simona, 2018. *Role mentora a jeho vliv na studentky oboru Porodní asistentka* [online]. Olomouc [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://theses.cz/id/1g1254/Orskov_DP.pdf. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Prof. MUDr. Martin Procházka, Ph.D.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA. Nabízené studijní programy a obory pro přijímací řízení: Komunitní péče v porodní asistenci, Ostravská univerzita: Lékařská fakulta [online]. 2021 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://lf.osu.cz/studijniobory/?specializaceid=3027>

PACHNER, František a Richard BÉBR, 1932. *Učebnice pro porodní asistentky*. Praha: Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

PLEVOVÁ, Ilona, 2018. *Ošetrovatelství I. 2., přepracované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0888-6.

REITEROVÁ, Eva. *Statistika pro nelékařské zdravotnické obory*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [online]. 2016 [cit. 2021-04-19]. ISBN 978-80-244-5082-7. Dostupné z: https://www.fzv.upol.cz/fileadmin/userdata/FZV/Dokumenty/OSE/Statistika_pro_nelekarske_zdravotnicke_obory.pdf

ROD, Aleš. *Likertovo škálování*. E-logos: Electronic Journal for Philosophy. Praha: Prague University of Economics and Business [online]. 2021, 2012 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: <https://e-logos.vse.cz/pdfs/elg/2012/01/13.pdf>

ROHLÍKOVÁ, Lucie a Jana VEJVODOVÁ, 2010. *Vyučovací metody na vysoké škole*. V Plzni: Západočeská univerzita. ISBN 978-80-7043-967-8.

ROZTOČIL, Aleš, 2017. *Moderní porodnictví. 2., přepracované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5753-7.

RUBEŠKA, Václav. *Porodnictví pro babičky*. 1892. Praha: Rubeška, 1893, Dostupné také z: <https://eod.vkol.cz/132250/132250.pdf>

RYTINOVÁ, Jolana, 2016. *Uplatnění absolventek oboru Porodní asistentka na trhu práce* [online]. Pardubice [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/64654/RytinovaJ_UplatneniAbsolventek_HP_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta zdravotnických studií. Vedoucí práce Mgr. Helena Petržílková.

SLAVÍK, Milan, 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4054-6.

SURVIO. *Typy otázek v dotazníku*. Česko: Survio online]. 2021, 12.11.2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/blog/typy-otazek/typy-otazek-v-dotazniku/>

SVOBODNÝ, Petr a Ludmila HLAVÁČKOVÁ, 2004. *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha: Triton. ISBN 80-725-4424-1.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Ivana, 2012. *Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta*. Praha: Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR [online]. 2012, 16.11.2012 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <http://www.zdravotnickeodbory.cz/cz/clanky/25-10-2012-odborna-zpusobilost-zdravotnickeho-asistenta.aspx>

ŠTROMEROVÁ, Zuzana. *Systém vzdělávání porodních asistentek v ČR*. Praha: Porodní dům U čápa [online]. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.pdcap.cz/Texty/PA/Studie.html>

TOMOSZKOVÁ, Veronika, 2020. O této knize aneb namísto úvodu. Univerzita Palackého v Olomouci [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2021-4-30]. Dostupné z: <https://www.upol.cz/>

TRAPL, Jiří, Miroslav VOJTA a Josef FRANTÁL, 1951. *Učebnice praktického porodnictví pro studující medicíny a lékaře*. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství.

UNIPA. *Mezinárodní konfederace porodních asistentek: Nezbytné kompetence pro základní praxi porodních asistentek*. Praha: Unie porodních asistentek [online]. 2021, 2013 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.unipa.cz/wp-content/uploads/2018/10/Nezbytn%C3%A9-kompetence-pro-z%C3%A1kladn%C3%AD-praxi-porodn%C3%ADch-asistentek-20102F2013-cz.docx.pdf>

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. *Informace o studijním programu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [online]. 2021, 13. 04. 2021 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://stag.upol.cz/ects/plan/41620?lang=cs> a

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. *Studijní programy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta zdravotnických věd. [online]. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.fzv.upol.cz/studujte-u-nas/>

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. *Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [online]. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://oldobory.upol.cz/nc/obor/detail/ucitelstvi-odbornych-predmetu-pro-zdravotnicke-skoly-5/?tx_vlkstagogory_katalog%5Bcontroller%5D=Obory&cHash=df2e9c967c4afde413246ce67850ad25

UNIVERZITA PARDUBICE. *Specializace v porodní asistenci - Perioperační péče*. Fakulta zdravotnických studií. Pardubice: Oddělení propagace a vnějších vztahů [online]. 2021, 16.10.2019 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://fzs.upce.cz/sites/default/files/public/movo3264/specializace_v_porodni_asistenci_-_perioperacni_pece_146509.pdf

VETEŠKA, Jaroslav, 2010. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-98-3.

VLČKOVÁ, Milena. *Komunitní péče v porodní asistenci*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava [online]. 3.1.2019 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.vspj.cz/zajemce-o-studium/magisterske-studium/komunitni-pece-v-porodni-asistenci>

VRÁNOVÁ, Věra, 2003. *Historie babictví a vzdělávání porodních asistentek*. Martin: JLF Univerzita Karlova. ISBN 80-88866-24-3.

VRÁNOVÁ, Věra, 2007. *Historie babictví a současnost porodní asistence*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-1764-6.

VRÁNOVÁ, Věra, Pavla KUDLOVÁ a Renata HALMO, 2008. *Deník odborné praxe v porodní asistenci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-1910-7.

VRÁNOVÁ, Věra. *Porodní asistence v České republice: Midwifery in the Czech Republic*. In: *Kontakt - Journal of Nursing and Social Sciences related to Health and Illness České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích* [online]. 2008 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://kont.zsf.jcu.cz/pdfs/knt/2008/01/05.pdf>

VYMĚTAL, Jan, 2015. *Praktický průvodce studiem na vysoké škole: praktické rady, jak uspět při studiu na vysoké škole i v praxi*. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-234-1.

ŽÁK, Vojtěch, 2012. *Metody a formy výuky: hospitační arch*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. ISBN 978-80-87063-61-3.

PŘÍLOHY

Příloha A - Vyhláška č.55/2011 Sb.	97
Příloha B - Vyhláška č.39/2005 Sb.....	99
Příloha C - Dotazník	101
Příloha D - Důvod k nevyhovění žádosti o průzkum.....	110

Vyhláška č. 55/2011 Sb.

Vyhláška o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

§ 5

Porodní asistentka

(1) Porodní asistentka vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále poskytuje a zajišťuje bez odborného dohledu a bez indikace základní a specializovanou ošetrovatelskou péči těhotné ženě, rodící ženě a ženě do šestého týdne po porodu prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může

- a) poskytovat informace o životosprávě v těhotenství a při kojení, přípravě na porod, ošetření novorozence a o antikoncepci; poskytovat rady a pomoc v otázkách sociálně-právních ve spolupráci s odpovědnými orgány,
- b) provádět návštěvy v rodině těhotné ženy, ženy do šestého týdne po porodu a gynekologicky nemocné, sledovat její zdravotní stav,
- c) podporovat a edukovat ženu v péči o novorozence, včetně podpory kojení a předcházet jeho komplikacím,
- d) diagnostikovat těhotenství, předepisovat, doporučovat nebo provádět vyšetření nutná ke sledování fyziologického těhotenství, sledovat ženu s fyziologickým těhotenstvím, poskytovat jí informace o prevenci komplikací; v případě zjištěného rizika předávat ženu do péče lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví,
- e) sledovat stav plodu v děloze všemi vhodnými klinickými a technickými prostředky, rozpoznávat u matky, plodu nebo novorozence příznaky patologií, které vyžadují zásah lékaře, a pomáhat mu v případě zásahu; při nepřítomnosti lékaře provádět neodkladná opatření,
- f) připravovat rodičku k porodu, pečovat o ni ve všech dobách porodních a vést fyziologický porod, včetně případného nástřihu hráze; v neodkladných případech vést i porod v poloze koncem pánevním; neodkladným případem se rozumí vyšetřovací nebo léčebný výkon nezbytný k záchraně života nebo zdraví,
- g) ošetřovat porodní a poporodní poranění a pečovat o ženu do šestého týdne po porodu,
- h) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾ a manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- i) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky¹¹⁾ a prádlo, manipulovat s nimi, a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- j) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče¹²⁾,

k) pečovat o ženu s odumřelým plodem ve vyšším stupni těhotenství, s přerušeným těhotenstvím nad dvanáctý týden z genetické indikace či zdravotní indikace ženy ve všech porodních dobách, včetně sledování a vyhodnocování rizik s tím spojených.

(2) Porodní asistentka může poskytovat bez odborného dohledu a bez indikace ošetrovatelskou péči fyziologickému novorozenci prostřednictvím ošetrovatelského procesu a provádět jeho první ošetření, včetně případného zahájení okamžité resuscitace.

(3) Porodní asistentka pod přímým vedením lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví může

a) asistovat při komplikovaném porodu,

b) asistovat při gynekologických výkonech,

c) instrumentovat na operačním sále při porodu.

(4) Porodní asistentka pod odborným dohledem porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru, všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v oboru nebo dětské sestry se specializovanou způsobilostí, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem může vykonávat činnosti podle § 4 odst. 1 písm. a) až j) při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče.

(5) Porodní asistentka dále vykonává činnosti podle § 4 odst. 1, 3 a 4 písm. a) u těhotné a rodící ženy, ženy do šestého týdne po porodu a pacientky s gynekologickým onemocněním. (Dostupné z: Zakonyprolidi.cz)

Vyhláška č.39/2005 Sb.

Vyhláška, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání

§ 5

Porodní asistentka

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání porodní asistentky se získává absolvováním akreditovaného studijního programu.

(2) Studium v programu uvedeném v odstavci 1 probíhá v prezenční formě studia se specificky odborným charakterem, které zahrnuje nejméně 3 roky studia a nejméně 4600 hodin teoretické výuky a praktického vyučování, z toho je doba praktického vyučování nejméně 1800 hodin. Studium lze vyjádřit rovněž v odpovídajících kreditech kreditního systému vysokoškolského vzdělávání.

(3) Program uvedený v odstavci 1 obsahuje teoretickou výuku a praktické vyučování. Praktické vyučování, kromě míst uvedených v § 3 odst. 5, může také probíhat ve vlastním sociálním prostředí žen a jejich rodin. Během praktického vyučování se studující účastní na činnosti poskytovatele zdravotních služeb. Studující musí být seznámeni s odpovědností spojenou s činností porodní asistentky.

(4) Studium v programu uvedeném v odstavci 1 poskytuje znalosti a dovednosti stanovené v § 3 a dále obsahuje

a) teoretickou výuku poskytující znalosti z věd, o které se opírá činnost porodní asistentky, a která zahrnuje znalosti

1. z odborné latinské terminologie anatomie, fyziologie, lékařské genetiky, farmakologie a patologie se zaměřením na gynekologickou, porodnickou a neonatologickou problematiku, mikrobiologie a epidemiologie, biofyziky, biochemie, klinické propedeutiky a základů radiační ochrany, ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nemocí, o vztahu mezi zdravotním stavem, fyzickým a sociálním prostředím pacienta a o jeho chování, zdravotní výchovy a základní znalosti zdravotnických prostředků,

2. z porodní asistence a klinických oborů, a to zejména interního lékařství, chirurgie, zubního lékařství, gynekologie a porodnictví, embryologie, neonatologie a pediatrie, a to znalostí fyziologických procesů včetně možných patologií a technického vybavení používaného v porodnictví, analgezie, anestezie a resuscitace, ze základů fyzioterapie, výživy a dietetiky s ohledem na problematiku zdraví žen a novorozenců, sexuální výchovy a plánování rodičovství a paliativní péče,

3. ze sociálních a dalších souvisejících oborů, a to v základech filozofie, sociologie a obecné psychologie, zejména se zaměřením na psychologické a sociální souvislosti těhotenství, porodu, šestinedělí a péče o dítě, vývojovou psychologii a psychologii zdraví a nemoci, základů pedagogiky a edukace, sociálně-právní ochrany matky a dítěte, základů ekonomie, informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu, praxe založené na důkazech a,

b) praktické vyučování ve zdravotnických zařízeních, které zahrnuje

1. poradenství fyziologicky těhotným ženám včetně nejméně 100 prenatalních vyšetření, z toho sledování alespoň 3 žen po dobu celého těhotenství,
2. dohled nejméně u 40 žen s rizikovým těhotenstvím,
3. osobní vedení nejméně 40 fyziologických porodů, a to ve všech dobách porodních, včetně indikovaného provedení epiziotomie; není-li možné dosáhnout tohoto počtu, může být snížen na nejméně 30 porodů za podmínky dalších 20 asistencí u porodů,
4. asistenci alespoň u 10 patologických porodů a alespoň u jednoho porodu v poloze koncem pánevním; není-li to možné, musí být proveden nácvik simulací,
5. alespoň 10 kontrol porodních cest a ošetření porodních cest; šití hráze s drobným poraněním nebo s epiziotomií může být provedeno simulací, je-li to nezbytné,
6. poporodní ošetření a vyšetření alespoň u 100 rodiček a novorozenců v časném poporodním období,
7. dohled a péči o matku a novorozence v průběhu šestinedělí, vyšetření a edukaci alespoň u 100 šestinedělek a zdravých novorozenců, včetně laktačního poradenství,
8. dohled a péči o matku s novorozencem vyžadujícím zvláštní péči včetně nedonošeného a přenošeného novorozence, novorozence s nízkou porodní hmotností a patologického novorozence,
9. asistenci u resuscitace novorozence; není-li to možné, musí být proveden nácvik simulací,
10. péči o ženy v oblasti gynekologie, včetně paliativní péče,
11. základní ošetrovatelskou péči v interním lékařství a chirurgii,
12. komunitní péči, výchovu, edukaci a péči o ženu a její rodinu;

praktické vyučování k získání dovedností uvedených v bodech 1, 2, 7, 8, 10 nebo 12 lze zajistit také ve vlastním sociálním prostředí žen a jejich rodin podle zákona o zdravotních službách.

(5) Praktické vyučování podle odstavce 4 písm. b) probíhá pod přímým vedením zdravotnických pracovníků kvalifikovaných v oblasti porodní asistence nebo v odůvodněných případech jiných zdravotnických pracovníků, oprávněných k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, v zařízeních určených v programu uvedeném v odstavci 1 a poskytuje zkušenosti ze spolupráce s dalšími zdravotnickými pracovníky. (Dostupné z: Zakonyprolidi.cz)

Příloha C – Dotazník vlastní tvorby

Vážené budoucí porodní asistentky,

moje jméno je Eva Chalupníková a jsem také studentkou studijního oboru Porodní asistentka na Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice. Tématem mé bakalářské práce jsou **Zkušenosti studentů 3. ročníků se studiem oboru PA na různých Univerzitách**. Mým cílem je prozkoumat zkušenosti studentů oboru porodní asistence a případné rozdílnosti vzdělávání na různých fakultách, a proto bych Vás požádala o pravdivé vyplnění dotazníku, který je naprosto anonymní. Údaje, jež získám, zpracuji pouze ve své bakalářské práci. Získané údaje mají pro průzkum velkou důležitost.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

Eva Chalupníková

Zkratky:

- PA = porodní asistentka/porodní asistence
- VEX = vakuumextrakce
- SC = císařský řez
- PPKP = poloha podélná koncem pánevním
- VVV = vrozené vývojové vady

1. Doplňte prosím váš věk:

2. Vaše pohlaví:

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Žena
- b) Muž

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Prosím zakroužkujte jednu nebo více odpovědí a doplňte.

- a) Středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou
- b) Vyšší odborné vzdělání - DiS.

Jakého oboru?

- c) Vysokoškolské vzdělání - Bc., Mgr.

Jakého oboru?

4. Označte typ střední školy, kterou jste absolvoval/a:

Prosím zakroužkujte jednu odpověď a doplňte.

- a) Gymnázium (přejděte k otázce č.6)
- b) Střední zdravotnická škola (přejděte k otázce č.5)

Doplňte, jaký obor jste studoval/a:

.....

- c) Jiná střední škola (přejděte k otázce č.6)

Slovy doplňte:

5. **Myslíte si, že pro vás studium na střední zdravotnické škole bylo výhodné a snížila se tak náročnost studovaného oboru porodní asistence?**

Prosím zakroužkujte jednu odpověď a slovy doplňte.

a) Ano

V čem, jak?

.....

.....

b) Ne

Proč?

.....

.....

6. **Je dle vašeho názoru délka studia dostatečná?**

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

a) Ano

b) Ne

7. **Na které z Univerzit obor PA studujete?**

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

a) Univerzita Palackého v Olomouci

b) Univerzita Pardubice

c) Ostravská univerzita

8. **Co vás ovlivnilo při výběru studia oboru porodní asistentka?**

Možnost více odpovědí.

a) Obor mě natolik zaujal, že jsem se rozhodl/a jednoznačně pro obor PA

b) Studoval/a jsem střední zdravotnickou školu, tak proto jsem ve zdravotnictví chtěl/a nadále pokračovat

c) Nedostal/a jsem se na školu, kterou jsem chtěl/a, proto studuji obor PA

d) Hlásil/a jsem se na medicínu a tam jsem se nedostal/a

e) Jiný

Odpovězte slovně:

.....

.....

9. **Proč jste si vybral/a zrovna tuto fakultu?**

Možnost více odpovědí.

a) Tato fakulta je nejbližší mého místa bydliště

b) Působí na mě prestižně

c) Byla to jediná fakulta, na kterou mě po střední škole přijali

d) Studium na této škole mi bylo doporučeno od známé/známých

e) Jiný důvod

Odpovězte slovně:

.....
.....

10. Jak moc je, podle vašeho názoru, náročné studium oboru PA na vaší fakultě:

Na stupnici od 1 do 10 zakroužkujte jednu odpověď s tím, že platí 1= jednoduché, 10= velká obtížnost.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11. Jste spokojen/a či nespokojen/a s uspořádáním a rozvržením výuky?

Prosím zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Velmi nespokojen/a
- b) Spíše nespokojen/a
- c) Ani nespokojen/a, ani spokojen/a
- d) Spíše spokojen/a
- e) Velmi spokojen/a

Nyní bych vás poprosila o vyplnění otázek z oblasti teoretické výuky.

12. V následujících otázkách zakroužkujte to, co dle vás platí:

12 A Předmět: Anatomie

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- c) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problém-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:

.....

- m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?

.....

12 B Předmět: Teorie porodní asistence

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- c) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problem-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:

.....
m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?
.....

12 C Předmět: Porodnictví

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- c) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problem-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:

.....
m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?
.....

12 D Předmět: Neonatologie

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- c) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problem-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:

.....
m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?

12 E Předmět: Farmakologie

Je možné zakroužkovat více odpovědí.

- a) Znalosti, které jsem získal/a z předmětu využiji v budoucnu
- b) Předmět byl zakončen ústní zkouškou
- c) V průběhu semestru jsme museli z předmětu plnit průběžné testy či zkoušení
- d) Předmět byl náročnější než ostatní předměty
- e) Výuka byla vedena pouze frontálně (formou přednášek – výklad teorie)
- f) Výuka byla vedena teoreticky, tak i prakticky (formou cvičení, seminářů či skupinové výuky)
- g) Výuka byla vedena prakticky (činnosti bylo možné předvádět na modelech)
- h) Výuka byla založena na problem-based learning
- i) Součástí výuky byly modelové situace
- j) Probíhala distanční výukou
- k) Samostudium
- l) Výuka probíhala jinak:

.....
m) V jakém ročníku a semestru předmět probíhal?

13. Jaký předmět, za dobu studia oboru porodní asistence, Vám připadá nejdůležitější a proč?

Odpovídejte slovně.

.....

14. Uvedte, jaké předměty byly, podle vás, zbytečné a úplně byste je vynechal/a a proč?

Odpovídejte slovně.

.....

.....

15. Byl na vaší fakultě součástí výuky i nácvik modelových situací?

Zakroužkujte jednu odpověď a případně doplňte.

a) Ano (přejděte k odpovědi c,d)

Jakého předmětu?

b) Ne (přejděte k otázce 16)

c) Bylo to pro vás přínosné?

.....

d) Jaké výkony jste si zkoušeli?

.....

Tyto otázky jsou zaměřeny na odbornou praxi.

16. Jakým způsobem je na Vaší fakultě uspořádána odborná praxe?

Vyberte a zakroužkujte jedno či více tvrzení, nebo doplňte.

a) Na praxi chodíme blokově, to znamená, že část semestru absolvujeme teoretickou výuku a část semestru jsme na odborné praxi

b) Odbornou praxi plníme půl na půl tzn. například 2 dny v týdnu ve škole, 3 dny na praxi

c) Odbornou praxi si plním ve dnech, které si určím sám/a

d) Jiná varianta

Prosím slovy vypište:

.....

.....

17. Na jakých odděleních během svého studia musíte povinně absolvovat odbornou praxi?

Do tabulky vyznačte křížkem více možností.

Pokud jste nenašel/a typ oddělení, které navštěvujete navíc, dopište jej na vynechané místo.

Prenatální poradna	
Gynekologická ambulance	
Gynekologická oddělení	
Porodní sál	
Oddělení rizikového a patologického těhotenství	
Oddělení šestinedělí	
Oddělení fyziologických novorozenců	
Novorozenecká JIP	
Intermediální oddělení novorozenců	
Interní oddělení	
Chirurgické oddělení	
Ambulance dětské gynekologie	
.....	
.....	
.....	

18. Kolik fyziologických porodů je třeba na Vaší fakultě splnit k úspěšnému ukončení studia?

Odpovězte slovy.

.....

.....

**19. Plníte kromě fyziologických porodů také asistenci u rizikových či patologických porodů?
(asistence u SC, VEX, klešťový porod, porod dvojčat, PPKP, porod hypotrofnického plodu či plodu s VVV)**

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Ano
- b) Ne

20. Plňte na vaší fakultě odbornou praxi v komunitní péči?

Prosím zakroužkujte jednu odpověď a případně doplňte.

- a) Ano, musíme plnit určitý počet hodin

Kolik týdnů/hodin?.....

- b) Ne, takovou praxi neplním

- c) Nic o tom nevím

21. Vyjel/a jste do zahraničí v rámci Erasmu?

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Ano

- b) Ne

Nyní následujte pár otázek, které se týkají vašich Záznamníků výkonů – Logbooků.

22. Jsou vaše portfolia sestavena srozumitelně, jednoduše a pro vás pochopitelným způsobem?

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) Ano

- b) Ne

23. Jaké výkony vám chybí ve vašich portfoliích a ocenily byste, aby v nich byly obsažené?

Uveďte příklad.

.....
.....

24. Připadají vám některé výkony v Logbooku zbytečné a proč.

Na vynechané místo odpovězte slovy.

.....
.....

25. Od kolikátého ročníku si můžete do záznamníku výkonu – Logbooku zapisovat samostatně odvedené porody?

Zakroužkujte jednu odpověď.

- a) 1. ročník ZS

- b) 1. ročník LS

- c) 2. ročník ZS

- d) 2. ročník LS

- e) 3.ročník ZS
- f) 3.ročník LS

Otázky na závěr.

26. Nyní jste studentem závěrečného ročníku. Cítíte, že vás fakulta, na které studujete dostatečně připravuje/připravila na budoucí povolání? Jaký je váš záměr po dokončení bakalářského programu PA?

Odpovězte slovy.

.....

.....

27. Chtěl/a byste dále pokračovat v magisterském studiu?

Zakroužkujte jednu či více odpovědí.

- a) Ano, na naší fakultě
- b) Ano, na jiné fakultě
- c) Ne, dále nechci studovat
- d) Nevím

Příloha D - Důvod k nevyhovění žádosti o průzkum

Nevyhovění žádosti o průzkum Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Print

Valérie Tóthová <tothova@zsf.jcu.cz>
Čt 18.03.2021 23:45

Komu: Chalupnikova Eva

Vážená kolegyně,
opravdu je velice náročné období pro studenty – ani my nechceme je zatěžovat s různými dotazníky. Už ze zkušenosti víme, že studenti dotazníky nevyplňují a ani nechtějí, abychom je oslovovali.

S pozdravem
Valérie Tóthová

prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D.
proděkanka pro vědu a výzkum
ředitelka Ústavu ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice
T/ +420 389 037 400
E/ tothova@zsf.jcu.cz
www.zsf.jcu.cz

Screen z emailu)

Nevyhovění žádosti o průzkum Západočeská univerzita v Plzni (Print Screen z emailu)

MUDr. Lada Pavlíková, Ph.D. <lpavliko@kfe.zcu.cz>
Út 09.03.2021 9:46

Komu: Chalupnikova Eva

Dobrý den,

bohužel vaší žádosti nemohu vyhovět, neboť i naším cílem v současné době, je nezatěžovat studenty nadbytečnými dotazníky.

S pozdravem
Lada Pavlíková